

รายงานฉบับสมบูรณ์

การประเมินผลลัพธ์โครงการ “สุขุทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่”

Outcomes Evaluation of Smoke-Free SuKhoThai Project

สัญญาเลขที่ 53-01-27

คณะผู้วิจัย

ผศ.ดร.ปิยะรัตน์ นิมพิทักษ์พงศ์

รศ.ดร.ภิญญา เบ็ญนบางช้าง

ดร.กุลธิดา ไชยจินดา

ผศ.หริรักษ์ โล่ห์พัฒนานนท์

คณะเภสัชศาสตร์ และ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ได้รับทุนสนับสนุนโดย

ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) และ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

กรกฎาคม 2554

รายงานฉบับสมบูรณ์

การประเมินผลลัพธ์โครงการ “สุขุทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่”

Outcomes Evaluation of Smoke-Free SuKhoThai Project

สัญญาเลขที่ 53-01-27

คณะผู้วิจัย

ผศ.ดร.ปิยะรัตน์ นิมพิทักษ์พงศ์

รศ.ดร.ภิญญา เป็เลียนบางช้าง

ดร.กุลธิดา ไชยจินดา

ผศ.หริรักษ์ โล่ห์พัฒนานนท์

คณะเภสัชศาสตร์ และ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ได้รับทุนสนับสนุนโดย

ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) และ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

กรกฎาคม 2554

Final Report

Outcomes Evaluation of Smoke-Free SuKhoThai Project

Contract no 53-01-27

By

Piyarat Nimpitakpong

Pinyupa Plianbangchang

Kultida Chaijinda

Harirak Lopattananont

Naresuan University

This project was supported by
Tobacco Control Research and Knowledge Management Center (TRC) and
Thai Health Promotion Foundation (ThaiHealth)

July, 2011

คำนำ

โครงการวิจัยการประเมินผลลัพธ์โครงการ “สุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่” นี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ทศนคติ ความตระหนัก ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องควันบุหรี่มือสองและนโยบายสถานที่สาธารณะปลอดบุหรี่ หลังการดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่ รวมถึงเปรียบเทียบการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ ก่อนและหลังการดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่ ผลงานวิจัยนี้นอกจากจะนำไปใช้เพื่อชี้แนะนโยบายสาธารณะภายใต้โครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่แล้ว ยังสามารถนำไปใช้ช่วยในการดำเนินนโยบายสถานที่สาธารณะปลอดบุหรี่ระดับชาติ ตาม พ.ร.บ คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ 2535 และ ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบโลก (Framework Convention for Tobacco Control: FCTC)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและความร่วมมือจากหลายฝ่าย คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ
คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ดร.จันทรัตน์ สิทธิวรรณันท์ คณบดีคณะนิติศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
บุญญรัตน์ ไชยบัณฑิตฉาย นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย และทีมงาน สำหรับความช่วยเหลือ ประสานงาน รวมทั้ง
คำแนะนำและข้อมูลที่เป็นประโยชน์

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)

คณะผู้วิจัย

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาค้างนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็น ทศนคติ ความตระหนัก ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องคว้นบุนหรือมือสองและนโยบายสถานที่สาธารณะปลอดบุนหรือ หลังการดำเนินโครงการสุขุทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุนหรือ เพื่อสำรวจสถานการณ์และระดับของความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายเขตปลอดบุนหรือของสถานที่สาธารณะต่างๆ ได้แก่ สถานที่ราชการ โรงพยาบาล สถานีขนส่ง อุทยานประวัติศาสตร์ สวนสาธารณะ โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ สถานศึกษา ร้านอาหาร ร้านค้า ตลาด และศาสนสถาน ในจังหวัดสุขุทัย หลังการดำเนินโครงการสุขุทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุนหรือ โดยใช้แบบสังเกต และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ทศนคติ ความตระหนัก ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ ผับ บาร์ คาราโอเกะ ในเรื่องคว้นบุนหรือมือสองและนโยบายสถานที่สาธารณะปลอดบุนหรือ ก่อนและหลังการดำเนินโครงการสุขุทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุนหรือ โดยใช้วิธีสัมภาษณ์จากแบบสัมภาษณ์ที่ตรวจสอบคุณภาพแล้ว ก่อนและหลังดำเนินโครงการฯ เก็บข้อมูลหลังดำเนินโครงการฯ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน กำหนดระดับนัยสำคัญของการวิเคราะห์ที่ .05

ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุนหรือของประชาชนไม่เปลี่ยนแปลงในส่วนโรงพยาบาลและโรงเรียนซึ่งมีอัตราการรับรู้กฎหมายมากอยู่แล้ว แต่การรับรู้กฎหมายของประชาชนเพิ่มขึ้นในส่วนอื่นๆ ที่มีการรับรู้่น้อย เช่น โรงแรม ร้านอาหาร (ไม่มีแอร์) ยานพาหนะ อุทยานประวัติศาสตร์ และ สถานีขนส่ง การได้รับคว้นบุนหรือมือสองของประชาชนมีแนวโน้มลดลงในทุกกลุ่มสถานที่และลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ในกลุ่มโรงแรม เกสต์เฮ้าส์ และ ยานพาหนะสาธารณะ รวมทั้ง ประชาชนกลุ่มตัวอย่างได้ยื่นเรื่องการรณรงค์ ลด ละ เลิกบุนหรือ สูงถึงร้อยละ 90 ทั้งก่อนและหลังโครงการสุขุทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุนหรือ และไม่มี ความแตกต่างกันทางสถิติ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเคยเข้าร่วมโครงการรณรงค์มากขึ้นหลังการดำเนินการโครงการสุขุทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุนหรืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับกลุ่มสถานประกอบการ สถานประกอบการกลุ่มร้านอาหารมีแนวโน้มเป็นสถานที่สาธารณะปลอดบุนหรือ 100% เพิ่มขึ้น รวมทั้งมีแนวโน้มในการจัดเขตสูบเพิ่มขึ้น ส่วนสถานประกอบการกลุ่มโรงแรม เกสต์เฮ้าส์ มีแนวโน้มเป็นสถานที่สาธารณะปลอดบุนหรือ 100% เพิ่มขึ้น การติดยาสูบในสถานประกอบการกลุ่มร้านอาหารและโรงแรมไม่เพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างมีนัยสำคัญ แต่การติดยาสูบตามสถานที่ราชการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งทางเข้าและภายในอาคาร และมีการติดยาสูบเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่รัฐสถานที่ราชการ

ข้อเสนอแนะ

1. จากการประเมินผลลัพธ์โครงการสุขุทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุนหรือ ส่วนการรับรู้พบว่า โครงการฯ อาจจะมีส่วนเพิ่มการรับรู้กฎหมายทางด้านกฎหมายห้ามสูบบุนหรือในที่สาธารณะมากขึ้นโดยเฉพาะสถานที่ที่โดยปกติมีการรับรู้่น้อย

เช่น โรงแรม ร้านอาหาร (ไม่มีแอลกอฮอล์) ยานพาหนะ อุทยานประวัติศาสตร์ และ สถานีขนส่ง แต่ไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ในการเพิ่มการรับรู้กฎหมายในกลุ่มนักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยว จึงต้องปรับปรุงโครงการฯ ในส่วนนี้

2. โครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัยประสบความสำเร็จพอสมควรในกลุ่มผู้ประกอบการ

3. จากการประเมินผลลัพธ์โครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย ส่วนการสังเกตพบว่า โครงการฯ อาจจะมีส่วนเพิ่มการติดยาเสพติดในส่วนสถานที่ราชการมากขึ้น แต่ยังไม่สามารถเพิ่มการติดยาตามกฎหมายให้มากขึ้น ได้ในกลุ่มสถานประกอบการเอกชนอื่นๆ

5. เนื่องจากการเก็บข้อมูลก่อนและหลังโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัยโดยไม่มีกลุ่มเปรียบเทียบ ผลการประเมินอาจจะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายอื่นๆ ในอนาคตควรมีเมืองเปรียบเทียบ

Abstract

This study aimed 1) to examine stakeholders' opinion, attitude, and awareness on smokefree policy after the implementation of the smoke-free SukhoThai project 2) to investigate level of compliance to the smokefree law after the implementation of the smoke-free SukhoThai project and 3) to compare the results of this study with the previous study which was conducted before the implementation of the project in order to evaluate outcomes of the projects. Cross sectional descriptive design was used with a combination of interview and observation. Two subdistricts, Muang Kao and Sukhothai Thani, were selected purposively. Several tools from previous study were used including five structured interview questionnaires and one observational checklist. The main analysis were descriptive and inferential in nature with the significant level at .05.

The results of this study showed that law awareness is not increasing in the public places where the awareness is already high such as schools or hospital, but the increasing awareness is witness at public places where the awareness were low in the previous study, such as hotel, restaurant, historical park, and public vehicle. The results also showed that there is a trend in which less people receiving secondhands smoke in public places. More SukhoThai residents have heard and participated in anti-smoking campaigns than the previous study. After the project, number of 100% smoke-free restaurants and hotels have increased. Number of Public places posting no-smoking signs have been increased especially government facilities but not at restaurants and hotels.

Recommendations include 1) This project seems to increase smoke-free law awareness among SukhoThai residents but not tourists, 2) the project seems to increase number of business going smoke-free reported by the business owners or managers, 3) the project effectively increases sign posting at government facilities but not much at restaurants and hotel 4) we should take into account when interpreting the findings that this is the pre-post design with no control group.

บทที่ 1

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการควบคุมยาสูบดีที่สุดในโลก โดยมีมาตรการต่างๆ รวมทั้งมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมยาสูบ เมื่อ พ.ศ. 2535 ประเทศไทยได้ประกาศใช้กฎหมายควบคุมยาสูบ 2 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวงเพื่อเพิ่มพื้นที่สาธารณะปลอดบุหรี่มากขึ้นเป็นลำดับเรื่อยมา จนกระทั่งปัจจุบัน กฎหมายประกาศให้สถานที่สาธารณะเกือบทั้งหมดเป็นเขตปลอดบุหรี่ โดยเฉพาะสถานที่ราชการ ร้านอาหาร โรงเรียน วัด โรงพยาบาล โรงแรม สวนสาธารณะ สถาบันอุดมศึกษา รวมถึงผับ บาร์ ฯลฯ ซึ่งมีรายละเอียดข้อกำหนดแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม การสูบบุหรี่ในที่สาธารณะยังมีอยู่ และควันบุหรี่ยังคงส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ โดยเฉพาะเด็กและผู้ใกล้ชิดคนสูบบุหรี่ รวมทั้งเพิ่มความเสี่ยงในการเกิดอหิวาต์อีกด้วย

สุโขทัยเป็นที่ตั้งของมรดกโลกทางวัฒนธรรม คือ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ซึ่งมีความสำคัญในประวัติศาสตร์ของประเทศไทย อุทยานทั้งสองแห่งได้รับการประกาศเป็นมรดกโลกเมื่อ พ.ศ. 2534 และได้มีการผลักดันให้เมืองมรดกโลกเป็นสถานที่ปลอดบุหรี่ เมื่อมรดกโลกที่ได้ประกาศตัวเป็นเมืองมรดกโลกปลอดบุหรี่แล้ว ได้แก่ เมืองหลวงพระบาง แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองหลวงพระบางได้รับเหรียญประกาศเกียรติคุณจากองค์การอนามัยโลกเนื่องในวันงดสูบบุหรี่โลก 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ผลการรณรงค์ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการรักษามรดกโลกและการรับรู้อันตรายจากควันบุหรี่ยี่มือสองและให้ความร่วมมือปฏิบัติตามกฎหมายของเมืองอย่างดีในระดับหนึ่ง

โครงการ “สุโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่” คือ โครงการรณรงค์ส่งเสริมนโยบายปลอดบุหรี่ระดับจังหวัดที่จัดร่วมกันระหว่างหลายภาคี โดยมีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัยร่วมกับมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่เป็นเจ้าภาพหลัก เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือน เมษายน พ.ศ. 2552 โดยมีระยะเวลาการดำเนินการสองปี การประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งนี้ทำขึ้นเพื่อใช้ในการพิจารณาโครงการลักษณะเดียวกันนี้ในอนาคต รวมถึงนำข้อมูลบางส่วนที่ได้ไปใช้ในการศึกษาความคุ้มค่า (cost-effectiveness study) ของการจัดทำโครงการสถานที่สาธารณะปลอดบุหรี่ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็น ทศนคติ ความตระหนัก ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องคว้นบุหรีมือสองและนโยบายสถานที่ สาธารณะปลอดบุหรี หลังการดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี
2. เพื่อสำรวจสถานการณ์และระดับของความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายเขตปลอดบุหรีของสถานที่ สาธารณะต่างๆ ในจังหวัดสุโขทัย หลังการดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ทศนคติ ความตระหนัก ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องคว้นบุหรีมือสองและนโยบาย สถานที่สาธารณะปลอดบุหรี ก่อนและหลังการดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ควันบุหรี่เป็นตัวการสำคัญที่ทำให้ร้ายสุขภาพคนทั่วโลก ที่ผ่านมา คนไทยต้องเสียชีวิตอย่างทรมานจากโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ ที่สำคัญคือ โรคมะเร็ง และโรคหลอดเลือดและหัวใจ ถึงปีละ 52,000 คน และต้องสูญเงินรักษาผู้ที่ป่วยด้วยโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ 3 โรคหลัก ได้แก่ มะเร็งปอด โรคหลอดเลือดและหัวใจ และโรคถุงลมโป่งพอง รวมปีละกว่า 50,000 ล้านบาท ควันที่เกิดจากการเผาไหม้ของบุหรี่จะเข้าสู่ปอดของผู้สูบบุหรี่ร้อยละ 15 และถูกปล่อยสู่บริเวณที่สูบบุหรี่ร้อยละ 85^(1,2) ซึ่งควันนี้ประกอบด้วยสารเคมีมากกว่า 4,000 ชนิด บางชนิดเป็นสารที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง และประมาณ 60 ชนิดเป็นสารก่อมะเร็ง⁽³⁾ ผู้ไม่สูบบุหรี่แต่ได้รับควันบุหรี่มีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นในการเกิดโรคต่างๆ มากกว่าผู้ไม่ได้รับควันบุหรี่ เช่น มีความเสี่ยงมากขึ้นในการเกิดมะเร็ง ร้อยละ 30 เส้นเลือดหัวใจตีบ ร้อยละ 30 เส้นเลือดในสมองตีบ ร้อยละ 27 ถุงลมโป่งพอง ร้อยละ 25 ทารกเสียชีวิตโดยไม่ทราบสาเหตุ ร้อยละ 55 เป็นต้น

จากข้อมูลของ Global Smokefree Partnership พบว่า 31 ประเทศ (18%) จาก 179 ประเทศทั่วโลก มีนโยบายปลอดบุหรี่ทั้งในระดับเมืองและรัฐที่ครอบคลุม 25 ประเทศ (14.6%) วางแผนที่จะมีนโยบายปลอดบุหรี่ใน ค.ศ. 2008-2009 และ 51 ประเทศ (29.6%) มีความก้าวหน้าอย่างมากในการพัฒนานโยบายปลอดบุหรี่ จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้มีความตื่นตัวและมีแนวโน้มที่จะใช้นโยบายปลอดบุหรี่มากขึ้น⁽⁴⁾

การวิจัยเพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 ที่กำหนดให้สถานที่ราชการเป็นเขตปลอดบุหรี่ พบว่า ร้อยละ 21 ไม่ทราบว่าสถานที่ราชการถูกกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่⁽⁵⁾ ผู้สูบบุหรี่เพศชายร้อยละ 92.6 พบป้ายห้ามสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ของสถานพยาบาล รองลงมาร้อยละ 87.4 พบป้ายห้ามสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ของสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ และเมื่อพบเขตปลอดบุหรี่ ร้อยละ 58.3 ปฏิบัติตามทุกครั้ง และรองลงมาร้อยละ 40.3 ปฏิบัติตามบางครั้ง⁽⁶⁾ จากการสำรวจโดยเอแบคโพลเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2548 พบว่าประชาชนในเขตกรุงเทพฯ เชียงใหม่ นครราชสีมา และสงขลา เคยพบเห็นการสูบบุหรี่ตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ ดังนี้ ในห้องสุขาสาธารณะ ร้อยละ 78.7 ตู้โทรศัพท์สาธารณะ ร้อยละ 71.3 สถานที่ราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 63.2 สถานศึกษาต่ำกว่าอุดมศึกษาร้อยละ 55.3⁽¹⁾ นอกจากนี้จากการสำรวจจรรยาทั่วประเทศ ซึ่งกฎหมายประกาศให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ พบว่า ยังมีการสูบบุหรี่ในร้าน ร้อยละ 28.7⁽⁷⁾ ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวพบว่า การให้ความร่วมมือปฏิบัติตามกฎหมายยังต่ำมาก จำเป็นต้องมีมาตรการต่างๆ เพื่อให้มีการปฏิบัติตามอย่างจริงจัง ซึ่งมาตรการดังกล่าวอาจเป็นการบังคับใช้กฎหมายโดยรัฐ หรือการรณรงค์ให้ความรู้และสร้างกระแสสังคมให้คนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยสมัครใจ

จากผลการสำรวจการสูบบุหรี่ของประชากรไทยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2550 พบว่า มีชาวสุโขทัยที่อายุมากกว่า 15 ปี สูบบุหรี่ทั้งสิ้น 93,710 คน เป็นเพศชาย 88,088 คน และเป็นเพศหญิง 5,622 คน⁽⁸⁾ สุโขทัยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่สำคัญของประเทศไทย โดยในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวประมาณ 500,000 คน เข้าเที่ยวชมในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ซึ่งหากเราสามารถรณรงค์ป้องกันไม่ให้มีผู้สูบบุหรี่เพิ่มขึ้นแล้วนอกจากจะช่วยให้สุขภาพของชาวสุโขทัยและนักท่องเที่ยวดีขึ้นแล้ว พระพุทธรูป โบราณสถาน โบราณวัตถุต่างๆ ก็จะไม่ถูกทำลายเพราะควันบุหรี่และก้นกรองบุหรี่ ซึ่งมีการสำรวจพบว่าก้นกรองบุหรี่ (cigarette butt or filter) ก่อปัญหาขยะไปทั่วโลก และยังคงมีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอีกด้วย

โครงการสุโขทัยเป็นเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่

ด้วยตระหนักถึงปัญหาผลกระทบของควันบุหรี่มือสอง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย ร่วมกับมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และ Southeast Asia Tobacco Control Alliance (SEATCA) จึงจัดโครงการ “สุโขทัย เมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่” ขึ้น เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยว หน่วยงานราชการ และสถานที่สาธารณะอื่นๆ ได้ตระหนักถึงอันตรายของการได้รับควันบุหรี่มือสอง เกิดการรับรู้และปฏิบัติตามกฎหมายการจัดเขตปลอดบุหรี่ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งรณรงค์ไม่ให้มีการสูบบุหรี่ในพื้นที่ห้ามสูบ

วัตถุประสงค์ของโครงการ คือ (1) เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนจังหวัดสุโขทัยเกิดการรับรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย และจัดสถานที่เขตปลอดบุหรี่ของจังหวัดสุโขทัย (2) เพื่อกระตุ้นให้ประชาชน สังคม วิชาชีพของตนเอง และตระหนักถึงอันตรายจากการได้รับควันบุหรี่มือสอง (3) เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดค่านิยมใหม่ที่ไม่สูบบุหรี่ (4) เพื่อให้ผู้สูบบุหรี่มีจิตสำนึกที่ดีในการไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะที่กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อให้จังหวัดสุโขทัยเข้าสู่วัฒนธรรมการไม่สูบบุหรี่

ลักษณะของโครงการดังกล่าวประกอบด้วย การส่งเสริมให้สถานบริการสาธารณสุขของรัฐเป็นเขตปลอดบุหรี่ทั้งหมด ส่งเสริม สนับสนุน หน่วยงานราชการ ศาสนสถาน ดำเนินการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่โดยการจัดเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย พัฒนาองค์ความรู้ สร้างกระแสสังคมในการเลิกบุหรี่หรือการไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะ โดยใช้ 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างกระแสความตื่นตัวและเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชน กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างกระแสสังคมการมีส่วนร่วม และเสริมสร้างภาคีเครือข่าย กลยุทธ์ที่ 3 การเฝ้าระวังและสนับสนุน การกำกับและตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย และ กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบการเข้าถึงการบำบัด และเสริมสร้างนวัตกรรมการเลิกบุหรี่

กลวิธีการดำเนินการของโครงการประกอบด้วย ประชุมทีมคณะทำงานระดับจังหวัด เพื่อหารือโครงร่าง และรายละเอียดฯ การจัดทำโครงการฯ เพื่อขออนุมัติ การแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ และคณะทำงานระดับจังหวัด/อำเภอ การประชุมคณะกรรมการ/คณะทำงาน เพื่อชี้แจงรายละเอียดกิจกรรม การดำเนินงานตามกิจกรรม การควบคุม กำกับงาน ตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด การสรุปผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ

ข้อมูลจากการสำรวจก่อนการดำเนินโครงการสุขโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย⁽⁹⁾

ชื่อโครงการ การสำรวจการปฏิบัติตามกฎหมายและความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนโยบายเขตปลอดภัย: กรณีจังหวัดสุโขทัย

ก่อนการเริ่มดำเนินการโครงการสุขโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย ได้มีการสำรวจการปฏิบัติตามกฎหมายและความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายปลอดภัย โดยการสำรวจนี้ได้ข้อมูลด้านสถานการณ์ระดับความร่วมมือของสถานที่สาธารณะต่างๆ ในจังหวัดสุโขทัยในการปฏิบัติตามกฎหมายเขตปลอดภัยอีกด้วย รวมถึงความคิดเห็นเรื่องเขตปลอดภัยและควันทบหรือมือสองของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประชาชนทั่วไป ข้าราชการ พนักงานของรัฐ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว ที่ทำงานในสถานที่ราชการ ผู้ประกอบการในสถานประกอบการภาคเอกชน เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร โรงแรม ผับ บาร์ เกสต์เฮาส์ และนักท่องเที่ยว ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจนี้ได้นำมาเป็นข้อมูลนำเข้า (input information) ที่นำไปใช้ในการจัดทำกิจกรรมรณรงค์ และ โครงการต่างๆ เพื่อสร้างแรงสนับสนุนจากภาคสังคม เพื่อให้การดำเนินการรณรงค์สุขโขทัยเมืองมรดกโลกไทย ปลอดภัย มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ และเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน (baseline information) เพื่อเปรียบเทียบกับผลที่จะได้จากงานวิจัยหลังการดำเนินโครงการสุขโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

การสำรวจนี้ได้จัดทำขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ 2552 โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย กลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับนโยบายเขตปลอดภัยในจังหวัดสุโขทัย ได้แก่ ประชาชนทั่วไป ข้าราชการ พนักงานของรัฐ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวของรัฐบาล ผู้ประกอบการในสถานประกอบการภาคเอกชน นักท่องเที่ยว นักเรียน นักศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 1,725 คน พบว่า การรับรู้และการสนับสนุนกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะของประชาชนทั่วไป นักเรียน นักศึกษา ค่อนข้างดี คือ มากกว่าร้อยละ 80 อย่างไรก็ตาม กลุ่มคนเหล่านี้ยังพบเห็นการสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ซึ่งอาจเนื่องมาจากไม่มีการบังคับใช้กฎหมายหรือไม่เห็นป้ายห้ามสูบบุหรี่ ร้อยละ 50 ของสถานที่ราชการ และ ร้อยละ 20.0-43.8 ของสถานประกอบการปลอดภัยอื่นๆ ยังไม่มีการติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ให้เห็น นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.0-86.7 มีความคิดเห็นว่า เมื่อเห็นป้ายห้ามสูบบุหรี่จะไม่สูบบุหรี่ ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติการรับรู้ว่ามีกฎหมายปลอดภัย พบว่า อยู่ในระดับต่ำ คือร้อยละ 61.4 แต่ส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนนโยบายดังกล่าว สำหรับผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบาย แต่มีสถานที่ที่มีนโยบายปลอดภัย 100% ไม่มากเท่าไรนัก ประมาณร้อยละ 40-60 ของสถาน

ประกอบการ เห็นว่า มีความเป็นไปได้ที่จะมีนโยบายดังกล่าว ถ้าได้รับการสนับสนุน ส่วนที่ไม่มีความเป็นไปได้ ส่วนใหญ่
เห็นว่าจะส่งผลให้จำนวนลูกค้าต่างประเทศลดลง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ก่อนการเริ่มดำเนินการโครงการ “สุขุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่” ได้มีการสำรวจการปฏิบัติตามกฎหมาย และความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายปลอดบุหรี่ (ระยะที่หนึ่ง: ก่อนดำเนินโครงการสุขุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่ รายละเอียดดังภาคผนวก ก.) และเมื่อดำเนินโครงการฯ เสร็จสิ้นแล้ว จึงได้ดำเนินการประเมินผลลัพธ์โครงการ “สุขุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่” (ระยะที่สอง: หลังดำเนินโครงการสุขุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่)

รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจภาคตัดขวาง (cross sectional study) โดยเลือกพื้นที่เก็บข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ในอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย แล้วนำข้อมูลไปเปรียบเทียบกับข้อมูลก่อนการดำเนินโครงการสุขุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่

สถานที่เก็บข้อมูล

ตำบลเมืองเก่าและตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรและตัวอย่างเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1 ได้แก่

- (1) ประชาชนทั่วไป จำนวน 450 คน
- (2) นักท่องเที่ยวที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ จำนวน 150 คน และ
- (3) ผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร โรงแรม เกสต์เฮาส์ ผับ บาร์ คาราโอเกะ จำนวน 300 ราย

เลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling)

ประชากรและตัวอย่างเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2 ได้แก่

- (1) สถานที่ราชการ เช่น ศาลากลางจังหวัด สถานีตำรวจ อปท. 10 ชุด
- (2) โรงพยาบาล ศูนย์สุขภาพชุมชน ร้านยา คลินิก คลินิกทันตกรรม 10 ชุด
- (3) สถานีขนส่ง ป้ายรถเมล์ 3 ชุด
- (4) อุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ 3 ชุด
- (5) สวนสาธารณะ 3 ชุด
- (6) โรงแรม เกสต์เฮาส์ 10 ชุด

- (7) สถานศึกษา เช่น โรงเรียน วิทยาลัย 5 ชุด
- (8) ร้านอาหาร ผับ บาร์ คาราโอเกะ 10 ชุด
- (9) ร้านค้า เช่น ร้านทำผม ร้านขายของที่ระลึก ร้านค้าสะดวกซื้อ 10 ชุด
- (10) ตลาด 3 ชุด
- (11) วัด ศาสนาสถาน 3 ชุด

เลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยในงานวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจก่อนการดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ ปลอดภัย และได้เพิ่มข้อคำถามบางส่วนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์ต่อไป

เครื่องมือวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1 ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured-interview) สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ (2) การปฏิบัติตามกฎหมายเขตปลอดภัยและการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง (3) ความคิดเห็น ทศนคติ และความตระหนักเกี่ยวกับกฎหมายเขตปลอดภัย และ (4) พฤติกรรมการสูบบุหรี่

เครื่องมือวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2 ได้แก่ แบบสังเกต (observational checklist) สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วยรายการเลือกตอบ 10 รายการ ได้แก่ (1) ชื่อสถานที่ (2) ที่ตั้ง (3) ลักษณะสถานที่ (4) ระบบปรับอากาศ (5) ส่วนที่สังเกต (6) ป้ายห้ามสูบบุหรี่ (7) ป้ายพื้นที่เขตสูบบุหรี่ (8) สิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ (9) การให้ความร่วมมือปฏิบัติตามกฎหมายในพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่ และ (10) ป้ายหรือสื่อรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ และการโฆษณา

เครื่องมือวิจัยทั้งหมดผ่านการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และผ่านการทดลองใช้มาแล้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอรับรองเชิงจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ประสานงานกับพื้นที่
3. จัดเตรียมเครื่องมือวิจัยและฝึกอบรมผู้ช่วยเก็บข้อมูล
4. เก็บข้อมูลในพื้นที่ (ต.ในเมือง และ ต.เมืองเก่า อ.เมือง จ.สุโขทัย)
5. จัดการและวิเคราะห์ข้อมูล
6. จัดทำรายงานและนำเสนอผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ และร้อยละ และใช้สถิติเชิงอนุมานเช่น Mann-Whitney และ Chi-square เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลก่อนและหลังการดำเนินโครงการ กำหนดระดับนัยสำคัญของการวิเคราะห์ที่ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัย แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่

ส่วนที่ 1 การเปรียบเทียบผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการก่อนและหลังดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

ส่วนที่ 2 การเปรียบเทียบผลการสังเกตการปฏิบัติตามกฎหมายของส่วนราชการ โรงแรม และร้านอาหาร ก่อนและหลังการดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย และ

ส่วนที่ 3 การรับรู้และการมีส่วนร่วมกับโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัยของประชาชนและผู้ประกอบการ

จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

เดือน/ปี ที่เก็บข้อมูล	ส่วนที่ 1	ส่วนที่ 2
	เปรียบเทียบความคิดเห็นประชาชน* ผู้ประกอบการนักท่องเที่ยว	เปรียบเทียบการสังเกตการปฏิบัติตามกฎหมาย สถานที่ราชการ ร้านอาหาร โรงแรม
ก่อนดำเนินโครงการฯ (มีนาคม 2552)	N=1009	N=98
หลังดำเนินโครงการฯ (มกราคม 2554)	N=844	N=148

ส่วนที่ 1 การเปรียบเทียบผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการก่อนและหลังดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

ผลการเปรียบเทียบการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป¹ ในจังหวัดสุโขทัย

1.1 ข้อมูลทั่วไป

¹ ประชาชนทั่วไป หมายถึง คนสุโขทัย (มีภูมิลำเนาในจังหวัดสุโขทัย) หรืออาศัยอยู่ในจังหวัดสุโขทัยไม่ต่ำกว่า 3 เดือน

ผลการสัมภาษณ์ พบว่า มีจำนวนประชาชนให้ความร่วมมือตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 464 คน เป็นเพศชาย 185 คน (ร้อยละ 40.0) และเพศหญิง 277 คน (ร้อยละ 60.0) จบการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษา (163 คน, ร้อยละ 35.1) รองลงมาจบระดับประถมศึกษา (96 คน, ร้อยละ 20.7) และระดับปริญญาตรี (92 คน, ร้อยละ 19.8) ตามลำดับ

ส่วนใหญ่ประชาชนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ประกอบอาชีพค้าขาย อาชีพอิสระ หรือเจ้าของกิจการ จำนวน (146 คน, ร้อยละ 53.5) รองลงมาเป็นนักเรียน/นักศึกษา (106 คน, ร้อยละ 22.8) พนักงาน/ลูกจ้างในองค์กรเอกชน (66 คน, ร้อยละ 14.2) และพนักงาน/ลูกจ้างรัฐบาล จำนวน (52 คน, ร้อยละ 11.2) ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา พบว่า ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 160 คน (ร้อยละ 35.4) รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001–10,000 บาท (140 คน, ร้อยละ 31.0) และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001–15,000 บาท (56 คน, ร้อยละ 12.4) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)	
	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ	ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ
เพศ	N=572	N=462
ชาย/หญิง	256 (44.8)/316 (55.2)	185 (40.0) / 277 (60.0)
ระดับการศึกษาสูงสุด	N=575	N=464
ต่ำกว่าประถมศึกษา	19 (3.3)	25 (5.4)
ประถมศึกษา	262 (45.6)	96 (20.7)
มัธยมศึกษา	133 (23.1)	163 (35.1)
อาชีวศึกษา	54 (9.4)	62 (13.4)
ปริญญาตรี	99 (17.2)	92 (19.8)
สูงกว่าปริญญาตรี	5 (0.9)	15 (3.2)
อื่นๆ	3 (0.5)	11 (2.4)
อาชีพ	N=568	N=464
ค้าขาย/อาชีพอิสระ/เจ้าของกิจการ	299 (52.6)	146 (31.5)
พนักงาน/ลูกจ้างในองค์กรเอกชน	81 (14.3)	66 (14.2)
เกษตรกรรม	70 (12.3)	46 (9.9)
แม่บ้าน	26 (4.6)	17 (3.7)
อยู่ระหว่างเปลี่ยนงาน/ว่างงาน	20 (3.5)	1 (0.2)
เกษียณอายุ	1 (0.2)	1 (0.2)
นักเรียน/นักศึกษา	-	106 (22.8)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)	
พนักงาน/ลูกจ้างรัฐบาล	-	52 (11.2)
อื่นๆ	71 (12.5)	29 (6.3)
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา (บาท)	N=551	N=452
น้อยกว่า 5,000	182 (33.0)	160 (35.4)
5,001-10,000	281 (51.0)	140 (31.0)
10,001-15,000	45 (8.2)	56 (12.4)
15,001-20,000	6 (1.1)	22 (4.9)
20,001-25,000	10 (1.8)	16 (3.5)
25,001-30,000	9 (1.6)	7 (1.5)
30,001-35,000	7 (1.3)	8 (1.8)
มากกว่า 35,000	11 (2.0)	43 (9.5)

1.2 การรับรู้เกี่ยวกับการมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ 2535

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับการมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะของประชาชนทั่วไประหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า ประชาชนทั่วไปมีแนวโน้มการรับรู้เกี่ยวกับการมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะทุกสถานที่เพิ่มขึ้น ดังต่อไปนี้ แนวโน้มการรับรู้การมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในโรงแรมและเกสต์เฮาส์เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 17.9) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) แนวโน้มการรับรู้การมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในร้านอาหารที่มีแอร์เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 8.8) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) แนวโน้มการรับรู้การมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในร้านอาหารที่ไม่มีแอร์เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 13.2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) แนวโน้มการรับรู้การมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะใดๆ ที่มีแอร์เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 7.5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) แนวโน้มการรับรู้การมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในยานพาหนะขนส่งมวลชนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 15.2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) แนวโน้มการรับรู้การมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ภายในอาคารศาสนสถานเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 12.3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) แนวโน้มการรับรู้การมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ภายนอกอาคารศาสนสถานเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 16.9) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) แนวโน้มการรับรู้การมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสวนสาธารณะเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 9.0) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) แนวโน้มการรับรู้การมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในอุทยานประวัติศาสตร์เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 12.0) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และแนวโน้มการรับรู้การมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานีขนส่งเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 6.4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.004$) ในขณะเดียวกัน ประชาชนทั่วไปมีแนวโน้มการรับรู้การมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ต่อไปนี้เพิ่มขึ้น แต่ไม่มีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ โรงเรียน/สถานศึกษา (ร้อยละ 3.2) โรงพยาบาล (ร้อยละ 0.8) ภายในอาคารสถานที่ราชการ (ร้อยละ 4.0) และภายในอาคารสถานที่ทำงานของภาคเอกชนที่มีแอร์ (ร้อยละ 0.2) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับการมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ 2535 ของประชาชนทั่วไป

สถานที่	การรับรู้ [จำนวน (ร้อยละ)]						Z statistics* (p value)
	ระยะที่ 1			ระยะที่ 2			
	ก่อนโครงการฯ			หลังโครงการฯ			
	มีกฎหมาย	ไม่มีกฎหมาย	ไม่แน่ใจ/ไม่ทราบ	มีกฎหมาย	ไม่มีกฎหมาย	ไม่แน่ใจ/ไม่ทราบ	
โรงเรียน/ สถานศึกษา	503 (87.3)	40 (6.9)	33 (5.7)	420 (90.5)	29 (6.3)	15 (3.2)	-1.683 (0.092)
โรงพยาบาล	536 (92.7)	28 (4.8)	14 (2.4)	434 (93.5)	26 (5.6)	4 (0.9)	-5.66 (0.572)
ภายในอาคาร สถานที่ราชการ	491 (85.2)	40 (6.9)	45 (7.8)	412 (89.2)	23 (5.0)	27 (5.8)	-1.859 (0.063)
ภายในอาคาร สถานที่ทำงานของ ภาคเอกชนที่มีแอร์	418 (72.4)	62 (10.7)	97 (16.8)	336 (72.4)	63 (13.6)	65 (14.0)	-2.65 (0.791)
โรงแรมและเกสต์ เฮ้าส์	289 (50.2)	91 (15.8)	196 (34.0)	316 (68.1)	73 (15.7)	75 (16.2)	-6.508 (<0.001)
ร้านอาหารที่มีแอร์	396 (68.8)	60 (10.4)	120 (20.8)	360 (77.6)	58 (12.5)	46 (9.9)	-3.697 (<0.001)
ร้านอาหารที่ไม่มี แอร์	202 (35.3)	206 (36.0)	164 (28.7)	224 (48.5)	162 (35.0)	76 (16.5)	-5.126 (<0.001)
สถานที่สาธารณะ ใดๆ ที่มีแอร์	453 (78.6)	40 (6.9)	83 (14.4)	396 (86.1)	43 (9.3)	21 (4.6)	-3.504 (<0.001)
ยานพาหนะขนส่ง มวลชน	396 (68.6)	68 (11.8)	113 (19.6)	389 (83.8)	49 (10.6)	26 (5.6)	-6.123 (<0.001)
ภายในอาคารศาสน สถาน	356 (61.8)	98 (17.0)	122 (21.2)	344 (74.1)	81 (17.5)	39 (8.4)	-4.891 (<0.001)
ภายนอกอาคารศา สนสถาน	229 (39.7)	189 (32.8)	159 (27.6)	262 (56.6)	153 (33.0)	48 (10.4)	-6.799 (<0.001)

สถานที่	การรับรู้ [จำนวน (ร้อยละ)]						Z statistics* (p value)
	ระยะที่ 1			ระยะที่ 2			
	ก่อนโครงการฯ			หลังโครงการฯ			
	มี กฎหมาย	ไม่มี กฎหมาย	ไม่แน่ใจ/ไม่ ทราบ	มี กฎหมาย	ไม่มี กฎหมาย	ไม่แน่ใจ/ ไม่ทราบ	
สวนสาธารณะ	350 (61.0)	109 (19.0)	115 (20.0)	324 (70.0)	103 (22.2)	36 (7.8)	-3.931 (<0.001)
อุทยาน ประวัติศาสตร์	319 (55.4)	117 (20.3)	140 (24.3)	313 (67.4)	100 (21.6)	51 (11.0)	-4.800 (<0.001)
สถานีขนส่ง	401 (69.5)	63 (10.9)	113 (19.6)	352 (75.9)	67 (14.4)	45 (9.7)	-2.877 (0.004)

หมายเหตุ: *วิเคราะห์ด้วยสถิติ Mann-Whitney Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

1.3 ความคิดเห็นสนับสนุนนโยบายเขตปลอดบุหรี่

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจความคิดเห็นต่อการสนับสนุนการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะของประชาชนทั่วไป ระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า มีแนวโน้มสนับสนุนการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะเพิ่มขึ้น ดังนี้ แนวโน้มสนับสนุนห้ามสูบบุหรี่ในร้านอาหารและร้านกาแฟเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 4.5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.013) แนวโน้มสนับสนุนห้ามสูบบุหรี่ในผับ บาร์ คาราโอเกะเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 5.8) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.010) แนวโน้มสนับสนุนห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 4.3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.021) แนวโน้มสนับสนุนห้ามสูบบุหรี่ในโรงแรม บ้านพัก และเกสต์เฮาส์เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 6.1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.003) แนวโน้มสนับสนุนห้ามสูบบุหรี่ในบริเวณตลาดกลางคืนและใต้ร่มเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 6.4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.006) และมีแนวโน้มสนับสนุนห้ามสูบบุหรี่ในโบราณสถานเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 4.2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.015) มีเพียงในที่สาธารณะทั่วไปที่ประชาชนมีแนวโน้มสนับสนุนห้ามสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 1.6) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การสนับสนุนการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะของประชาชนทั่วไป

สถานที่ที่ห้าม สูบบุหรี่	การสนับสนุน [จำนวน (ร้อยละ)]				χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ)		ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ)		
	สนับสนุน	ไม่สนับสนุน	สนับสนุน	ไม่สนับสนุน	
ห้ามสูบบุหรี่ในที่ สาธารณะทั่วไป	533 (91.9)	47 (8.1)	432 (93.5)	30 (6.5)	0.974 (0.324)
ห้ามสูบบุหรี่ใน ร้านอาหารและ	515 (88.8)	65 (11.2)	431 (93.3)	31 (6.7)	6.217 (0.013)

ร้านกาแฟ					
ห้ามสูบบุหรี่ใน					
บาร์ ผับ คาราโอ	476 (82.1)	104 (17.9)	406 (87.9)	56 (12.1)	6.678 (0.010)
เกาะ					
ห้ามสูบบุหรี่ใน					
สถานที่ท่องเที่ยว	511 (88.1)	69 (11.9)	427 (92.4)	35 (7.6)	5.344 (0.021)
ห้ามสูบบุหรี่ใน					
โรงแรม บ้านพัก	489 (84.6)	89 (15.4)	419 (90.7)	43 (9.3)	8.595 (0.003)
และเกสต์เฮ้าส์					
ห้ามสูบบุหรี่ใน					
บริเวณตลาด	465 (80.4)	113 (19.6)	401 (86.8)	61 (13.2)	7.424 (0.006)
กลางคืนและใต้ร่ม					
ห้ามสูบบุหรี่ใน					
โบราณสถาน	519 (89.5)	61 (10.5)	433 (93.7)	29 (6.3)	5.859 (0.015)

1.4 การพบเห็นผู้สูบบุหรี่ในสถานที่ที่กำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับการพบเห็นผู้สูบบุหรี่ในสถานที่ที่กำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า ส่วนใหญ่มีแนวโน้มพบเห็นการสูบบุหรี่ในสถานที่ต่างๆ เพิ่มขึ้น ดังต่อไปนี้ มีแนวโน้มพบเห็นการสูบบุหรี่ในโรงเรียน/สถานศึกษาเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 16.8) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) มีแนวโน้มพบเห็นการสูบบุหรี่ในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 12.0) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.008$) และมีแนวโน้มพบเห็นการสูบบุหรี่ภายในอาคารศาสนสถานเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 8.8) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.046$) ในขณะที่เดียวกัน ประชาชนทั่วไปมีแนวโน้มพบเห็นผู้สูบบุหรี่ในสถานที่ที่กำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายในสถานที่ต่อไปนี้เพิ่มขึ้น แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ภายในอาคารสถานที่ราชการ (ร้อยละ 2.0) ภายในอาคารสถานที่ทำงานของภาคเอกชนที่มีแอร์ (ร้อยละ 11.1) โรงแรมและเกสต์เฮ้าส์ (ร้อยละ 8.2) ร้านอาหารที่มีแอร์ (ร้อยละ 2.5) สถานที่สาธารณะใดๆ ที่มีแอร์ (ร้อยละ 6.1) ยานพาหนะขนส่งมวลชน (ร้อยละ 4.6) สวนสาธารณะ (ร้อยละ 9.9) และสถานีขนส่ง (ร้อยละ 6.2)

สำหรับสถานที่ที่กำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายที่ประชาชนมีแนวโน้มพบเห็นการสูบบุหรี่ในสถานที่ดังต่อไปนี้ลดลง แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ร้านอาหารที่ไม่มีแอร์ (ร้อยละ 2.8) ภายนอกอาคารศาสนสถาน (ร้อยละ 0.6) และในอุทยานประวัติศาสตร์ (ร้อยละ 8.8) รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การพบเห็นผู้สูบบุหรี่ในที่สาธารณะของประชาชนทั่วไปในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา

สถานที่	การพบเห็นผู้สูบบุหรี่ [จำนวน (ร้อยละ*)]				χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1		ระยะที่ 2		
	ก่อนโครงการฯ	หลังโครงการฯ	ก่อนโครงการฯ	หลังโครงการฯ	
	เห็น	ไม่เห็น	เห็น	ไม่เห็น	
โรงเรียน/ สถานศึกษา	79 (37.6)	131 (62.4)	137 (54.4)	115 (45.6)	12.903 (<0.001)
โรงพยาบาล	88 (35.5)	160 (64.5)	106 (47.5)	117 (52.5)	7.038 (0.008)
ภายในอาคาร สถานที่ราชการ	77 (45.3)	93 (54.7)	80 (47.3)	89 (52.7)	0.189 (0.664)
ภายในอาคาร สถานที่ทำงานของ ภาคเอกชนที่มีแอร์	48 (34.5)	91 (65.5)	57 (45.6)	68 (54.4)	3.166 (0.075)
โรงแรมและเกสต์ เฮ้าส์	49 (61.3)	31 (38.8)	66 (69.5)	29 (30.5)	0.984 (0.321)
ร้านอาหารที่มีแอร์	37 (30.6)	84 (69.4)	52 (33.1)	105 (66.9)	0.057 (0.811)
ร้านอาหารที่ไม่มี แอร์	231 (66.2)	118 (33.8)	182 (63.4)	105 (36.6)	0.621 (0.431)
สถานที่สาธารณะ ใดๆ ที่มีแอร์	49 (19.3)	205 (80.7)	73 (25.4)	214 (74.6)	3.145 (0.076)
ยานพาหนะขนส่ง มวลชน	75 (48.7)	79 (51.3)	90 (53.3)	79 (46.7)	0.668 (0.414)
ภายในอาคารศา สนสถาน	66 (29.9)	155 (70.1)	79 (38.7)	125 (61.3)	3.977 (0.046)
ภายนอกอาคารศา สนสถาน	149 (62.3)	90 (37.7)	137 (61.7)	85 (38.3)	0.203 (0.652)
สวนสาธารณะ	95 (56.2)	74 (43.8)	121 (66.1)	62 (33.9)	3.238 (0.072)
อุทยาน ประวัติศาสตร์	136 (58.1)	98 (41.9)	101 (49.3)	104 (50.7)	3.254 (0.071)
สถานีขนส่ง	160 (61.5)	100 (38.5)	128 (67.7)	61 (32.3)	3.269 (0.195)

หมายเหตุ: *ร้อยละของผู้ตอบเฉพาะผู้ที่ไปในสถานที่นั้นๆ ในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา

1.5 การสัมผัสควันบุหรี่มือสองในสถานที่ที่กำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับการสัมผัสควันบุหรี่มือสองในสถานที่ที่กำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา ระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า ประชาชนมีแนวโน้มสัมผัสควันบุหรี่มือสองในสถานที่ต่อไปนี้ลดลง ได้แก่ แนวโน้มการสัมผัสควันบุหรี่มือสองในโรงแรมและเกสต์เฮ้าส์ลดลง (ร้อยละ 24.6) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value = 0.014) และ แนวโน้มการสัมผัสควันบุหรี่มือสองในยานพาหนะขนส่งมวลชนลดลง (ร้อยละ 19.5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value = 0.010) ในขณะเดียวกัน ประชาชนทั่วไปมีแนวโน้มสัมผัสควันบุหรี่มือสองในสถานที่ต่อไปนี้ลดลง แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ โรงเรียน/สถานศึกษา (ร้อยละ 2) ภายในอาคารสถานที่ราชการ (ร้อยละ 2.5) ภายในอาคารสถานที่ทำงานของภาคเอกชนที่มีแอร์ (ร้อยละ 4.4) ร้านอาหารที่มีแอร์ (ร้อยละ 10.7) ร้านอาหารที่ไม่มีแอร์ (ร้อยละ 7.5) สถานที่สาธารณะใดๆ ที่มีแอร์ (ร้อยละ 6.8) ภายในอาคารศาสนสถาน (ร้อยละ 0.4) อุทยานประวัติศาสตร์ (ร้อยละ 6.1) และสถานีขนส่ง (ร้อยละ 9.7)

สำหรับสถานที่ที่กำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมาที่ประชาชนมีแนวโน้มสัมผัสควันบุหรี่มือสองเพิ่มขึ้น คือ สวนสาธารณะ (ร้อยละ 19.4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value = 0.013) ในขณะเดียวกัน ประชาชนทั่วไปมีแนวโน้มสัมผัสควันบุหรี่มือสองในสถานที่ต่อไปนี้เพิ่มขึ้น แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ โรงพยาบาล (ร้อยละ 2.1) และภายนอกอาคารศาสนสถาน (ร้อยละ 7.1) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การสัมผัสควันบุหรี่มือสองในที่สาธารณะของประชาชนทั่วไปในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา

สถานที่	การได้รับควันบุหรี่มือสอง [จำนวน (ร้อยละ*)]				χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1		ระยะที่ 2		
	ก่อนโครงการฯ	หลังโครงการฯ	ก่อนโครงการฯ	หลังโครงการฯ	
	ได้รับ	ไม่ได้รับ	ได้รับ	ไม่ได้รับ	
โรงเรียน/ สถานศึกษา	46 (60.5)	30 (39.5)	83 (58.5)	59 (41.5)	0.088 (0.766)
โรงพยาบาล	42 (44.7)	52 (55.3)	51 (46.8)	58 (53.2)	0.090 (0.764)
ภายในอาคาร สถานที่ราชการ	39 (51.3)	37 (48.7)	41 (48.8)	43 (51.2)	0.100 (0.752)
ภายในอาคาร สถานที่ทำงาน ของภาคเอกชนที่ มีแอร์	30 (53.6)	26 (46.4)	31 (49.2)	32 (50.8)	0.088 (0.767)
โรงแรมและเกสต์ เฮ้าส์	27 (67.5)	13 (32.5)	24 (42.9)	32 (57.1)	6.079 (0.014)

ร้านอาหารที่มี แอร์	18 (50.0)	18 (50.0)	24 (39.3)	37 (60.7)	1.185 (0.276)
ร้านอาหารที่ไม่มี แอร์	158 (66.4)	80 (33.6)	109 (58.9)	76 (41.1)	2.713 (0.100)
สถานที่ สาธารณะใดๆ ที่ มีแอร์	26 (37.1)	44 (62.9)	27 (30.3)	62 (69.7)	0.641 (0.423)
ยานพาหนะ ขนส่งมวลชน	58 (76.3)	18 (23.7)	51 (56.8)	38 (43.2)	6.609 (0.010)
ภายในอาคารศา สนสถาน	42 (48.3)	45 (51.7)	46 (47.9)	50 (52.1)	0.013 (0.908)
ภายนอก อาคารศาสน สถาน	69 (47.6)	76 (52.4)	76 (54.7)	63 (45.3)	1.567 (0.211)
สวนสาธารณะ	38 (40.9)	55 (59.1)	70 (60.3)	46 (39.7)	8.654 (0.013)
อุทยาน ประวัติศาสตร์	69 (50.0)	69 (50.0)	43 (43.9)	55 (56.1)	0.861 (0.353)
สถานีขนส่ง	97 (65.5)	51 (34.5)	67 (55.8)	53 (44.2)	5.070 (0.079)

หมายเหตุ: *ร้อยละของผู้ตอบเฉพาะผู้ที่ไปในสถานที่นั้นๆ ในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา

1.6 ความคิดเห็นทั่วไปต่อนโยบายปลอดบุหรี่และการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจความคิดเห็นทั่วไปต่อนโยบายปลอดบุหรี่และการสัมผัสควันบุหรี่มือสองของประชาชนทั่วไป ระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า ส่วนใหญ่มีแนวโน้มเห็นด้วยเพิ่มขึ้น คือ มีแนวโน้มเห็นด้วยเพิ่มขึ้นที่หน่วยงานของรัฐควรมีหน้าที่คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่จากควันบุหรี่มือสอง (ร้อยละ 4.2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.032$) นอกจากนี้มีแนวโน้มเห็นด้วยเพิ่มขึ้นที่ร้านอาหารที่ปลอดบุหรี่เท่านั้นที่เหมาะสมสำหรับการพาคนที่รักและห่วงใยไปรับประทานอาหาร (ร้อยละ 2.8) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ความคิดเห็นเห็นด้วยต่อข้อความที่ว่า ควันบุหรี่จากการสูบบุหรี่ของคนอื่นเป็นอันตรายต่อสุขภาพตน ไม่เปลี่ยนแปลง

ส่วนความคิดเห็นที่ประชาชนมีแนวโน้มเห็นด้วยลดลง ได้แก่ ผู้ไม่สูบบุหรี่มีสิทธิได้รับอากาศบริสุทธิ์ในที่สาธารณะ (ร้อยละ 4.2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.037$) และมีแนวโน้มเห็นด้วยลดลงกับข้อความที่ว่า ปัจจุบันผู้สูบบุหรี่

ปฏิบัติตามกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะอย่างเคร่งครัด (ร้อยละ 4.2) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นต่อนโยบายปลอดบุหรี่และการสัมผัสควันบุหรี่มือสองของประชาชนทั่วไป

ข้อความ	ความคิดเห็น [จำนวน (ร้อยละ)]						Z statistics* (p value)
	ระยะที่ 1			ระยะที่ 2			
	ก่อนโครงการฯ			หลังโครงการฯ			
	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	
ควันบุหรี่จากการสูบบุหรี่ คนอื่นเป็นอันตรายต่อ สุขภาพของท่าน	563 (97.2)	6 (1.0)	10 (1.7)	450 (97.2)	9 (1.9)	4 (0.9)	-0.019 (0.985)
ร้านอาหารปลอดบุหรี่ เท่านั้นที่เหมาะสมสำหรับ การพาคคนที่ท่านรักและ ห้วงใยไปรับประทาน อาหาร	512 (88.6)	37 (6.4)	29 (5.0)	425 (91.4)	31 (6.7)	9 (1.9)	-1.605 (0.108)
ปัจจุบัน ผู้สูบบุหรี่ปฏิบัติ ตามกฎหมายห้ามสูบ บุหรี่ในที่สาธารณะอย่าง เคร่งครัด	397 (68.6)	120 (20.7)	62 (10.7)	299 (64.4)	130 (28.1)	35 (7.5)	-0.901 (0.368)
หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่ สูบบุหรี่จากควันบุหรี่มือ สอง	461 (79.6)	40 (6.9)	78 (13.5)	389 (83.8)	48 (10.4)	27 (5.8)	-2.140 (0.032)
ผู้ไม่สูบบุหรี่มีสิทธิในการ ได้รับอากาศบริสุทธิ์ในที่ สาธารณะ	505 (91.5)	23 (4.2)	24 (4.3)	405 (87.3)	39 (8.4)	20 (4.3)	-2.081 (0.037)

หมายเหตุ: *วิเคราะห์ด้วยสถิติ Mann-Whitney Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

1.7 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์งดสูบบุหรี่

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจของประชาชนทั่วไปในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์งดสูบบุหรี่ ระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า ประชาชนมีแนวโน้มในการได้ยินข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์งดสูบบุหรี่

บุหรี่ลดลง (ร้อยละ 1.4) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตามมีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ดสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 17.2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$) รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ดสูบบุหรี่ของประชาชนทั่วไป

ประเภทการมีส่วนร่วมใน กิจกรรม รณรงค์ดสูบบุหรี่	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ดสูบบุหรี่ [จำนวน (ร้อยละ)]				χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1		ระยะที่ 2		
	ก่อนโครงการฯ		หลังโครงการฯ		
	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย	
เคยได้ยิน	530 (92.3)	44 (7.7)	419 (90.9)	42 (9.1)	0.701 (0.403)
เคยเข้าร่วม	148 (25.8)	426 (74.2)	198 (43.0)	263 (57.0)	33.853 (<0.001)

ผลการเปรียบเทียบการสำรวจนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวไทย ในจังหวัดสุโขทัยก่อนและหลังการดำเนินโครงการสุโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวไทย ในจังหวัดสุโขทัย

1.1 นักท่องเที่ยวต่างชาติ

ผลการสำรวจระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 76 คน เป็นเพศชาย 36 คน (ร้อยละ 47.4) และเพศหญิง 40 คน (ร้อยละ 52.6) มีอายุเฉลี่ย 38.3 ± 15.5 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับสูงกว่าปริญญาตรี (จำนวน 23 คน, ร้อยละ 30.3) รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรี (จำนวน 22 คน, ร้อยละ 28.9)

ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวต่างชาติผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างในองค์กรเอกชน (จำนวน 31 คน, ร้อยละ 40.9) รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย/อาชีพอิสระ/เจ้าของกิจการ (จำนวน 17 คน, ร้อยละ 22.4) รายละเอียดดังตารางที่ 9

1.2 นักท่องเที่ยวไทย

ผลการสำรวจ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวไทยให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 121 คน ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดนี้เป็นเพศชาย จำนวน 58 คน (ร้อยละ 47.9) และเพศหญิง จำนวน 63 คน (ร้อยละ 51.1) มีอายุเฉลี่ย 26.5 ± 13.2 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษา จำนวน (57 คน, ร้อยละ 47.4) รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรี (จำนวน 40 คน, ร้อยละ 33.3)

ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวไทยผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษาอยู่ (จำนวน 68 คน, ร้อยละ 56.7) รองลงมาประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างในองค์กรเอกชน (จำนวน 14 คน, ร้อยละ 11.7) และอาชีพค้าขาย/อาชีพอิสระหรือเจ้าของกิจการ (จำนวน 13 คน, ร้อยละ 10.8) ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาของนักท่องเที่ยวไทย ประมาณครึ่งหนึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท (62 คน, ร้อยละ 51.7) รองลงมาได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001–10,000 บาท (20 คน, ร้อยละ 16.7) และ 10,001–15,000 บาท (10 คน, ร้อยละ 8.3) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวไทย ในจังหวัดสุโขทัย

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)			
	ระยะที่ 1		ระยะที่ 2	
	ก่อนโครงการฯ		หลังโครงการฯ	
	ต่างชาติ	ไทย	ต่างชาติ	ไทย
เพศ	n=58	n=139	n=76	n=121
ชาย/หญิง	33 (56.9)/ 25 (43.1)	63 (48.8)/ 66 (51.2)	36 (47.4) / 40 (52.6)	58 (47.9) / 63 (51.1)
อายุเฉลี่ย (ปี)	34.7 ± 12.4	38.5 ± 12.5	38.3 ± 15.5	26.5 ± 13.2
ระดับการศึกษาสูงสุด	n=58	n=132	n=76	n=120
ต่ำกว่าประถมศึกษา	0 (0.0)	1 (0.8)	0 (0.0)	0 (0.0)
ประถมศึกษา	2 (3.4)	24 (18.2)	3 (3.9)	1 (0.8)
มัธยมศึกษา	6 (10.3)	19 (14.4)	14 (18.4)	57 (47.4)
อาชีวศึกษา	3 (5.2)	14 (10.6)	7 (9.3)	11 (9.2)
ปริญญาตรี	20 (34.5)	66 (50.0)	22 (28.9)	40 (33.3)
สูงกว่าปริญญาตรี	22 (37.9)	5 (3.8)	23 (30.3)	10 (8.3)
อื่นๆ	5 (8.6)	3 (2.3)	7 (9.2)	1 (0.8)
อาชีพ	n=59	n=132	n=76	n=120
พนักงาน/ลูกจ้างในองค์กร เอกชน	19 (32.2)	24 (18.2)	31 (40.9)	14 (11.7)
กำลังศึกษา	12 (20.3)	19 (14.4)	7 (9.2)	68 (56.7)
ค้าขาย/อาชีพอิสระ/ เจ้าของกิจการ	9 (15.3)	17 (12.9)	17 (22.4)	13 (10.8)
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ	7 (11.9)	35 (26.5)	3 (3.9)	12 (10.0)
เกษียณอายุ	4 (6.8)	2 (1.5)	7 (9.2)	2 (1.7)
อยู่ระหว่างเปลี่ยนงาน/ ว่างงาน	1 (1.7)	2 (1.5)	1 (1.3)	-
เกษตรกร	0 (0.0)	16 (12.1)	3 (3.9)	4 (3.3)
แม่บ้าน	0 (0.0)	5 (3.8)	-	1 (0.8)
อื่นๆ	7(11.9)	12 (9.1)	7 (9.2)	6 (5.0)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)			
	ระยะที่ 1		ระยะที่ 2	
	ก่อนโครงการฯ		หลังโครงการฯ	
	ต่างชาติ	ไทย	ต่างชาติ	ไทย
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา (บาท)				
น้อยกว่า 5,000	n/a	21 (16.5)	n/a	62 (51.7)
5,001-10,000	n/a	38 (29.9)	n/a	20 (16.7)
10,001-15,000	n/a	23 (18.1)	n/a	10 (8.3)
15,001-20,000	n/a	14 (11.0)	n/a	4 (3.3)
20,001-25,000	n/a	6 (4.7)	n/a	8 (6.7)
25,001-30,000	n/a	6 (4.7)	n/a	4 (3.3)
30,001-35,000	n/a	8 (6.3)	n/a	3 (2.5)
มากกว่า 35,000	n/a	11 (8.7)	n/a	9 (7.5)

หมายเหตุ: n/a หมายถึง not applicable

ส่วนที่ 2 การรับรู้ทัศนคติ ความตระหนักเกี่ยวกับกฎหมาย และการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง

2.1 การรับรู้เกี่ยวกับการมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับการมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) กับ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติมีแนวโน้มทราบว่า มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะในประเทศไทยเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 15.9) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.048$) และมีแนวโน้มในการรับรู้ว่ามีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะในประเทศของตนเพิ่มขึ้นเช่นกัน (ร้อยละ 8.9) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่นักท่องเที่ยวไทยมีแนวโน้มในการรับรู้ว่ามีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะในประเทศไทยลดลง (ร้อยละ 6.4) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะของนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวไทย ในจังหวัดสุโขทัย

การรับรู้	ระยะที่ 1						ระยะที่ 2						statistical value	
	ก่อนโครงการฯ						หลังโครงการฯ						(p value)	
	นักท่องเที่ยวต่างชาติ			นักท่องเที่ยวไทย			นักท่องเที่ยวต่างชาติ			นักท่องเที่ยวไทย			นักท่องเที่ยวต่างชาติ*	นักท่องเที่ยวไทย**
[จำนวน (ร้อยละ)]			[จำนวน (ร้อยละ)]			[จำนวน (ร้อยละ)]			[จำนวน (ร้อยละ)]					
ไม่มี			ไม่มี			ไม่มี			ไม่มี					
มี			มี			มี			มี					
ไม่มี			ไม่มี			ไม่มี			ไม่มี					
แน่ใจ			แน่ใจ			แน่ใจ			แน่ใจ					
มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะในประเทศของท่าน	49	7	2	n/a	n/a	n/a	71	4	1	n/a	n/a	n/a	-1.672 (0.094)	n/a
	(84.5)	(12.1)	(3.4)				(93.4)	(5.3)	(1.3)					
มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะในประเทศไทย	35	22	n/a	127	6	n/a	58	17	n/a	106	13	n/a	-1.979 (0.048)	3.705 (0.054)
	(61.4)	(38.6)		(95.5)	(4.5)		(77.3)	(22.7)		(89.1)	(10.9)			

หมายเหตุ: n/a หมายถึง not applicable; *วิเคราะห์ด้วยสถิติ Mann-Whitney Test; **Chi-square Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะ

2.2.1 นักท่องเที่ยวต่างชาติ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการสนับสนุนการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะของนักท่องเที่ยวต่างชาติระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า มีแนวโน้มสนับสนุนการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะเพิ่มขึ้น แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะทั่วไป (ร้อยละ 0.1) ห้ามสูบบุหรี่ในผับ บาร์ คาราโอเกะ (ร้อยละ 6.4) ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ท่องเที่ยว (ร้อยละ 8.6) ห้ามสูบบุหรี่ในบริเวณตลาดกลางคืนและได้รุ่ง (ร้อยละ 12.7) ห้ามสูบบุหรี่ในตัวอาคาร (ร้อยละ 10.9) ห้ามสูบบุหรี่ในโบราณสถาน (ร้อยละ 6.9) นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มสนับสนุนการจัดห้องสำหรับสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 57.3) และสนับสนุนการจัดสถานที่แยกสำหรับผู้สูบบุหรี่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 69.3)

ในขณะที่แนวโน้มการสนับสนุนการห้ามสูบบุหรี่ในร้านอาหารและร้านกาแฟ พบว่า มีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 0.2) และการห้ามสูบบุหรี่ในโรงแรม บ้านพัก และเกสต์เฮ้าส์มีแนวโน้มลดลงเช่นกัน (ร้อยละ 10.1) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 11

2.2.2 นักท่องเที่ยวไทย

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการสนับสนุนการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะของนักท่องเที่ยวไทยระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า มีแนวโน้มสนับสนุนการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะเพิ่มขึ้น แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะทั่วไป (ร้อยละ 1.5) ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ท่องเที่ยว (ร้อยละ 5.5) ห้ามสูบบุหรี่ในโรงแรม บ้านพัก และเกสต์เฮ้าส์ (ร้อยละ 1.0) ห้ามสูบบุหรี่ในโบราณสถาน (ร้อยละ 1.8)

ในขณะที่แนวโน้มการสนับสนุนการห้ามสูบบุหรี่ในร้านอาหารและร้านกาแฟลดลง (ร้อยละ 1.6) ห้ามสูบบุหรี่ในผับ บาร์ คาราโอเกะมีแนวโน้มสนับสนุนลดลง (ร้อยละ 4.7) และห้ามสูบบุหรี่ในบริเวณตลาดกลางคืนและได้รุ่งมีแนวโน้มลดลงเช่นกัน (ร้อยละ 0.2) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การสนับสนุนการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะของนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวไทย ในจังหวัดสุโขทัย

สถานที่ที่ห้ามสูบบุหรี่	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ						ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ						statistical value (p value)	
	นักท่องเที่ยวต่างชาติ [จำนวน (ร้อยละ)]			นักท่องเที่ยวไทย [จำนวน (ร้อยละ)]			นักท่องเที่ยวต่างชาติ [จำนวน (ร้อยละ)]			นักท่องเที่ยวไทย [จำนวน (ร้อยละ)]			นักท่องเที่ยว ต่างชาติ*	นักท่องเที่ยว ไทย**
	สนับสนุน	เฉยๆ	ไม่สนับสนุน	สนับสนุน	เฉยๆ	ไม่สนับสนุน	สนับสนุน	เฉยๆ	ไม่สนับสนุน	สนับสนุน	เฉยๆ	ไม่สนับสนุน		
	สนับสนุน	เฉยๆ	ไม่สนับสนุน	สนับสนุน	เฉยๆ	ไม่สนับสนุน	สนับสนุน	เฉยๆ	ไม่สนับสนุน	สนับสนุน	เฉยๆ	ไม่สนับสนุน		
ห้ามสูบบุหรี่ในที่ สาธารณะทั่วไป	38 (64.4)	8 (13.6)	13 (22.0)	116 (83.5)	n/a	23 (16.5)	49 (64.5)	13 (17.1)	14 (18.4)	102 (85.0)	18 (15.0)	n/a	-0.157 (0.875)	0.116 (0.734)
ห้ามสูบบุหรี่ใน ร้านอาหารและร้าน กาแฟ	42 (71.2)	9 (15.3)	8 (13.6)	118 (87.4)	n/a	17 (12.6)	54 (71.0)	6 (7.9)	16 (21.1)	103 (85.8)	17 (14.2)	n/a	-0.284 (0.776)	0.136 (0.712)
ห้ามสูบบุหรี่ในบาร์ ผับ คาราโอเกะ	28 (47.5)	17 (28.8)	14 (23.7)	103 (78.0)	n/a	29 (22.0)	41 (53.9)	11 (14.5)	24 (31.6)	88 (73.3)	32 (26.7)	n/a	-0.090 (0.928)	0.756 (0.385)
ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ ท่องเที่ยว	34 (57.6)	16 (27.1)	9 (15.3)	113 (83.7)	n/a	22 (16.3)	49 (66.2)	9 (12.2)	16 (21.6)	107 (89.2)	13 (10.8)	n/a	-0.525 (0.599)	1.601 (0.206)
ห้ามสูบบุหรี่ในโรงแรม บ้านพัก และเกสต์ เฮ้าส์	37 (62.7)	10 (16.9)	12 (20.3)	96 (71.6)	n/a	38 (28.4)	40 (52.6)	14 (18.5)	22 (28.9)	85 (72.6)	32 (27.4)	n/a	-1.255 (0.209)	0.032 (0.859)

สถานที่ที่ห้ามสูบบุหรี่	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ						ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ						statistical value (p value)	
	นักท่องเที่ยวต่างชาติ		นักท่องเที่ยวไทย		นักท่องเที่ยวต่างชาติ		นักท่องเที่ยวไทย		นักท่องเที่ยวต่างชาติ*	นักท่องเที่ยวไทย**				
	[จำนวน (ร้อยละ)]		[จำนวน (ร้อยละ)]		[จำนวน (ร้อยละ)]		[จำนวน (ร้อยละ)]							
	สนับ สนุน	ไม่ สนับ สนุน	สนับ สนุน	เฉย ๆ	ไม่ สนับ สนุน	สนับ สนุน	ไม่ สนับ สนุน	สนับ สนุน	เฉย ๆ	ไม่ สนับ สนุน				
ห้ามสูบบุหรี่ในบริเวณตลาดกลางคืนและได้รุ่ง	16 (28.1)	22 (38.6)	19 (33.3)	99 (74.4)	n/a	34 (25.6)	31 (40.8)	29 (38.2)	16 (21.0)	89 (74.2)	31 (25.8)	n/a	-1.816 (0.069)	0.002 (0.961)
ห้ามสูบบุหรี่ในตัวอาคาร	34 (57.6)	13 (22.0)	12 (20.3)	n/a	n/a	n/a	52 (68.5)	9 (11.8)	15 (19.7)	n/a	n/a	n/a	-1.031 (0.302)	n/a
ห้ามสูบบุหรี่ในโบราณสถาน	40 (67.8)	13 (22.0)	6 (10.2)	115 (86.5)	n/a	18 (13.5)	56 (74.7)	10 (13.3)	9 (12.0)	106 (88.3)	14 (11.7)	n/a	-0.700 (0.484)	0.199 (0.655)
การจัดห้องสำหรับสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	43 (57.3)	23 (30.7)	9 (12.0)	n/a	n/a	n/a	-0.031 (0.975)	n/a
จัดสถานที่แยกสำหรับผู้สูบบุหรี่	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	52 (69.3)	14 (18.7)	9 (12.0)	n/a	n/a	n/a	-0.638 (0.524)	n/a

หมายเหตุ: n/a หมายถึง not applicable; *วิเคราะห์ด้วยสถิติ Mann-Whitney Test; **Chi-square Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2.3 ความคิดเห็นทั่วไปต่อนโยบายปลอดบุหรี่และการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง

2.3.1 นักท่องเที่ยวต่างชาติ

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจความคิดเห็นต่อนโยบายปลอดบุหรี่และการสัมผัสควันบุหรี่มือสองของนักท่องเที่ยวต่างชาติระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า มีแนวโน้มเห็นด้วยเกี่ยวกับนโยบายปลอดบุหรี่และการสัมผัสควันบุหรี่มือสองลดลง ดังนี้ แนวโน้มเห็นด้วยกับควันบุหรี่จากการสูบบุหรี่ของคนอื่นเป็นอันตรายต่อสุขภาพลดลง (ร้อยละ 10.2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$) แนวโน้มเห็นด้วยกับหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่จากควันบุหรี่มือสองลดลง (ร้อยละ 6.1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$) และแนวโน้มเห็นด้วยกับผู้ไม่สูบบุหรี่มีสิทธิในการได้รับอากาศบริสุทธิ์ในที่สาธารณะลดลงเช่นกัน (ร้อยละ 6.8) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$)

สำหรับความคิดเห็นที่พบว่า มีแนวโน้มเห็นด้วยเพิ่มขึ้น ได้แก่ ร้านอาหารปลอดบุหรี่เท่านั้นที่เหมาะสมสำหรับการพาคนที่ท่านรักและห่วยไปรับประทานอาหาร โดยมีแนวโน้มเห็นด้วยเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 3.6) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$) และความคิดเห็นต่อข้อความที่ว่า ปัจจุบันผู้สูบบุหรี่ปฏิบัติตามกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะอย่างเคร่งครัดเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 10.1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.007$) ดังตารางที่ 12

2.3.2 นักท่องเที่ยวไทย

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจความคิดเห็นต่อนโยบายปลอดบุหรี่และการสัมผัสควันบุหรี่มือสองของนักท่องเที่ยวไทยระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า นักท่องเที่ยวไทยมีแนวโน้มเห็นด้วยลดลงทุกข้อ ดังนี้ ความคิดเห็นต่อข้อความที่ว่า ปัจจุบันผู้สูบบุหรี่ปฏิบัติตามกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะอย่างเคร่งครัด มีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 25.2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$) หน่วยงานของรัฐควรมีหน้าที่คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่จากควันบุหรี่มือสอง มีแนวโน้มเห็นด้วยลดลง (ร้อยละ 16.7) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.002$) และแนวโน้มเห็นด้วยว่า ผู้ไม่สูบบุหรี่มีสิทธิได้รับอากาศบริสุทธิ์ในที่สาธารณะลดลง (ร้อยละ 9.1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.013$) นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มเห็นด้วยลดลงกับข้อความต่อไปนี้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ควันบุหรี่จากการสูบบุหรี่ของคนอื่นเป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ร้อยละ 2.3) และร้านอาหารปลอดบุหรี่เท่านั้นที่เหมาะสมสำหรับการพาคนที่ท่านรักและห่วยไปรับประทานอาหาร (ร้อยละ 7.7) ดังตารางที่ 12

ข้อความ	ระยะที่ 1						ระยะที่ 2						Z statistics*		
	ก่อนโครงการฯ						หลังโครงการฯ						(p value)		
	นักท่องเที่ยวต่างชาติ			นักท่องเที่ยวไทย			นักท่องเที่ยวต่างชาติ			นักท่องเที่ยวไทย			นักท่องเที่ยวต่างชาติ	นักท่องเที่ยวไทย	
	[จำนวน (ร้อยละ)]			[จำนวน (ร้อยละ)]			[จำนวน (ร้อยละ)]			[จำนวน (ร้อยละ)]					
	ไม่	เห็น	เห็น	ไม่	เห็น	เห็น	ไม่	เห็น	เห็น	ไม่	เห็น	เห็น	ไม่		
	ด้วย	ด้วย	แน่ใจ	ด้วย	ด้วย	แน่ใจ	ด้วย	ด้วย	แน่ใจ	ด้วย	ด้วย	แน่ใจ			
กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะอย่างเคร่งครัด	20	13	26	82	15	40	33	15	27	41	22	55	-2.680 (0.007)	-3.838 (<0.001)	
หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่จากควันบุหรี่มือสอง	43	5	10	115	13	9	51	6	18	80	24	15	-8.037 (<0.001)	-3.121 (0.002)	
ผู้ไม่สูบบุหรี่มีสิทธิในการได้รับอากาศบริสุทธิ์ในที่สาธารณะ	48	5	5	128	3	4	57	3	15	102	9	8	-9.006 (<0.001)	-2.487 (0.013)	

หมายเหตุ: *วิเคราะห์ด้วยสถิติ Mann-Whitney Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการเปรียบเทียบการสำรวจผู้ประกอบการเอกชนและลูกจ้างสถานประกอบการต่างๆ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร โรงแรม และเกสต์เฮ้าส์ ก่อนและหลังการดำเนินโครงการสุขวิทยะเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

1. ร้านอาหาร

1.1 ข้อมูลทั่วไป

ผลการสำรวจในระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า มีผู้ประกอบการร้านอาหารให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 144 ราย เป็นเพศชาย 38 ราย (ร้อยละ 26.4) และเพศหญิง 106 ราย (ร้อยละ 73.6) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษา 45 ราย (ร้อยละ 31.0) รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษา (37 ราย, ร้อยละ 25.5) ประเภทของสถานประกอบการเกินกว่าครึ่งเป็นร้านอาหารจานด่วน (85 ราย, ร้อยละ 60.3) รองลงมาเป็นประเภทร้านกาแฟ ร้านขนม (31 ราย, ร้อยละ 22.0) กลุ่มตัวอย่างของสถานประกอบการเกือบทั้งหมดไม่มีระบบปรับอากาศ (129 ราย, ร้อยละ 90.2) และมากกว่าครึ่งไม่มีกิจกรรมนอกอาคาร (87 ราย, ร้อยละ 59.2) รายละเอียดดังตารางที่ 13

1.2 สถานการณ์การสูบบุหรี่ในสถานประกอบการ

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า ผู้ประกอบการร้านอาหารมีแนวโน้มในการกำหนดนโยบายเป็นสถานประกอบการปลอดบุหรี่ 100% เพิ่มมากขึ้น (ร้อยละ 9.0) และมีแนวโน้มจำกัดเขตพื้นที่สูบบุหรี่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 2.6) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีกทั้งยังพบว่ามีแนวโน้มลูกค้าบ่นเรื่องควันบุหรี่มือสองตลอดเวลาเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 5.2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และลูกค้าบ่นตลอดเวลาเรื่องการห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 2.1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.002$) รายละเอียดดังตารางที่ 14

1.3 โอกาสที่สถานประกอบการจะมีนโยบายปลอดบุหรี่ 100% ใน 12 เดือนข้างหน้า

เมื่อสอบถามสถานประกอบการที่ยังไม่มีนโยบายปลอดบุหรี่เกี่ยวกับโอกาสที่จะมีนโยบายปลอดบุหรี่ 100% ในอีก 12 เดือนข้างหน้า พบว่า ผู้ประกอบการมีแนวโน้มเห็นว่าค่อนข้างมีโอกาสที่จะกำหนดนโยบายเป็นสถานปลอดบุหรี่ 100% เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 11.9) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 14

1.4 การรับรู้กฎหมายสถานที่เขตปลอดบุหรี่

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจการรับรู้กฎหมายเกี่ยวกับสถานที่ที่กำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ของผู้ประกอบการร้านอาหาร ระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า สถานที่ที่ผู้ประกอบการร้านอาหารมีแนวโน้มในการรับรู้กฎหมายสถานที่เขตปลอดบุหรี่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ โรงเรียน (ร้อยละ 7.0, $p\text{-value} = 0.023$) นอกจากนี้ยังมีสถานที่ที่ผู้ประกอบการร้านอาหารมีแนวโน้มในการรับรู้

กฎหมายสถานที่เขตปลอดบุหรี่ลดลงเช่นเดียวกัน แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ โรงพยาบาล (ร้อยละ 1.8) สถานที่ทำงานเอกชน (ร้อยละ 10.7) โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ (ร้อยละ 4.2) ร้านอาหารที่มีแอร์ (ร้อยละ 2.8) ร้านอาหารที่ไม่มีแอร์ (ร้อยละ 10.0) ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ (ร้อยละ 4.0) ยานพาหนะขนส่งมวลชน (ร้อยละ 1.5) ภายในอาคารศาสนสถาน (ร้อยละ 4.7) สวนสาธารณะ (ร้อยละ 17.5) อุทยานประวัติศาสตร์ (ร้อยละ 12.9) และสถานีขนส่ง (ร้อยละ 4.3)

สำหรับสถานที่ที่ผู้ประกอบการมีแนวโน้มในการรับรู้กฎหมายสถานที่เขตปลอดบุหรี่เพิ่มขึ้น ได้แก่ ภายนอกอาคารศาสนสถาน (ร้อยละ 6.6) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.030$) และสถานที่ราชการ (ร้อยละ 0.2) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 15

ตารางที่ 13 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและสภาพแวดล้อมของร้านอาหาร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)	
	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ	ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ
เพศ	N=134	N=144
ชาย/หญิง	35 (26.1)/99 (73.9)	38 (26.4)/106 (73.6)
ระดับการศึกษาสูงสุด	N=135	N=145
ต่ำกว่าประถมศึกษา	17 (12.6)	6 (4.1)
ประถมศึกษา	34 (25.2)	45 (31.0)
มัธยมศึกษา	41 (30.4)	37 (25.5)
อาชีวศึกษา	25 (18.5)	17 (11.7)
ปริญญาตรี	14 (10.4)	24 (16.6)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (2.2)	7 (4.8)
อื่นๆ	1 (0.7)	9 (6.2)
ประเภทของสถานประกอบการ	N=131	N=141
ร้านอาหารจานด่วน	113 (86.3)	85 (60.3)
ร้านกาแฟ ร้านขนม	13 (9.9)	31 (22.0)
ผับ บาร์	4 (3.1)	0 (0)
คาราโอเกะ	1 (0.8)	0 (0)
ภัตตาคาร	0 (0)	2 (1.4)
อื่นๆ	0 (0)	23 (16.3)
ระบบปรับอากาศ	N=132	N=143
มีทุกส่วน	4 (3.0)	7 (4.9)
มีบางส่วน	15 (11.4)	7 (4.9)
ไม่มี	113 (85.6)	129 (90.2)
ส่วนกิจกรรมนอกอาคาร	N=135	N=147
มี/ไม่มี	29 (21.5)/106 (78.5)	60 (40.8)/87 (59.2)

ตารางที่ 14 สถานการณ์นโยบายปลอดบุหรี่ของร้านอาหารตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการร้านอาหาร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)		Z statistics* (p-value)
	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ	ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ	
นโยบายเป็นสถานประกอบการปลอดบุหรี่ 100%	N=134	N=148	-1.634 (0.102)
มีนโยบาย	35 (26.1)	52 (35.1)	
ไม่มีนโยบาย	99 (73.9)	96 (64.9)	
บริเวณของสถานประกอบการอนุญาตให้สูบบุหรี่	N=99	N=95	-1.275 (0.202)
จัดเขตสูบบุหรี่	60 (60.6)	60 (63.2)	
อนุญาตทุกพื้นที่	39 (39.4)	35 (36.8)	
ลูกค้าบ่นเรื่องควันบุหรี่มือสอง	N=94	N=96	-5.373 (<0.001)
ตลอดเวลา	2 (2.1)	7 (7.3)	
มีบ้างเป็นบางครั้ง	35 (37.2)	42 (43.7)	
ไม่มีเลย	57 (72.1)	47 (49.0)	
ลูกค้าบ่นเรื่องการห้ามสูบบุหรี่	N=104	N=96	-3.134 (0.002)
ตลอดเวลา	1 (1.0)	3 (3.1)	
มีบ้างเป็นบางครั้ง	28 (26.9)	16 (16.7)	
ไม่มีเลย	75 (72.1)	77 (80.2)	
โอกาสที่จะเป็นสถานประกอบการปลอดบุหรี่ 100% ใน 12 เดือนข้างหน้า	N=129	N=88	-0.654 (0.513)
มีโอกาสอย่างมาก	11 (8.5)	13 (14.8)	
ค่อนข้างมีโอกาส	30 (23.3)	31 (35.2)	
ค่อนข้างไม่มีโอกาส	41 (31.8)	19 (21.6)	
ไม่มีโอกาสอย่างมาก	14 (10.9)	25 (28.4)	

หมายเหตุ: *วิเคราะห์ด้วยสถิติ Mann-Whitney U Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 15 การรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายปลอดบุหรี่ในที่สาธารณะตามพระราชบัญญัติฯ ของผู้ประกอบการ
ร้านอาหาร

สถานที่	จำนวน (ร้อยละ)						Z statistics* (p-value)
	ระยะที่ 1			ระยะที่ 2			
	ก่อนโครงการฯ			หลังโครงการฯ			
	มี กฎหมาย	ไม่มี กฎหมาย	ไม่ทราบ	มี กฎหมาย	ไม่มี กฎหมาย	ไม่ทราบ	
โรงเรียน	130 (96.3)	2 (1.5)	3 (2.2)	134 (89.3)	6 (4.0)	10 (6.7)	-2.279 (0.023)
โรงพยาบาล	132 (97.8)	1 (0.7)	2 (1.5)	144 (96.0)	5 (3.3)	1 (0.7)	-0.612 (0.541)
สถานที่ราชการ	122 (91.0)	1 (0.7)	11 (8.2)	136 (91.2)	3 (2.1)	10 (6.7)	-0.940 (0.347)
สถานที่ทำงาน เอกชน	126 (93.3)	1 (0.7)	8 (5.9)	123 (82.6)	10 (6.7)	16 (10.7)	-0.931 (0.352)
โรงแรม เกสต์ เฮาส์	106 (78.5)	6 (4.4)	23 (17.0)	110 (74.3)	11 (7.4)	27 (18.3)	-0.968 (0.333)
ร้านอาหารมี แอร์	125 (92.6)	2 (1.5)	7 (5.2)	132 (89.8)	2 (1.4)	13 (8.8)	-1.313 (0.189)
ร้านอาหารไม่มี แอร์	104 (78.2)	17 (12.8)	12 (9.0)	101 (68.2)	34 (23.0)	13 (8.8)	-0.315 (0.752)
ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์	124 (93.2)	2 (1.5)	7 (5.3)	133 (89.2)	8 (5.4)	8 (5.4)	-0.273 (0.785)
ยานพาหนะ ขนส่งมวลชน	118 (88.7)	5 (3.8)	10 (7.5)	130 (87.2)	8 (5.4)	11 (7.4)	-0.062 (0.951)
ภายใน อาคารศาสน สถาน	115 (85.2)	2 (1.5)	18 (13.3)	120 (80.5)	9 (6.0)	20 (13.5)	-0.513 (0.608)
ภายนอก อาคารศาสน สถาน	78 (57.8)	36 (26.7)	21 (15.6)	96 (64.4)	35 (23.5)	18 (12.1)	-2.165 (0.030)
สวนสาธารณะ	112 (83.0)	15 (11.1)	8 (5.9)	97 (65.5)	37 (25.0)	14 (9.5)	-1.423 (0.155)

สถานที่	จำนวน (ร้อยละ)						Z statistics* (p-value)
	ระยะที่ 1			ระยะที่ 2			
	ก่อนโครงการฯ			หลังโครงการฯ			
	มี	ไม่มี	ไม่ทราบ	มี	ไม่มี	ไม่ทราบ	
กฎหมาย	กฎหมาย		กฎหมาย	กฎหมาย			
อุทยานประวัติศาสตร์	99 (73.3)	18 (13.3)	18 (13.3)	90 (60.4)	38 (25.5)	21 (14.1)	-0.636 (0.525)
สถานีขนส่ง	110 (81.5)	5 (3.7)	20 (14.8)	115 (77.2)	21 (14.1)	13 (8.7)	-0.487 (0.627)

หมายเหตุ: *วิเคราะห์ด้วยสถิติ Mann-Whitney U Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2. โรงแรม

2.1 ข้อมูลทั่วไป

ผลการสำรวจในระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า มีผู้ประกอบการโรงแรมให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 30 ราย เป็นเพศชาย 12 ราย (ร้อยละ 40.0) และเพศหญิง 18 ราย (ร้อยละ 60.0) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับระดับปริญญาตรี 13 ราย (ร้อยละ 43.3) รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษา (5 ราย, ร้อยละ 16.7) และมัธยมศึกษา (5 ราย, ร้อยละ 16.7) ตามลำดับ ประเภทของสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นเกสต์เฮ้าส์ (17 ราย, ร้อยละ 56.7) รองลงมาเป็นโรงแรม (10 ราย, ร้อยละ 33.3) รายละเอียดดังตารางที่ 16

2.2 สถานการณ์การสูบบุหรี่ในสถานประกอบการ

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจสถานการณ์การสูบบุหรี่ในสถานประกอบการระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) กับ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า ผู้ประกอบการโรงแรมมีแนวโน้มในการกำหนดนโยบายเป็นสถานประกอบการปลอดบุหรี่ 100% เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 17.2) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีกทั้งยังพบว่าลูกค้านั่งตลอดเวลาเรื่องควันบุหรี่มีสองลดลง (ร้อยละ 6.5) และลูกค้านั่งตลอดเวลาเรื่องการห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการลดลง (ร้อยละ 7.1) อย่างไรก็ตามไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 17

2.3 โอกาสที่สถานประกอบการจะมียุทธศาสตร์ปลอดบุหรี่ 100% ใน 12 เดือนข้างหน้า

เมื่อสอบถามสถานประกอบการที่ยังไม่มีนโยบายปลอดบุหรี่เกี่ยวกับโอกาสที่จะมียุทธศาสตร์ปลอดบุหรี่ 100% ในอีก 12 เดือนข้างหน้า พบว่า แนวโน้มที่ผู้ประกอบการเห็นว่า ค่อนข้างมีโอกาสที่จะกำหนดนโยบายเป็นสถานปลอดบุหรี่ 100% เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 14.3) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 17

2.4 การรับรู้กฎหมายสถานที่เขตปลอดบุหรี่

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจการรับรู้กฎหมายเกี่ยวกับสถานที่ที่กำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ของผู้ประกอบการโรงแรมระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) กับระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่าสถานที่ที่ผู้ประกอบการโรงแรมมีแนวโน้มในการรับรู้กฎหมายสถานที่เขตปลอดบุหรี่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ภายในอาคารศาสนสถาน (ร้อยละ 7.9, $p\text{-value} = 0.011$) นอกจากนี้ยังมีสถานที่ที่ผู้ประกอบการร้านอาหารมีแนวโน้มในการรับรู้กฎหมายสถานที่เขตปลอดบุหรี่เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ โรงเรียน (ร้อยละ 3.8) โรงพยาบาล (ร้อยละ 3.8) ร้านอาหารที่มีแอร์ (ร้อยละ 7.4) ร้านอาหารที่ไม่มีแอร์ (ร้อยละ 11.4) ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ (ร้อยละ 0.3) ยานพาหนะขนส่งมวลชน (ร้อยละ 7.7) สวนสาธารณะ (ร้อยละ 1.7) และอุทยานประวัติศาสตร์ (ร้อยละ 4.8)

สำหรับสถานที่ที่ผู้ประกอบการโรงแรมมีแนวโน้มในการรับรู้กฎหมายสถานที่เขตปลอดบุหรี่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ภายในอาคารศาสนสถาน (ร้อยละ 5.3, $p\text{-value} = 0.036$) นอกจากนี้ยังมีสถานที่ที่ผู้ประกอบการโรงแรมมีแนวโน้มในการรับรู้กฎหมายสถานที่เขตปลอดบุหรี่ลดลงเช่นเดียวกัน แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ สถานที่ราชการ (ร้อยละ 2.9) สถานที่ทำงานเอกชน (ร้อยละ 6.2) โรงแรม เกสต์เฮาส์ (ร้อยละ 2.9) และสถานีขนส่ง (ร้อยละ 2.9) รายละเอียดดังตารางที่ 18

ตารางที่ 16 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและสภาพแวดล้อมของโรงแรม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)	
	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ	ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ
เพศ	N=26	N=30
ชาย/หญิง	9 (34.6)/17 (65.4)	12 (40.0)/ 18 (60.0)
ระดับการศึกษาสูงสุด	N=28	N=30
ต่ำกว่าประถมศึกษา	1 (3.6)	0 (0)
ประถมศึกษา	2 (7.1)	5 (16.7)
มัธยมศึกษา	6 (21.4)	5 (16.7)
อาชีวศึกษา	5 (17.9)	4 (13.3)
ปริญญาตรี	13 (46.4)	13 (43.3)
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0.0)	1 (3.3)
อื่นๆ	1 (3.6)	2 (6.7)
ประเภทของสถานประกอบการ	N=28	N=30
เกสต์เฮ้าส์	16 (57.1)	17 (56.7)
โรงแรม	9 (32.1)	10 (33.3)
บ้านพัก	1 (3.6)	1 (3.3)
อื่นๆ	2 (7.1)	2 (6.7)
ระบบปรับอากาศ	N=27	N=0
มีทุกส่วน	8 (29.6)	0 (0)
มีบางส่วน	17 (63.0)	0 (0)
ไม่มี	2 (7.4)	0 (0)

ตารางที่ 17 สถานการณ์นโยบายปลอดบุหรี่ของโรงแรมหรือเกสต์เฮ้าส์จากความคิดเห็นของผู้ประกอบการโรงแรม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)		Z statistics* (p-value)
	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ	ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ	
นโยบายเป็นสถานบริการปลอดบุหรี่ 100%	N=26	N=29	-1.949 (0.051)
มีนโยบาย	0	5 (17.2)	
ไม่มีนโยบาย	26 (100.0)	24 (82.8)	

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)		Z statistics*
ลูกค้ำบ่นเรื่องคว้นบุหรืมือสอง	N=28	N=24	-0.151 (0.880)
ตลอดเวลา	3 (10.7)	1 (4.2)	
มีบ้างเป็นบางครั้ง	8 (28.6)	10 (41.7)	
ไม่มีเลย	17 (60.7)	13 (54.1)	
ลูกค้ำบ่นเรื่องการห้ามสูบบุหรื	N=28	N=24	-1.262 (0.207)
ตลอดเวลา	2 (7.1)	0 (0)	
มีบ้างเป็นบางครั้ง	4 (14.3)	2 (8.3)	
ไม่มีเลย	22 (78.6)	22 (91.7)	
โอกาสที่จะเป็นสถานประกอบการ ปลอดบุหรื 100% ใน 12 เดือน ข้างหน้า	N=28	N=22	-0.338 (0.736)
มีโอกาสอย่างมาก	6 (21.4)	2 (9.1)	
ค่อนข้างมีโอกาส	10 (35.7)	11 (50.0)	
ค่อนข้างไม่มีโอกาส	2 (7.1)	6 (27.3)	
ไม่มีโอกาสอย่างมาก	7 (25.0)	3 (13.6)	

หมายเหตุ: *วิเคราะห์ด้วยสถิติ Mann-Whitney U Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 18 การรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายปลอดบุหรี่ในที่สาธารณะตามพระราชบัญญัติฯ ของผู้ประกอบการ
โรงแรม

สถานที่	จำนวน (ร้อยละ)						Z-statistics* (p-value)
	ระยะที่ 1			ระยะที่ 2			
	ก่อนโครงการฯ			หลังโครงการฯ			
	มี กฎหมาย	ไม่มี กฎหมาย	ไม่ทราบ	มี กฎหมาย	ไม่มี กฎหมาย	ไม่ทราบ	
โรงเรียน	26 (92.9)	1 (3.6)	1 (3.6)	29 (96.7)	0 (0)	1 (3.3)	-0.817 (0.414)
โรงพยาบาล	26 (92.9)	1 (3.6)	1 (3.6)	29 (96.7)	0 (0)	1 (3.3)	-0.143 (0.886)
สถานที่ราชการ	26 (92.9)	1 (3.6)	1 (3.6)	27 (90.0)	0 (0)	3 (10.0)	-0.311 (0.756)
สถานที่ทำงาน	26 (92.9)	1 (3.6)	1 (3.6)	26 (86.7)	3 (10.0)	1 (3.3)	-0.017 (0.986)
เอกชน							
โรงแรม เกสต์ เฮาส์	26 (92.9)	1 (3.6)	1 (3.6)	27 (90.0)	2 (6.7)	1 (3.3)	-0.010 (0.992)
ร้านอาหารมี แอร์	25 (89.3)	0 (0.0)	3 (10.7)	29 (96.7)	1 (3.3)	0 (0)	-0.593 (0.553)
ร้านอาหารไม่มี แอร์	22 (78.6)	2 (7.1)	4 (14.3)	27 (90.0)	2 (6.7)	1 (3.3)	-0.461 (0.645)
ห้างสรรพสินค้า	27 (96.4)	1 (3.6)	0 (0.0)	29 (96.7)	1 (3.3)	0 (0)	-0.445 (0.656)
โรงพยาบาลศูนย์							
ยานพาหนะ	24 (85.7)	3 (10.7)	1 (3.6)	28 (93.4)	1 (3.3)	1 (3.3)	-0.811 (0.418)
ขนส่งมวลชน							
ภายใน	23 (82.1)	2 (7.1)	13 (10.7)	27 (90.0)	2 (6.7)	1 (3.3)	-2.553 (0.011)
อาคารศาสน สถาน							
ภายนอก	22 (78.6)	4 (14.3)	2 (7.1)	22 (73.3)	2 (6.7)	6 (20.0)	-2.101 (0.036)
อาคารศาสน สถาน							
สวนสาธารณะ	21 (75.0)	7 (25.0)	0 (0.0)	23 (76.7)	4 (13.3)	3 (10.0)	-0.764 (0.445)
อุทยาน	22 (78.6)	3 (10.7)	3 (10.7)	25 (83.4)	4 (13.3)	1 (3.3)	-1.020 (0.308)
ประวัติศาสตร์							
สถานีขนส่ง	26 (92.9)	2 (7.1)	0 (0.0)	27 (90.0)	1 (3.3)	2 (6.7)	-1.052 (0.293)

หมายเหตุ: *วิเคราะห์ด้วยสถิติ Mann-Whitney U Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ส่วนที่ 2 การเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย ส่วนการสังเกตการปฏิบัติตามกฎหมายของส่วนราชการและโรงแรม ร้านอาหาร

ผู้ช่วยวิจัยที่ได้รับการฝึกอบรมดำเนินการสังเกตสถานการณ์เขตปลอดภัยในสถานที่ต่างๆ ทั้งในตำบลเมืองเก่าและตำบลในเมืองสุโขทัยธานี ผลการสังเกตเปรียบเทียบระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) กับ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) โดยแบ่งตามลักษณะของสถานที่ คือ 1. ร้านอาหารและภัตตาคาร 2. ร้านกาแฟและอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ 3. โรงแรมและเกสต์เฮ้าส์ และ 4. สถานที่ราชการ เป็นดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบการสังเกตการปฏิบัติตามกฎหมายของส่วนร้านอาหารและภัตตาคาร ก่อนและหลังการดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย (n=31)

จากการสังเกตร้านอาหารและภัตตาคาร เปรียบเทียบระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า มีจำนวนการติตป้ายห้ามสูบบุหรี่ลดลง ทั้งในบริเวณที่สังเกตเห็นได้จากภายนอกที่ (ร้อยละ 10.3) บริเวณประตูหรือทางเข้า (ร้อยละ 10.3) และภายในร้าน (ร้อยละ 15.9) นอกจากนี้ยังพบว่าการติตป้ายพื้นที่เขตสูบบุหรี่มีแนวโน้มลดลงจากระยะที่ 1 เช่นกัน (ร้อยละ 0.8) อย่างไรก็ตาม การลดลงของการติตป้ายทั้งสองกรณีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการสำรวจลักษณะป้ายห้ามสูบบุหรี่หรือพื้นที่เขตสูบบุหรี่เมื่อเปรียบเทียบกับระยะที่ 1 พบว่า ป้ายห้ามสูบบุหรี่ทั้งหมดเป็นภาษาไทยเท่านั้น และพบว่าป้ายห้ามสูบบุหรี่ที่มีบทลงโทษมีแนวโน้มลดลงจากระยะที่ 1 (ร้อยละ 15.1) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยป้ายที่มีบทลงโทษทั้งหมดเป็นภาษาไทย และมีลักษณะสมบูรณ์ คือ มีบทลงโทษระบุไว้ชัดเจน

เมื่อเปรียบเทียบการขายบุหรี่ในร้านอาหารและภัตตาคาร พบว่า ในระยะที่ 2 จำนวนร้านที่ขายบุหรี่มีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 42.6) และจำนวนร้านที่มีที่เขี่ยบุหรี่มีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 40.8) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.001) การพบเห็นการสูบบุหรี่ขณะเก็บข้อมูลในสถานประกอบการ (ร้อยละ 10.2) และนอกสถานประกอบการ (ร้อยละ 17.5) มีแนวโน้มลดลง แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การได้กลิ่นบุหรี่ขณะเก็บข้อมูลลดลงจากระยะที่ 1 (ร้อยละ 22.3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value = 0.042) แต่ยังพบเห็นกันบุหรี่ตอกอยู่โดยมีแนวโน้มมากกว่าระยะที่ 1 (ร้อยละ 31.0) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value = 0.025) นอกจากนี้ยังพบว่า ทุกร้านไม่มีการโฆษณาบุหรี่และไม่มีสิ่งของที่เป็นโลโก้หรือสิ่งที่ยื่นออกมาถึงมือบุหรี่ในสถานประกอบการ และพบว่า ทุกร้านไม่มีการติตป้ายหรือสื่อรณรงค์เกี่ยวกับการงดสูบบุหรี่หรือควบคุมยาสูบเช่นเดียวกัน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ผลการสังเกตสถานการณ์ปลอดบุหรี่ในร้านอาหารและภัตตาคาร เปรียบเทียบระหว่างระยะที่ 1 และ 2

ประเด็นสังเกต	จำนวน (ร้อยละ)		χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ (n=26)	ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ (n=31)	
ป้ายห้ามสูบบุหรี่ที่เห็นได้จาก ภายนอก เช่น รั้ว ประตูรั้ว			1.097 (0.446)*
มี	5 (20.0)	3 (9.7)	
ภาษาไทยเท่านั้น	1 (20.0)	3 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	4 (80.0)	0 (0.0)	
ภาษาอังกฤษเท่านั้น	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	20 (80.0)	28 (90.3)	
ป้ายห้ามสูบบุหรี่ที่ประตูหรือ ทางเข้า			1.097(0.446)*
มี	5 (20.0)	3 (9.7)	
ภาษาไทยเท่านั้น	1 (20.0)	3 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	4 (80.0)	0 (0.0)	
ภาษาอังกฤษเท่านั้น	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	20 (80.0)	28 (90.3)	
บทลงโทษบนป้ายห้ามสูบบุหรี่			1.833 (0.176)
มี	7 (28.0)	4 (12.9)	
ภาษาไทยเท่านั้น	1 (14.3)	4 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	6 (85.7)	(0.0)	
ไม่มี	18 (72.0)	27 (87.1)	
ป้ายห้ามสูบบุหรี่ในสถาน ประกอบการ			1.776 (0.183)
มี	8 (32.0)	5 (16.1)	
ภาษาไทยเท่านั้น	3 (37.5)	5 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	5 (62.5)	(0.0)	
ภาษาอังกฤษเท่านั้น	0 (0.0)	(0.0)	
ไม่มี	17 (68.0)	26 (83.9)	
ป้ายพื้นที่เขตสูบบุหรี่			.017 (1.000)

ประเด็นสังเกต	จำนวน (ร้อยละ)		χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ (n=26)	ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ (n=31)	
มี	1 (4.0)	1 (3.2)	
ภาษาไทยเท่านั้น	0 (0.0)	1 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	1 (100.0)	(0.0)	
ไม่มี	24 (96.0)	30 (96.8)	
ที่เขียนบุรี			13.221 (<0.001)
มี	11 (44.0)	1 (3.2)	
ไม่มี	14 (56.0)	30 (96.8)	
การขายบุรี			13.934 (<0.001)
มี	11 (45.8)	1 (3.2)	
ไม่มี	13 (54.2)	30 (96.8)	
ผู้สูบบุหรี่ในสถานประกอบการ ขณะสังเกต			1.350 (0.389)*
มี	4 (16.7)	2 (6.5)	
ไม่มี	20 (83.3)	29 (93.5)	
ผู้สูบบุหรี่นอกสถานประกอบการ ขณะสังเกต			1.350 (0.389)*
มี	6 (24.0)	2 (6.5)	
ไม่มี	19 (76.0)	29 (93.5)	
กลิ่นบุรีขณะสังเกต			4.125 (0.042)
มี	8 (32.0)	3 (9.7)	
ไม่มี	17 (68.0)	28 (90.3)	
กั้นบุรี			4.990 (0.025)
มี	10 (40.0)	22 (71.0)	
ไม่มี	15 (60.0)	9 (29.0)	
ป้ายหรือสื่อรณรงค์เกี่ยวกับการงด สูบบุหรี่หรือควบคุมยาสูบ			n/a**
มี	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	25 (100.0)	31 (100.0)	
สิ่งของที่เป็นโลโก้หรือยี่ห้อบุรี			n/a**

ประเด็นสังเกต	จำนวน (ร้อยละ)		χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ (n=26)	ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ (n=31)	
มี	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	25 (100.0)	31 (100.0)	
โฆษณาบุหรี่			n/a**
มี	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	25 (100.0)	31 (100.0)	

หมายเหตุ: *วิเคราะห์ด้วยสถิติ Fisher's Exact Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เนื่องจากมีเซลล์ที่มี expected value น้อยกว่า 5 อยู่ 2 เซลล์; **n/a ไม่สามารถวิเคราะห์ทางสถิติได้

2. ผลการเปรียบเทียบการสังเกตการปฏิบัติตามกฎหมายของส่วนร้านกาแฟและอินเทอร์เน็ทคาเฟ่ ก่อนและหลังการดำเนินโครงการสุขุทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย (n=16)

เมื่อเปรียบเทียบผลการสังเกตร้านกาแฟและอินเทอร์เน็ทคาเฟ่ ระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า ส่วนใหญ่การติดป้ายห้ามสูบบุหรี่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในบริเวณที่สังเกตเห็นได้จากภายนอก (ร้อยละ 15.9) บริเวณประตูหรือทางเข้า (ร้อยละ 8.2) และภายในร้าน (ร้อยละ 3.4) และไม่พบว่ามีร้านใดติดป้ายพื้นที่เขตสูบบุหรี่ ซึ่งลดลงจากระยะที่ 1 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อเปรียบเทียบป้ายห้ามสูบบุหรี่พบว่า ในระยะที่ 2 ป้ายห้ามสูบบุหรี่ทั้งหมดเป็นภาษาไทยเท่านั้น และมีบทลงโทษบนป้ายห้ามสูบบุหรี่ โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อเปรียบเทียบการขายบุหรี่ในร้านกาแฟและอินเทอร์เน็ท พบว่า จำนวนร้านที่ขายบุหรี่มีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 10.4) และจำนวนร้านที่มีที่เขี่ยบุหรี่มีแนวโน้มลดลงเช่นกัน (ร้อยละ 23.1) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อสังเกตการสูบบุหรี่ขณะเก็บข้อมูลพบว่า การพบเห็นการสูบบุหรี่ขณะเก็บข้อมูลในสถานประกอบการ (ร้อยละ 8.3) และนอกสถานประกอบการ (ร้อยละ 2.0) มีแนวโน้มการสูบบุหรี่ลดลง แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การได้กลิ่นบุหรี่ขณะเก็บข้อมูลมีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 19.7) และพบเห็นกันบุหรี่ตกอยู่ลดลง (ร้อยละ 2.4) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่า มีแนวโน้มการติดป้ายหรือสื่อรณรงค์เกี่ยวกับการงดสูบบุหรี่หรือควบคุมยาสูบเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 6.3) และมีแนวโน้มพบเห็นการโฆษณาบุหรี่ในสถานประกอบการเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 6.3) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลการสังเกตสถานการณ์ปลอดบุหรี่ในร้านกาแฟและอินเตอร์เน็ตคาเฟ่ เปรียบเทียบระหว่าง
ระยะที่ 1 กับระยะที่ 2

ประเด็นสังเกต	จำนวน (ร้อยละ)		χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ (n=13)	ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ (n=16)	
ป้ายห้ามสูบบุหรี่ที่เห็นได้จาก ภายนอก เช่น รั้ว ประตูรั้ว			0.986 (0.410)*
มี	2 (15.4)	5 (31.3)	
ภาษาไทยเท่านั้น	0 (0.0)	5 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	2 (100.0)	0 (0.0)	
ภาษาอังกฤษเท่านั้น	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	11 (84.6)	11 (68.2)	
ป้ายห้ามสูบบุหรี่ที่ประตูหรือ ทางเข้า			0.240 (0.697)*
มี	3 (23.1)	5 (31.3)	
ภาษาไทยเท่านั้น	1 (33.3)	5 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	2 (66.7)	0 (0.0)	
ภาษาอังกฤษเท่านั้น	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	10 (76.9)	11 (68.2)	
ป้ายห้ามสูบบุหรี่ในสถาน ประกอบการ			0.057 (1.000)*
มี	2 (15.4)	3 (18.8)	
ภาษาไทยเท่านั้น	1 (50.0)	3 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	1 (50.0)	0 (0.0)	
ภาษาอังกฤษเท่านั้น	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	11 (84.6)	13 (81.2)	
บทลงโทษบนป้ายห้ามสูบ บุหรื			0.057 (1.000)*
มี	2 (15.4)	3 (18.8)	
ภาษาไทยเท่านั้น	0 (0.0)	3 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	2 (100.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	11 (84.6)	13 (81.2)	

ประเด็นสังเกต	จำนวน (ร้อยละ)		χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ (n=13)	ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ (n=16)	
ป้ายพื้นที่เขตสุขภาพบุรี			1.275 (0.448)*
มี	1 (7.7)	0 (0.0)	
ภาษาไทยเท่านั้น	0 (0.0)		
ภาษาไทยและอังกฤษ	1 (100.0)		
ไม่มี	12 (92.3)	16 (100.0)	
ที่เขียนบุรี			4.118 (0.078)*
มี	3 (23.1)	0 (0.0)	
ไม่มี	10 (76.9)	16 (100.0)	
การขายนบุรี			0.778 (0.560)*
มี	2 (16.7)	1 (6.3)	
ไม่มี	10 (83.3)	15 (93.2)	
ผู้สูบบุหรี่ในสถาน			1.383 (0.429)*
ประกอบการขณะสังเกต			
มี	1 (8.3)	0 (0.0)	
ไม่มี	11 (91.7)	16 (100.0)	
ผู้สูบบุหรี่นอกสถาน			0.045 (1.000)*
ประกอบการขณะสังเกต			
มี	1 (8.3)	1 (6.3)	
ไม่มี	11 (91.7)	15 (93.2)	
กลิ่นนบุรีขณะสังเกต			1.395 (0.406)*
มี	5 (38.5)	3 (18.8)	
ไม่มี	8 (61.5)	13 (81.2)	
ก้นบุรี			0.017 (0.897)
มี	6 (46.2)	7 (43.8)	
ไม่มี	7 (53.8)	9 (56.2)	
ป้ายหรือสื่อรณรงค์เกี่ยวกับ			0.842 (1.000)*
การงดสูบบุหรี่หรือควบคุม			
ยาสูบ			
มี	0 (0.0)	1 (6.3)	

ประเด็นสังเกต	จำนวน (ร้อยละ)		χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	
	ก่อนโครงการฯ (n=13)	หลังโครงการฯ (n=16)	
ไม่มี	13 (100.0)	15 (93.2)	
สิ่งของที่เป็นโลโก้หรือยี่ห้อ			n/a**
บุหรี			
มี	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	13 (100.0)	16 (100.0)	
โฆษณาบุหรี			0.842 (1.000)*
มี	0 (0.0)	1 (6.3)	
ไม่มี	13 (100.0)	15 (93.2)	

หมายเหตุ: *วิเคราะห์ด้วยสถิติ Fisher's Exact Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เนื่องจากมีเซลล์ที่มี expected value น้อยกว่า 5 อยู่ 2 เซลล์; **n/a ไม่สามารถวิเคราะห์ทางสถิติได้

3. ผลการเปรียบเทียบการสังเกตการปฏิบัติตามกฎหมายของส่วนโรงแรมและเกสต์เฮาส์ก่อนและหลังการดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี (n=31)

เมื่อเปรียบเทียบผลการสังเกตโรงแรมและเกสต์เฮาส์ ระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า ส่วนใหญ่การติดป้ายห้ามสูบบุหรีมีแนวโน้มลดลง ทั้งในบริเวณที่สังเกตเห็นได้จากภายนอกที่ (ร้อยละ 5.1) และบริเวณประตูหรือทางเข้า (ร้อยละ 8.3) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่เมื่อสังเกตภายในร้าน พบว่า การติดป้ายห้ามสูบบุหรีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 13.3) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่า การติดป้ายพื้นที่เขตสูบบุหรีมีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 22.3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.017)

เมื่อเปรียบเทียบการติดป้ายห้ามสูบบุหรีหรือพื้นที่เขตสูบบุหรีในระยะที่ 2 กับระยะที่ 1 พบว่า ป้ายห้ามสูบบุหรีส่วนใหญ่เป็นภาษาไทยเท่านั้น ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม รวมทั้งป้ายที่เป็นภาษาอังกฤษเท่านั้นก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน และพบบทลงโทษบนป้ายห้ามสูบบุหรีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 16.9) ทั้งภาษาไทยเท่านั้นและภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อเปรียบเทียบการขายบุหรีในโรงแรมและเกสต์เฮาส์ พบว่า ในระยะที่ 2 โรงแรมและเกสต์เฮาส์ทั้งหมดมีแนวโน้มการขายบุหรีลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.002) รวมทั้งการจัดที่เขี่ยบุหรีไว้สำหรับผู้รับบริการมีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 23.5) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การสูบบุหรีในและนอกสถานประกอบการมีแนวโน้มลดลง คือ การสูบบุหรีในสถานประกอบการลดลง (ร้อยละ 48.4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.001) และนอกสถานประกอบการลดลง (ร้อยละ 31.3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.001) เช่นเดียวกับ

การได้กลิ่นบุหรี่ขณะเก็บข้อมูลลดลงจากระยะที่ 1 (ร้อยละ 34.1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value = 0.003) รวมทั้งพบเห็นกันบุหรี่ตอกอยู่ลดลง (ร้อยละ 24.6) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value = 0.042) อย่างไรก็ตาม การติดป้ายหรือสื่อรณรงค์เกี่ยวกับการงดสูบบุหรี่หรือควบคุมยาสูบก็มีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 15.2) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่เดียวกันจำนวนร้านที่มีสิ่งที่เป็นโลโก้หรือสิ่งที่บ่งบอกยี่ห้อบุหรี่ที่มีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 12.1) และจำนวนการโฆษณาบุหรี่ที่มีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกัน (ร้อยละ 12.5) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ผลการสังเกตสถานการณ์ปลอดบุหรี่ในโรงแรมและเกสต์เฮาส์ เปรียบเทียบระหว่างระยะที่ 1 กับระยะที่ 2

ประเด็นสังเกต	จำนวน (ร้อยละ)		χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ (n=33)	ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ (n=31)	
ป้ายห้ามสูบบุหรี่ที่เห็นได้จากภายนอก เช่น รั้ว ประตูรั้ว			0.152 (0.696)
มี	13 (40.6)	11 (35.5)	
ภาษาไทยเท่านั้น	6 (50.0)	9 (75.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	5 (41.7)	0 (0.0)	
ภาษาอังกฤษเท่านั้น	1 (8.3)	3 (25.0)	
ไม่มี	19 (59.4)	20 (64.5)	
ป้ายห้ามสูบบุหรี่ที่ประตูหรือทางเข้า			0.851 (0.356)
มี	14 (43.8)	11 (35.5)	
ภาษาไทยเท่านั้น	8 (61.5)	9 (81.8)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	3 (23.1)	0 (0.0)	
ภาษาอังกฤษเท่านั้น	2 (15.4)	2 (18.2)	
ไม่มี	18 (56.3)	20 (64.5)	
ป้ายห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการ			0.998 (0.318)
มี	16 (50.0)	19 (63.3)	
ภาษาไทยเท่านั้น	8 (50.0)	14 (77.8)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	8 (50.0)	0 (0.0)	

ประเด็นสังเกต	จำนวน (ร้อยละ)		χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ (n=33)	ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ (n=31)	
ภาษาอังกฤษเท่านั้น	0 (0.0)	4 (22.8)	
ไม่มี	16 (50.0)	11 (36.7)	
บทลงโทษบนป้ายห้ามสูบบุหรี่			1.408 (0.235)
มี	8 (25.0)	13 (41.9)	
ภาษาไทยเท่านั้น	1 (12.5)	10 (83.3)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	7 (87.5)	2 (16.7)	
ไม่มี	24 (75.0)	18 (58.1)	
ป้ายพื้นที่เขตสูบบุหรี่			5.728 (0.017)
มี	10 (32.3)	3 (10.0)	
ภาษาไทยเท่านั้น	4 (44.4)	3 (60.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	5 (55.6)	0 (0.0)	
ภาษาอังกฤษเท่านั้น	0 (0.0)	2 (40.0)	
ไม่มี	21 (67.7)	27 (90.0)	
ที่เขียนบุหรี่			3.075 (0.080)
มี	17 (54.8)	10 (31.3)	
ไม่มี	14 (45.2)	21 (67.7)	
การขายบุหรี่			10.319 (0.002)*
มี	9 (31.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	20 (69.0)	31 (100.0)	
ผู้สูบบุหรี่ในสถานประกอบการขณะสังเกต			18.167 (<0.001)
มี	15 (48.4)	0 (0.0)	
ไม่มี	16 (51.6)	31 (100.0)	
ผู้สูบบุหรี่นอกสถานประกอบการขณะสังเกต			10.500 (0.001)*
มี	10 (31.3)	0 (0.0)	
ไม่มี	22 (68.7)	31 (100.0)	
กลิ่นบุหรี่ขณะสังเกต			8.929 (0.003)

ประเด็นสังเกต	จำนวน (ร้อยละ)		χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1 ก่อนโครงการฯ (n=33)	ระยะที่ 2 หลังโครงการฯ (n=31)	
มี	13 (40.6)	2 (6.5)	4.115 (0.042)
ไม่มี	19 (59.4)	29 (93.5)	
กั้นบูหรี			2.371 (0.160)**
มี	12 (37.5)	4 (12.9)	
ไม่มี	20 (62.5)	27 (87.1)	
ป้ายหรือสื่อรณรงค์เกี่ยวกับ การงดสูบบุหรี่หรือควบคุม ยาสูบ			1.607 (0.269)**
มี	7 (21.9)	2 (6.7)	
ไม่มี	25 (78.1)	28 (93.3)	
สิ่งของที่เป็นโลโก้หรือยี่ห้อ บูหรี			3.620 (0.118)**
มี	6 (18.8)	2 (6.7)	
ไม่มี	26 (81.2)	28 (93.3)	
โฆษณาบูหรี			3.620 (0.118)**
มี	4 (12.5)	0 (0.0)	
ไม่มี	28 (87.5)	30 (100.0)	

หมายเหตุ: *วิเคราะห์ด้วยสถิติ Fisher's Exact Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เนื่องจากมีเซลล์ที่มี expected value น้อยกว่า 5 อยู่ 1 เซลล์;

**วิเคราะห์ด้วยสถิติ Fisher's Exact Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เนื่องจากมีเซลล์ที่มี expected value น้อยกว่า 5 อยู่ 2 เซลล์

4. ผลการเปรียบเทียบการสังเกตการปฏิบัติตามกฎหมายของส่วนราชการ ก่อนและหลังการดำเนินโครงการ สุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย (n=32)

เมื่อเปรียบเทียบผลการสังเกตส่วนราชการ ระหว่างระยะที่ 1 (ก่อนโครงการฯ) และ ระยะที่ 2 (หลังโครงการฯ) พบว่า ส่วนใหญ่การติดป้ายห้ามสูบบุหรี่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในบริเวณที่สังเกตเห็นได้จากภายนอกเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 27.7) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.028$) นอกจากนี้บริเวณประตูหรือทางเข้าก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 15.6) และในสถานประกอบการก็พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน (ร้อยละ 23.2) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่การติดป้ายพื้นที่เขตสูบบุหรี่มีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 0.8) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการสำรวจลักษณะป้ายห้ามสูบบุหรี่หรือพื้นที่เขตสูบบุหรี่เมื่อเปรียบเทียบกับระยะที่ 1 พบว่า ป้ายห้ามสูบบุหรี่ทั้งหมดเป็นภาษาไทยเท่านั้น และพบป้ายห้ามสูบบุหรี่ที่มีบทลงโทษมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 6.7) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยทั้งหมดเป็นภาษาไทย มีลักษณะสมบูรณ์ คือ มีบทลงโทษระบุไว้ชัดเจน

เมื่อเปรียบเทียบการขายนูรีในสถานที่ราชการ พบว่า ไม่มีการขายนูรีในสถานที่ราชการทุกแห่งทั้งในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 อย่างไรก็ตามยังพบที่เขี่ยนูรีอยู่ แต่มีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 13.8) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สังเกตพบการสูบบุหรี่นอกสถานที่ราชการขณะเก็บข้อมูลมีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 39.8) แต่พบการสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 2.3) ทั้งสองกรณีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การได้กลิ่นนูรีขณะเก็บข้อมูลเพิ่มขึ้นจากระยะที่ 1 (ร้อยละ 4.5) และพบเห็นกันนูรีเพิ่มขึ้นเช่นกัน (ร้อยละ 0.5) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่า สถานที่ราชการทุกแห่งไม่มีการโฆษณานูรีและไม่มีสิ่งของที่เป็นโลโก้หรือสิ่งที่บ่งบอกถึงยี่ห้อนูรี ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่า การติดป้ายหรือสื่อรณรงค์เกี่ยวกับการงดสูบบุหรี่หรือควบคุมยาสูบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 17.9) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลการสังเกตสถานการณ์ปลอดนูรีในสถานที่ราชการ เปรียบเทียบระหว่างระยะที่ 1 และ 2

ประเด็นสังเกต	จำนวน (ร้อยละ)		χ^2 statistics (p value)
	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	
	ก่อนโครงการฯ (n=14)	หลังโครงการฯ (n=32)	

ป้ายห้ามสูบบุหรี่ที่เห็นได้จาก			4.801 (0.028)
ภายนอก เช่น รั้ว ประตูรั้ว			
มี	4 (28.6)	18 (56.3)	
ภาษาไทยเท่านั้น	2 (50.0)	18 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	2 (50.0)	0 (0.0)	
ภาษาอังกฤษเท่านั้น	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	10 (71.4)	14 (43.7)	
ป้ายห้ามสูบบุหรี่ที่ประตูหรือ			0.961 (0.327)
ทางเข้า			
มี	7 (50.0)	21 (65.6)	
ภาษาไทยเท่านั้น	6 (85.7)	21 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	1 (14.3)	0 (0.0)	
ภาษาอังกฤษเท่านั้น	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	7 (50.0)	11 (34.4)	
ป้ายห้ามสูบบุหรี่ในสถาน			0.3734 (0.053)
ประกอบการ			
มี	9 (64.3)	28 (87.5)	
ภาษาไทยเท่านั้น	6 (66.7)	28 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	3 (33.3)	0 (0.0)	
ภาษาอังกฤษเท่านั้น	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	5 (35.7)	4 (12.5)	
บตลงโทษบนป้ายห้ามสูบบุหรี่			0.940 (0.332)
มี	10 (71.4)	25 (78.1)	
ภาษาไทยเท่านั้น	9 (90.0)	25 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	1 (10.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	4 (28.6)	7 (21.9)	
ป้ายพื้นที่เขตสูบบุหรี่			.106 (1.000)**
มี	1 (7.1)	2 (6.3)	
ภาษาไทยเท่านั้น	1 (100.0)	1 (100.0)	
ภาษาไทยและอังกฤษ	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	13 (92.9)	30 (93.7)	

ที่เขียนบุหรี			0.645 (0.422)
มี	5 (35.7)	7 (21.9)	
ไม่มี	9 (64.3)	25 (78.1)	
การขานบุหรี			0.424 (0.661)**
มี	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	14 (100.0)	31 (100.0)	
ผู้สูบบุหรีในสถานประกอบการ			0.082 (0.774)*
ขณะสังเกต			
มี	1 (7.1)	3 (9.4)	
ไม่มี	13 (92.9)	29 (90.6)	
ผู้สูบบุหรีนอกสถาน			3.013 (0.111)*
ประกอบการขณะสังเกต			
มี	6 (42.9)	1 (3.1)	
ไม่มี	8 (57.1)	31 (96.9)	
กลิ่นบุหรีขณะสังเกต			1.044 (0.307)
มี	2 (14.3)	6 (18.8)	
ไม่มี	12 (85.7)	26 (81.2)	
กั้นบุหรี			1.339 (0.247)
มี	10 (71.4)	23 (71.9)	
ไม่มี	4 (28.6)	9 (28.1)	
ป้ายหรือสื่อรณรงค์เกี่ยวกับการ			3.240 (0.093)*
งดสูบบุหรีหรือควบคุมยาสูบ			
มี	1 (7.1)	8 (25.0)	
ไม่มี	13 (92.9)	24 (75.0)	
สิ่งของที่เป็นโลโก้หรือยี่ห้อบุหรี			n/a***
มี	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	14 (100.0)	31 (100.0)	
โฆษณาบุหรี			1.006 (1.000)**
มี	0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่มี	14 (100.0)	31 (100.0)	

หมายเหตุ: *วิเคราะห์ด้วยสถิติ Fisher's Exact Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เนื่องจากมีเซลล์ที่มี expected value น้อยกว่า 5 อยู่ 1 เซลล์ **วิเคราะห์ด้วยสถิติ Fisher's Exact Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เนื่องจากมีเซลล์ที่มี expected value น้อยกว่า 5 อยู่ 2 เซลล์; ***n/a ไม่สามารถวิเคราะห์ทางสถิติได้

ส่วนที่ 3 การรับรู้และการมีส่วนร่วมกับโครงการฯของประชาชนและผู้ประกอบการ

มากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ประกอบการร้านอาหารและโรงแรม ระบุว่าไม่มีโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ ปลอดภัย (ร้อยละ 66.0 และ ร้อยละ 66.3 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 23 ผู้ประกอบการร้านอาหารประมาณหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 26) และผู้ประกอบการโรงแรมประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 36.4) เคยร่วมกิจกรรมกับโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย ดังตารางที่ 24 มากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ประกอบการร้านอาหาร (ร้อยละ 76.9) และผู้ประกอบการโรงแรม (ร้อยละ 57.2) เคยได้รับการประชาสัมพันธ์โครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 23 การรับรู้เกี่ยวกับโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

การรับทราบว่าไม่มีโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา	จำนวน (ร้อยละ)	
	ผู้ประกอบการร้านอาหาร N=150	ผู้ประกอบการโรงแรม N=30
ทราบ	99 (66.0)	19 (63.3)
ไม่ทราบ	51 (34.0)	11 (36.7)

ตารางที่ 24 การเข้าร่วมกิจกรรมโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

การร่วมกิจกรรมโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย	จำนวน (ร้อยละ)	
	ผู้ประกอบการร้านอาหาร N=104	ผู้ประกอบการโรงแรม N=22
ไม่เคยร่วมกิจกรรมใดๆ	64 (61.5)	8 (36.4)
เคยร่วมกิจกรรม	27 (26.0)	8 (36.4)
ไม่แน่ใจ	13 (12.5)	6 (27.2)

ตารางที่ 25 การรับรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ (เคยได้ยินหรือเคยเห็นป้าย) โครงการสุขภาพเมือง
ประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่

การประชาสัมพันธ์โครงการสุขภาพเมือง ประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่	จำนวน (ร้อยละ)	
	ผู้ประกอบการร้านอาหาร N=104	ผู้ประกอบการโรงแรม N=21
ไม่เคย	16 (15.4)	2 (9.5)
เคย	80 (76.9)	12 (57.2)
ไม่แน่ใจ	8 (7.7)	7 (33.3)

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. การรับรู้กฎหมายของประชาชนไม่เปลี่ยนแปลงในส่วนโรงพยาบาล และ โรงเรียน ซึ่งมีอัตราการรับรู้กฎหมายมากอยู่แล้ว
2. การรับรู้กฎหมายของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในส่วนอื่นๆ ที่มีการรับรู้น้อย เช่น โรงแรม ร้านอาหาร (ไม่มีแอร์) ยานพาหนะ อุทยานประวัติศาสตร์ และ สถานีขนส่ง
3. การได้รับควันบุหรี่มือสองของประชาชนมีแนวโน้มลดลงในทุกกลุ่มสถานที่ และ ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มโรงแรม เกสต์เฮาส์ และ ยานพาหนะสาธารณะ
4. นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างทั้งชาวไทยและต่างประเทศมีการรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ของประเทศไทยเพิ่มขึ้น แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. สถานประกอบการกลุ่มตัวอย่างร้านอาหารมีแนวโน้มเป็นสถานที่สาธารณะปลอดบุหรี่ 100% เพิ่มขึ้น รวมทั้งมีแนวโน้มในการจัดเขตสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น
6. สถานประกอบการกลุ่มร้านอาหารมีลูกค้าบ่นเรื่องควันบุหรี่มือสองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (ซึ่งอาจจะมีผู้สูบบุหรี่มากขึ้น หรือ ลูกค้ามีความตระหนักเรื่องควันบุหรี่มือสองมากขึ้น)
7. สถานประกอบการกลุ่มร้านอาหารมีลูกค้าบ่นเรื่องห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
8. สถานประกอบการกลุ่มตัวอย่างโรงแรม เกสต์เฮาส์มีแนวโน้มเป็นสถานที่สาธารณะปลอดบุหรี่ 100% เพิ่มขึ้น
9. สถานประกอบการกลุ่มตัวอย่างโรงแรม เกสต์เฮาส์มีลูกค้าบ่นเรื่องควันบุหรี่มือสองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ
10. สถานประกอบการกลุ่มโรงแรม เกสต์เฮาส์ มีลูกค้าบ่นเรื่องห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
11. การติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการกลุ่มร้านอาหาร และ โรงแรม ไม่เพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างมีนัยสำคัญ
12. การติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ตามสถานที่ราชการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งประตูหรือทางเข้า และ ภายในอาคาร และ มีการติดป้ายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ที่รัฐสถานที่ราชการ

13. การจัดที่เขี่ยบุหรี่ และก้นบุหรี่ในสถานที่ห้ามสูบบุหรี่จากการสังเกตในสถานประกอบการกลุ่มโรงแรม และสถานที่ราชการมีแนวโน้มลดลง แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

14. ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเคยได้ยินเรื่องการรณรงค์สูบบุหรี่ สูงถึง ร้อยละ 90 ทั้งก่อนและหลังโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่ และไม่มี ความแตกต่างกันทางสถิติ

15. ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเคยเข้าร่วมโครงการรณรงค์มากขึ้นหลังการดำเนินการโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

16. สถานประกอบการกลุ่มร้านอาหาร มากกว่าร้อยละ 70 เคยได้ยินหรือเคยเห็นป้าย และ มากกว่าครึ่งทราบว่า มีโครงการสุขทัย เมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่ (อาจจะเห็นป้ายแต่ไม่ทราบว่าโครงการอะไร) และ ร้อยละ 26 เคยเข้าร่วมกิจกรรมโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่กิจกรรมใดอย่างหนึ่ง

17. สถานประกอบการกลุ่มโรงแรม มากกว่าครึ่งเคยได้ยินหรือเคยเห็นป้าย และทราบว่า มีโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่ (กลุ่มนี้รับรู้ผ่านสื่ออื่นด้วย) ร้อยละ 36.4 เคยเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยประเมินผลลัพธ์ของโครงการ "สุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่" พบว่า การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง คือ สามารถเพิ่มการรับรู้กฎหมายคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มประชาชนให้มากขึ้น โดยเฉพาะในส่วนที่มีการรับรู้ต่ำ อย่างไรก็ตาม จากตัวเลขนับจำนวนผู้ที่รับรู้ยังมีปริมาณน้อยอยู่ โดยเฉพาะในสถานที่ที่ประชาชนมีโอกาสจะได้รับควันบุหรี่มือสอง ฉะนั้นถึงแม้จะเพิ่มการรับรู้มากขึ้นแต่ยังมีพื้นที่ให้สร้างการรับรู้มากขึ้นอีก โดยถ้ามีงบประมาณจำกัดไม่ควรไปเน้นในส่วนที่มีการรับรู้มากอยู่แล้ว เช่น โรงเรียนหรือโรงพยาบาล เพราะการรับรู้ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ควรจะเน้นในส่วนสถานที่อื่นๆ โดยเฉพาะร้านอาหาร ขนส่ง ยานพาหนะ และสวนสาธารณะ นอกจากนี้ประชาชนมีแนวโน้มได้รับควันบุหรี่มือสองลดลงในทุกสถานที่ ซึ่งอาจจะสะท้อนการรับรู้ที่เพิ่มขึ้นและทำให้ผู้สูบบุหรี่มีความตระหนักถึงการงดสูบบุหรี่ในสถานที่ห้ามสูบ การสำรวจหลังการดำเนินโครงการพบว่า ประชาชนส่วนมากกว่าร้อยละ 90 สนับสนุนนโยบายปลอดบุหรี่ ซึ่งเป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกับก่อนการดำเนินโครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่ ถึงแม้จะไม่มี ความแตกต่างกัน แต่ก็เป็นที่ยืนยันว่ากระแสสังคมและค่านิยมของประชาชนเป็นเชิงบวกต่อนโยบายดังกล่าว

โครงการสุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่ยังไม่มีผลต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติมากนัก ทั้งส่วนของการเพิ่มการรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะของประเทศไทยและการให้การสนับสนุนนโยบายปลอดบุหรี่ เนื่องจากสุขทัยเป็นเมืองท่องเที่ยวและมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเป็นจำนวนมากในแต่ละปี และนักท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจของผู้ประกอบการว่าจะดำเนินการเป็นสถานประกอบการปลอดบุหรี่หรือไม่ ดังนั้นทางโครงการฯ จึงควรให้

ความสำคัญกับกลุ่มนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยจะต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การเข้าถึงนักท่องเที่ยวให้มากขึ้นกว่าเดิมรวมทั้งหาวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

โครงการสุขุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่ประสบความสำเร็จในกลุ่มผู้ประกอบการระดับหนึ่ง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบการโรงแรม ซึ่งพบว่า หลังดำเนินโครงการฯ มีโรงแรมปลอดบุหรี่ 100% เพิ่มขึ้นจากไม่มีเลยในการสำรวจก่อนเริ่มดำเนินโครงการฯ ถึงแม้จะเป็นจำนวนที่น้อยเมื่อเทียบกับส่วนใหญ่ แต่ก็สามารถใช้เป็นต้นแบบในการขยายผลต่อไปได้ ส่วนโรงแรมที่ไม่ได้เป็นโรงแรมปลอดบุหรี่ 100% โอกาสที่จะเป็นในอีกหนึ่งปีไม่ต่างกับก่อนดำเนินโครงการฯ อย่างไรก็ตาม จากการสังเกตป้ายห้ามสูบบุหรี่ พบว่า ก่อนและหลังโครงการฯ ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นว่า มีการติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ในตัวอาคาร ส่วนที่รั้วกับทางเข้าไม่แตกต่างหรือมีแนวโน้มลดลง ซึ่งมีความเป็นไปได้เรื่องความสวยงามของป้ายห้ามสูบบุหรี่ เนื่องจากถ้าติดด้านนอกหรือที่รั้วจะทำให้ทัศนียภาพของโรงแรมไม่ดี จึงไปติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ภายในอาคาร ทั้งนี้ถ้าสามารถออกแบบป้ายห้ามสูบบุหรี่ให้กลมกลืนกับทัศนียภาพการตกแต่งของโรงแรม การติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ภายนอกก็อาจจะเพิ่มขึ้น ส่วนของร้านอาหารหลังดำเนินโครงการมีร้านอาหารปลอดบุหรี่ 100% เพิ่มขึ้น และมีลูกค้านั่งสูบบุหรี่มือสองเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งอาจจะหมายถึงมีผู้สูบบุหรี่มากขึ้น หรือ ลูกค้านั่งมีความตระหนักเรื่องควันบุหรี่มือสองมากขึ้น อย่างไรก็ตามมีลูกค้านั่งสูบบุหรี่ลดลง จากการสังเกต การติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ไม่เพิ่มขึ้นหรือมีแนวโน้มลดลง ซึ่งอาจจะอธิบายทำนองเดียวกับส่วนกลุ่มโรงแรม ในส่วนความสวยงามของสถานที่ ซึ่งควรมีการวิจัยเพื่อตอบคำถามนี้ต่อไปว่าความคำนึงถึงความสวยงามของป้ายห้ามสูบบุหรี่มีผลต่อการติดป้ายหรือไม่

จากการสังเกตภายหลังการดำเนินการโครงการสุขุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่ สถานที่ราชการมีการติดป้ายห้ามสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนอกรั้ว ทางเข้า และภายใน นอกจากนี้จำนวนสถานที่ที่มีที่เขี่ยบุหรี่วางอยู่ในที่ห้ามสูบตามกฎหมายก็มีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตามยังมีสถานที่ราชการกว่าหนึ่งในสามที่ยังไม่ได้ติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมาย จึงต้องเพิ่มการดำเนินการให้เข้าถึงทุกสถานที่ราชการ เพื่อเป็นตัวอย่างต้นแบบสำหรับสถานที่สาธารณะอื่นๆ ด้วย

การวิจัยนี้มีข้อจำกัดเนื่องจากไม่มีกลุ่มควบคุม ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า ผลลัพธ์ที่กล่าวมาแล้วอาจจะไม่ใช่เป็นผลจากโครงการสุขุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่เท่านั้น ซึ่งในระยะเวลาปีครึ่งของการดำเนินโครงการฯ มีนโยบายระดับประเทศต่างๆ เกิดขึ้นดังนี้ คือ ประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 19 เรื่องสถานที่สาธารณะห้ามสูบบุหรี่ และการขึ้นภาษีบุหรี่ ซึ่งนโยบายทั้งสองนี้ได้รับความสนใจจากสื่อสายหลัก ซึ่งประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการในจังหวัดสุโขทัยสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย นอกจากนั้นการที่สำนักงานควบคุมการบริโภคยาสูบ กระทรวงสาธารณสุข และมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ได้รับทุนรณรงค์จากต่างประเทศเพื่อดำเนินโครงการ 100% smoke-free ซึ่งได้ดำเนินโครงการใน 20 จังหวัดนำร่อง และตามสถานที่สาธารณะเป้าหมาย เช่น ตลาด สถานีขนส่ง เป็นต้น ถึงแม้จังหวัดสุโขทัยไม่ได้เป็นจังหวัดนำร่องในโครงการนี้ แต่จังหวัดรอบๆ อยู่ในกลุ่มจังหวัดนำร่อง ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า ข้อมูล

ส่งต่อถึงกันได้ รวมทั้งภาพและเรื่องราวที่เป็นข่าวในสื่อสายหลักก็สามารถเข้าถึงได้ง่ายโดยประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงผลการประเมินผลลัพธ์ของโครงการสุขุขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่นี้จึงต้องนำข้อจำกัดเหล่านี้มาพิจารณาพร้อมด้วย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. โครงการฯ ลักษณะนี้สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการได้ดีพอสมควร แต่จะต้องปรับปรุงในส่วนการสนับสนุน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง (เช่น สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดบุหรี่ของสถานประกอบการต่างๆ)
2. โครงการฯ มีแนวโน้มเพิ่มการรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ โดยเฉพาะในสถานที่สาธารณะที่มีการรับรู้น้อย ดังนั้นกลยุทธ์ที่ใช้ในโครงการนี้อาจจะนำไปใช้ต่อ (repeat) ในกรณีที่ต้องการสร้างการรับรู้กฎหมาย
3. กลยุทธ์ของโครงการฯ มีส่วนทำให้ส่วนราชการตื่นตัว แต่ควรมีกกลยุทธ์ในการต่อยอดให้สถานที่ราชการเหล่านี้เป็นต้นแบบต่อไปได้
4. การประเมินผลโครงการมีความจำเป็น รูปแบบการประเมินผลต้องออกแบบให้ลดข้อจำกัดต่างๆ ให้ได้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

1. มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่. (2 กุมภาพันธ์ 2549). ทำไมต้องปลอดบุหรี่. สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2550, จาก <http://www.smokefreezone.or.th/admin/files/20060523-113824.pdf>
2. Brundtland, H. G. (February 27, 2005). The tobacco atlas. Retrieved April 5, 2008, from http://www.who.int/tobacco/resources/publications/tobacco_atlas/en/index.html
3. สุรชัย อัญเชิญ. (2545). สารเสพติดกับสังคมปัจจุบัน. สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2551, จาก <http://www.pharm.chula.ac.th/surachai/academic/ManTox/mantox02.htm>
4. G Griffith, C Welch; A Cardone, A Valdemoro, C Jo, The global momentum for smokefree public places: best practice in current and forthcoming smokefree policies. 2008 v.50 suppl.3
5. ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา, ชาย โพธิสิตา, กฤตยา อาชวนิจกุล, อูมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์, กุลวีณ์ ศิริรัตน์มงคล, หทัยรัตน์ เสียงดั่ง และคณะ. (2550). สุขภาพคนไทย 2550. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
6. เอมอร พุฒิพิสิฐเสฐ. การรับรู้และพฤติกรรมของคนไทยต่อการสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะ. ใน มณฑา เก่งการพานิช , ลักษณะ เต็มศิริกุลชัย และสาโรจน์ นาคจุ (บรรณาธิการ). การทบทวนและวิเคราะห์ทิศทางการวิจัยการควบคุมยาสูบของประเทศไทย พ.ศ.2519–2549 (หน้า 162–164). กรุงเทพฯ: เจริญดีมีนคังการพิมพ์.
7. จิตติมา อารมย์ดี, สุชีรา ไชติบรียง, สุธสิริ ชาญณรงค์. การสำรวจสถานการณ์อาคารร้านขายยาปลอดบุหรี่. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภ.ม. สาขาวิชาเภสัชกรรมชุมชน, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2551
8. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (22 มิถุนายน 2550). โครงการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร. สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2550, จาก http://service.nso.go.th/nso/nso_center/project/search_center/23project-th.htm
9. ปิยะรัตน์ นิมพิทักษ์พงศ์, ภิญญา เป็ี่ยนบางช้าง, กุลธิดา ไชยจินดา การสำรวจการปฏิบัติตามกฎหมายและความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนโยบายเขตปลอดบุหรี่: กรณีจังหวัดสุโขทัย. รายงานฉบับสมบูรณ์ ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล ปิยะรัตน์ นิมพิทักษ์พงษ์ (Piyarat Nimpitakpong)

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์

หน่วยงานที่สังกัด ภาควิชาเภสัชกรรมปฏิบัติ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

สถานที่ติดต่อ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000

โทรศัพท์ 0-5526-1000 ต่อ 3620

โทรสาร 0-5526-1057

E-mail address ohpiyarat@yahoo.com

ประวัติการศึกษา

2537 เภสัชศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2544 Doctor of Philosophy (Social and Administrative Pharmacy), University of Wisconsin-Madison

สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ

เภสัชศาสตร์สังคม

ผลงานวิจัย

ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

Nimpitakpong P, Svarstad BL, and Zimmerman MH, Patient participation in a callback program for home delivery patients in HMO pharmacies. J Soc Admin Pharm, 2000; 17:159-168

Nimpitakpong P. Emergency contraceptive method and Thai women: a psychosocial perspective. Naresuan University Journal, 2003; 11 (3): 67-74

Nimpitakpong P., Umpkep S and et al. The effects of pharmacist interactive consultation on adherence to ACE inhibitor in CHF patients in Thailand. Budhachinaraj Journal, 2004 vol 20 no. 3 Sept-Dec.

Nimpitakpong P. Medication Assistance by family caregivers for congestive heart failure patients. Journal of Health Science , 2005; 14 no.4 July-August

Jeanpeerapong N. and Nimpitakpong P. The assessment of Non Adherence to Follow Up Visit, Appointment Keeping, and Medication Regimen in Patients with Cardiovascular Diseases Using the Hospital Database. วารสารเภสัชกรรมคลินิก, 2551; 15 (1) มกราคม-มีนาคม

Chuanchom Thananithisak, **Piyarat Nimpitakpong**, Nathorn Chiyakunapruk. Activities and Perception of Pharmacists Providing Tobacco control Services in community Pharmacy in Thailand. *Nicotine and Tobacco Research*. 2008; Vol 10, number 5

Piyarat Nimpitakpong, Nathorn Chiyakunapruk, Teerapon Dhippayom, A National Survey of Training Received and Smoking Cessation Services Provided in Community Pharmacy in Thailand, [Journal of Community Health Volume 35, Number 5](#), 554-55

P. Nimpitakpong, T. Dhippayom, N. Chaiyakunapruk, J. Aromdee, S. Chotbunyong, S. Charnnarong Compliance of drugstores with a national smoke-free law: A pilot survey
Public Health; Mar 2010;124(3):131-135, Available online 20 February 2010

Nathorn Chaiyakunapruk, Akedisak Thanarungroj, Nongluck Cheewasithirungrueng, **Piyarat Nimpitakpong**, Napawan Jeanpeerapong, Warunee Srisupha-olarn, Estimation of Financial Burden due to Over Possession of Chronic Diseases Medications, *Asia Pac J Public Health* December 15, 2010

Piyarat Nimpitakpong and Prakrit Vateesatokit. Thailand: 'Greatest Tobacco Show' has a nasty shock. News analysis. *Tob Control* 2010;19:3-6

Chanunchida Pitanusorn, Sasithorn Karnchanakorn ,Sujira Nipatpimjai Nathorn Chaiyakunapruk, **Piyarat Nimpitakpong**, Nilawan Upakdee. Development and Evaluation of Measure to Induce Smokers for Smoking Cessation Service at Community Pharmacy by the Smoker's Closely Related Person. *Journal of Tobacco Control (Thailand)*. 2008; 2;2 :56-67

Nathorn Chaiyakunapruk , Nilawan Upakdee, **Piyarat Nimpitakpong**, Pleepet Rerkmongkolkul, Piyanut Seatao, Surin Sriworrarat. International Comparisons in Policy of Smoking Cessation Services Reimbursement System. *Health Policy and Planning Journal (Thailand)*. 2009: 11;1-4

Piyarat Nimpitakpong, Nathorn Chiyakunapruk, Teerapon Dhippayom, Tobacco Control Education in Thai Schools of Pharmacy, in review

ประวัติโดยย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล ภิญญา เปลี่ยนบางช้าง, รองศาสตราจารย์
ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Ms Pinyupa Plianbangchang, Associate Professor
ตำแหน่งปัจจุบัน รองศาสตราจารย์
หน่วยงานที่สังกัด คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

สถานที่ติดต่อ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000

โทรศัพท์ 0-5596-3730 และ 0-5596-1800 โทรสาร 0-5596-3731 E-mail address pinyupa@nu.ac.th

ประวัติการศึกษา

2536 เภสัชศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2541 Doctor of Philosophy (Social and Administrative Pharmacy), University of Minnesota, USA

สาขาที่มีความชำนาญพิเศษ (ต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ

เภสัชศาสตร์สังคม พฤติกรรมสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ เภสัชศาสตร์ศึกษา

ผลงานวิจัย

ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

ภิญญา เปลี่ยนบางช้าง. 2543. พฤติกรรมการจ่ายยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย. วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร, 8(2): 50-66.

ภิญญา เปลี่ยนบางช้าง. 2543. ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อประสบการณ์การฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพในระบบจังหวัดระหว่างภาคฤดูร้อน 2541: กรณีศึกษาของนิสิตคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร, 8(2): 67-79.

Plianbangchang P, Junprat S, Thongphoem T. 2001. Steroid tablet inappropriate selling behavior among drug stores in Muang District, Phitsanulok. Journal of Health Science, 10(4): 594-601.

Plianbangchang P. 2003. Survey of job satisfaction among pharmacists in Thailand. Journal of Pharmacy Practice and Research, 33(2): 117-123.

Yang D, Plianbangchang P, Visavarunroj N, Rujivipat S. 2004. Quality of pharmaceutical items available from drugstores in Phnom Penh, Cambodia. Southeast Asian Journal of Tropical Medicine and Public Health, 35(3): 741-747.

ภิญญา เปลี่ยนบางช้าง. ทองจันทร์ นาคพริก, นกตล สุริยาภาส, สนิท พร้อมสกุล, สมชาย ทองกระสัน, สุจิตรา ปานรูป. 2548. ผลของโครงการหุ่นสวย สุขภาพดี ต่อพฤติกรรมการลดน้ำหนัก: กรณีศึกษาสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์. วารสารวิชาการสาธารณสุข. 14(3): 525-534.

ภิญญา เปลี่ยนบางช้าง, ดวงทิพย์ หงษ์สมุทร. 2549. ความคิดเห็นของเจ้าของร้านยาทั่วประเทศต่อมาตรฐานร้านยาของสภาเภสัชกรรม. วารสารวิชาการสาธารณสุข. 15(1): 111-122.

พินิตา นนทลีรักษ์, ศीलจิต อินทรพงษ์, ภิญญา เปลี่ยนบางช้าง. 2549. พฤติกรรมการเขียนฉลากยาของเภสัชกรชุมชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารมหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 14(3): 27-34.

Tiyaboonchai W, Tungpradit W, Plianbangchang P. 2007. Formulation and characterization of curcuminoids loaded solid lipid nanoparticles. International Journal of Pharmaceutics, 337: 299-306.

Jetiyanon K, Plianbangchang P, Nimpitakpong P. 2007. Impact of a Lecture-based Intervention on Knowledge and Awareness of Plant Growth Promoting Rhizobacteria as a Biological Control Measure Among Farmers in Phitsanulok, Thailand. Journal of Agriculture, 23(1): 67-77.

Plianbangchang P, Jetiyanon K, Wittaya-areekul S. 2009. Pesticide use patterns among small scale farmers: a case study from Phitsanulok, Thailand. South-East Asian Journal of Tropical Medicine and Public Health. 40(1): 401-410.

Plianbangchang P, Jetiyanon K, Suttaloung C, Khumchuen L. 2010. Physicians' generic drug prescribing behavior in district hospitals: a case of Phitsanulok, Thailand. Pharmacy Practice. 8(3): 167-172.

ภิญญา เปลี่ยนบางช้าง, กุลธิดา ไชยจินดา, หริรักษ์ โล่ห์พัฒนานนท์, จิรประภา มากลิน, บุญญรัตน์ ไชคบันดาลชัย, นันทวรรณ กิติกรรณาภรณ์, วิภา เพิ่มผลนรินทร์, กัญชลี เจตียนนท์. 2554. พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยสำหรับรถจักรยานยนต์ของนิสิตมหาวิทยาลัยนครสวรรค์. วารสารวิชาการสาธารณสุข. 20(1): 49-56.

งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

โครงการความเป็นวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาเภสัชศาสตร์. ทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยนครสวรรค์. 2553-2554. หัวหน้าโครงการ.

โครงการสำรวจสถานการณ์การขึ้นทะเบียนและควบคุมยาชีววัตถุในประเทศไทย. ทุนสนับสนุนจากแผนงานสร้างกลไกเฝ้าระวังและพัฒนาระบบยา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. 2554. หัวหน้าโครงการ.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล กุลธิดา ไชยจินดา (Kultida Chaijinda)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

หน่วยงานที่สังกัด ภาควิชาเภสัชกรรมปฏิบัติ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

สถานที่ติดต่อ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000

โทรศัพท์ 0-55961806

โทรสาร 0-5596-3731

E-mail address: kultidac@nu.ac.th, k_chaijinda@pharmacynu.org

ประวัติการศึกษา

-
- 2539 เภสัชศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
  - 2541 เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - 2551 วิทยาศาสตร์สุขภาพบัณฑิต (เภสัชศาสตร์), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ

เภสัชศาสตร์สังคม

ผลงานวิจัย

ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

Chaijinda K, Nilawad K, and Kimberly S P, Development of pictorial labels for Northern Thai patients with low literacy. Talking poster presented at MidWest Pharmacy Administration Meeting, Purdue University, July 29-31, 2004, Indiana, USA

Chaijinda K, Nilawad K, Chuamanochan P, and Awiphan, Development and evaluation of pictorial labeling system for Northern Thai patients with low literacy. Oral presentation at the Fifth Indochina conference on Pharmaceutical Sciences, November 21-24, 2007, Bangkok, THAILAND

ภิญญา เปลี่ยนบางช้าง, วิภา เพิ่มผลนิรันดร์, กุลธิดา ไชยจินดา, นันทวรรณ กิติกรรณภรณ์, หริรักษ์ โลพัฒนานท์, บุญญรัตน์ โชคบัณฑิตชัย และคณะ. 2554. พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยสำหรับรถจักรยานยนต์ของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารวิชาการสาธารณสุข. 20(1): 51-58.

กุลธิดา ไชยจินดา, ชวีวรรณ โอนันต์. (26 มิถุนายน 2554). ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของเภสัชกรในหน่วยบริการปฐมภูมิ สังกัดกรุงเทพมหานคร (บทคัดย่อการนำเสนอผลงานทางวิชาการแบบโปสเตอร์) ใน การประชุมวิชาการการพัฒนาคูณภาพร้านยาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ร่วมกับสัปดาห์เภสัชกรรมประจำปี 2554, (หน้า 67-68). กรุงเทพฯ: บริษัทประชาชนจำกัด.

กุลธิดา ไชยจินดา, ขวัญใจ วสุสิริกุล. (26 มิถุนายน 2554). การสร้างแบบทดสอบความแตกฉานด้านเภสัชกรรมสำหรับผู้มารับบริการที่ร้านยา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี (บทคัดย่อการนำเสนอผลงานทางวิชาการแบบโปสเตอร์) ใน การประชุม

วิชาการการพัฒนาคุณภาพร้านยาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ร่วมกับสัปดาห์เภสัชกรรมประจำปี 2554, (หน้า 75-76). กรุงเทพฯ: บริษัทประชาชนจำกัด.

ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

โครงการความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ป่วยโรคตับเรื้อรังกับแบบวัดคุณภาพชีวิตทั่วไป. ทูลสนับสนุนการวิจัยจาก คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2551-2552. ผู้ร่วมโครงการ.

โครงการทบทวนอย่างรวดเร็ว (Rapid Review) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบยาของประเทศไทย. กันยายน 2552. เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการประชุมปฏิบัติการ เรื่อง ข้อเสนอกรอบการวิจัยพัฒนาระบบยา เพื่อการเข้าถึงยาถ่วงน้ำหนักของประชากรไทย เสนอ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.).

งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

โครงการความเป็นวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาเภสัชศาสตร์. ทูลสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยนเรศวร. 2553-2554. ผู้ร่วมโครงการ.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์หริรักษ์ โล่พัฒนานนท์
 ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 หน่วยงานที่สังกัด คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
 สถานที่ติดต่อ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

ประวัติการศึกษา

2537 นิติศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2540 LL.M. (Master of Laws in International and Commercial Law)
 University of Sheffield, United Kingdom
 2543 ใบอนุญาตว่าความ สำนักฝึกอบรมวิชาชีพนายความ สภานายความ

สาขาวิชาการ

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 กฎหมายขนส่งและกฎหมายทะเล

งานบริหาร

2548 ผู้ช่วยคณบดีคณะนิติศาสตร์
 2549 – 2550 รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิติศาสตร์
 2553 - ปัจจุบัน รองคณบดีฝ่ายวิจัย บริการวิชาการและคุณภาพการศึกษา

งานวิจัย

- 2547 งานวิจัย เรื่องสำรวจการบังคับใช้กฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบในประเทศไทย
- 2552 งานวิจัย เรื่อง การดำเนินการบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทยและต่างประเทศ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2553 และภายใต้กรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ Framework Convention on Tobacco Control; FCTC
- การสำรวจความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับศักยภาพของผู้รับผิดชอบในการสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสถานที่ปลอดบุหรี่

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.	ระเบียบวิธีวิจัยระยะที่ 1
ภาคผนวก ข.	แบบสอบถามและแบบสังเกต
ภาคผนวก ค.	แผนผังพื้นที่เก็บข้อมูล
ภาคผนวก ง.	FACT SHEETS

ภาคผนวก ก. ระเบียบวิธีวิจัยระยะที่ 1 ก่อนการดำเนินการ

วิธีดำเนินการวิจัย

บทนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 6 ส่วน ส่วนแรกกล่าวถึงรูปแบบการวิจัย ส่วนที่สองเป็นเรื่องจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ส่วนที่สามเป็นประชากรศึกษาและการเลือกตัวอย่าง ส่วนที่สี่กล่าวถึงเครื่องมือวิจัย ส่วนที่ห้าเป็นขั้นตอนการเก็บข้อมูล และส่วนสุดท้ายกล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง (cross-sectional descriptive study) สํารวจข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับนโยบายเขตปลอดบุหรี่ในจังหวัดสุโขทัย โดยใช้แบบสอบถามร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก และสังเกตสถานการณ์การปฏิบัติตามกฎหมายเขตปลอดบุหรี่ โดยใช้แบบสังเกต

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยนี้ได้รับการรับรองเชิงจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประเภทเร่งรัด เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2551 รหัสโครงการ 51 02 04 0066

ประชากรศึกษาและการเลือกตัวอย่าง

ประชากรศึกษาและการเลือกตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนโยบายเขตปลอดบุหรี่ในจังหวัดสุโขทัย ประกอบด้วย ประชาชนทั่วไป ข้าราชการ พนักงานของรัฐ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวของราชการ ผู้ประกอบการในสถานประกอบการภาคเอกชน นักท่องเที่ยว นักเรียน นักศึกษา และบุคลากรที่ทำงานด้านการควบคุมยาสูบในจังหวัดสุโขทัย เลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

1.1 เลือกพื้นที่เก็บข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง คือ ตำบลในเมืองและตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีสถานี่ราชการ สถานประกอบการเอกชน และสถานที่ท่องเที่ยวหลายประเภท

1.2 เลือกตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.2.1 ประชาชนทั่วไป เลือกแบบบังเอิญจากสถานที่ชุมชน เช่น ตลาด ท่ารถ ห้างสรรพสินค้า

1.2.2 ข้าราชการ พนักงานของรัฐ พนักงานของรัฐ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวของราชการ เลือกแบบบังเอิญโดยทอดแบบสอบถามให้กับผู้ประสานงานของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ศาลากลางจังหวัด สถานีตำรวจภูธรเมืองสุโขทัย ที่ว่าการอำเภอเมืองสุโขทัย สำนักงานอัยการจังหวัดสุโขทัย เทศบาลเมืองสุโขทัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุโขทัย สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่สุโขทัย สำนักงานขนส่งจังหวัดสุโขทัย สำนักงานอำนวยการและอาคารพิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์สุโขทัย สถานีวิทยุโทรทัศน์ อสมท. สุโขทัย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดสุโขทัย โรงพยาบาลสุโขทัย และสำนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์สุโขทัย

1.2.3 ผู้ประกอบการในสถานประกอบการภาคเอกชน เลือกแบบบังเอิญจากร้านอาหาร โรงแรม เกตส์ เฮาส์ ผับ บาร์ และหาบเร่

1.2.4 นักท่องเที่ยว เลือกแบบบังเอิญในอุทยานประวัติศาสตร์และสถานียขนส่ง

1.2.5 นักเรียน นักศึกษา เลือกแบบบังเอิญโดยทอดแบบสอบถามให้กับผู้ประสานงานของโรงเรียนและวิทยาลัย ได้แก่ โรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล (ดำรงประชาสรรค์) วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย และวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย

1.2.6 บุคลากรที่ทำงานด้านการควบคุมยาสูบในจังหวัดสุโขทัย เลือกแบบเฉพาะเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลมีคุณสมบัติ คือ ทำงานด้านการควบคุมยาสูบในจังหวัดสุโขทัยในแ่งมุมต่างๆ ได้แก่ ผู้แทนจากสรรพสามิตจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้แทน สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธรเมืองสุโขทัยหรือผู้แทน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุโขทัยวิทยาคมหรือผู้แทน ผู้อำนวยการโรงเรียนสวรรคค่อนันต์หรือผู้แทน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสุโขทัยหรือผู้แทน และนายแพทย์ใหญ่ประจำจังหวัดสุโขทัยหรือผู้แทน

2. สถานที่ต่างๆ ในจังหวัดสุโขทัย เพื่อสังเกตสถานการณ์การปฏิบัติตามกฎหมายเขตปลอดบุหรี่ เลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

2.1 เลือกพื้นที่เก็บข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง คือ ตำบลในเมืองและตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีสถานที่ราชการ สถานประกอบการเอกชน และสถานที่ท่องเที่ยวหลายประเภท

2.2 เลือกสถานที่แบบเฉพาะเจาะจง ให้เกิดความหลากหลายของลักษณะสถานที่และผู้ให้บริการ ประกอบด้วยร้านอาหาร ภัตตาคาร ร้านกาแฟ อินเทอร์เน็ตคาเฟ่ โรงแรม เกตส์เฮาส์ บาร์ สถานที่ราชการ ร้านขายสินค้าต่างๆ เช่น ร้านแก๊ส ร้านโทรศัพท์มือถือ ร้านเครื่องเขียน ร้านยา ร้านเสริมสวย สปา ร้านตัดเสื้อ สตูดิโอถ่ายภาพ และร้านดอกไม้

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือเก็บข้อมูลในการวิจัยนี้พัฒนามาจากเครื่องมือวิจัยโครงการสำรวจสถานการณ์เขตปลอดบุหรี่ของเมืองมะละกา ประเทศมาเลเซีย มีทั้งสิ้น 6 ชิ้น ได้แก่

1. แบบสอบถามประชาชนทั่วไป สำหรับประชาชน นักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ พนักงานของรัฐ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวของราชการ ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสุโขทัย หรืออาศัยอยู่ในจังหวัดสุโขทัยมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 เดือน

แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ สถานที่สำรวจ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล การรับรู้ ทศนคติ ความตระหนักเกี่ยวกับกฎหมาย และการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้ให้ข้อมูล

2. แบบสอบถามนักท่องเที่ยว (ภาษาไทย) สำหรับนักท่องเที่ยวที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ สถานที่สำรวจ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล การรับรู้ ทศนคติ ความตระหนักเกี่ยวกับกฎหมาย และการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้ให้ข้อมูล

3. แบบสอบถามนักท่องเที่ยว (ภาษาอังกฤษ) สำหรับนักท่องเที่ยวที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ สถานที่สำรวจ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล การรับรู้ ทศนคติ ความตระหนักเกี่ยวกับกฎหมาย และการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้ให้ข้อมูล

4. แบบสอบถามผู้ประกอบการโรงแรม แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ สถานที่สำรวจ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล การรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายปลอดบุหรี่ และสถานการณ์การห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการ

5. แบบสอบถามผู้ประกอบการร้านอาหาร แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ สถานที่สำรวจ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล การรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายปลอดบุหรี่ และสถานการณ์การห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการ

6. แบบสังเกตสถานการณ์การปฏิบัติตามกฎหมายเขตปลอดบุหรี่ ประกอบด้วยรายการสังเกต 10 ข้อ คือ ชื่อสถานที่ ที่ตั้ง ลักษณะของสถานที่ การมีหรือไม่มีระบบปรับอากาศ ส่วนของสถานที่/สถานประกอบการที่สังเกต รายละเอียดของป้ายห้ามสูบบุหรี่ รายละเอียดของป้ายพื้นที่เขตสูบบุหรี่ สิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ การให้ความร่วมมือปฏิบัติตามกฎหมายในที่ห้ามสูบ และป้าย/สื่อโครงการรณรงค์ และการโฆษณาบุหรี่

7. ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึกบุคลากรที่ทำงานด้านการควบคุมยาสูบในจังหวัดสุโขทัย ประกอบด้วย 10 ประเด็นตามแนวทาง 5Ps' (Policy Procedure Provision of Fund Personnel Partnership) ที่องค์การอนามัยโลกใช้ในการทำ National Tobacco Control Capacity Assessment

เครื่องมือทั้งหมดผ่านการประเมินความตรงเชิงผิวหน้า (face validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน และศึกษานำร่อง (pilot study) กับบุคคลหรือสถานที่ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรศึกษา โดยศึกษานำร่องที่ตำบลในเมือง อำเภอเมือง

จังหวัดพิษณุโลก เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (reliability) ความเป็นปรนัย (objectivity) และความเหมาะสมของรูปแบบแบบสอบถามและแบบสังเกต ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามตามผลการประเมินความตรงและการศึกษานำร่องก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บข้อมูลของการวิจัยมีดังนี้

1. การสำรวจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนโยบายเขตปลอดบุหรี่ในจังหวัดสุโขทัยประเภทประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยวผู้ประกอบการในสถานประกอบการภาคเอกชน
  - 1.1 ฝึกรอบรมผู้เก็บข้อมูลซึ่งเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวรและนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาสุโขทัย จำนวน 40 คน เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการวิจัย จุดประสงค์ของข้อคำถามในแบบสอบถาม และแนวทางการเก็บข้อมูล
  - 1.2 ผู้เก็บข้อมูลออกเก็บข้อมูลโดยเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญตามสถานที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีผู้ควบคุม (supervisor) คูแฉ่ หากตัวอย่างไม่สามารถอ่านและเขียนตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ผู้เก็บข้อมูลเป็นผู้อ่านข้อคำถามและบันทึกคำตอบของตัวอย่างตามแบบแผนที่ได้รับการฝึกรอบรม
2. การสำรวจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนโยบายเขตปลอดบุหรี่ในจังหวัดสุโขทัยประเภทข้าราชการ พนักงานของรัฐในสถานศึกษาราชการนักเรียนและนักศึกษา
  - 2.1 ติดต่อผู้ประสานของแต่ละหน่วยงาน
  - 2.2 ผู้วิจัยทอดแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามตามจำนวนที่กำหนดไปฝากกับผู้ประสานงานหน่วยงานเพื่อแจกให้กับผู้ให้ข้อมูลและกลับมาเก็บแบบสอบถามตามระยะเวลาที่กำหนด
3. การสังเกตสถานการณ์การปฏิบัติตามกฎหมายเขตปลอดบุหรี่
  - 3.1 ฝึกรอบรมผู้เก็บข้อมูลซึ่งเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวรและนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาสุโขทัย จำนวน 40 คน เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการวิจัย จุดประสงค์ของประเด็นสังเกต และแนวทางการเก็บข้อมูล
  - 3.2 ผู้เก็บข้อมูลออกเก็บข้อมูลโดยเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงสถานที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีผู้ควบคุม (supervisor) คูแฉ่
4. การสัมภาษณ์เชิงลึกบุคลากรที่ทำงานด้านการควบคุมยาสูบในจังหวัดสุโขทัย
  - 4.1 ติดต่อผู้ให้ข้อมูล แจ้งวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานวิจัย ขอคำยินยอมเข้าร่วมการวิจัย หากผู้ให้ข้อมูลไม่ชัดเจน นัดหมายวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์

4.2 ผู้วิจัย 2 คนสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลตามประเด็นสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยคนที่ 1 ทำหน้าที่ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยคนที่ 2 ดูแลการบันทึกเสียง บันทึกประเด็นสำคัญเป็นลายลักษณ์อักษร ควบคุมประเด็นและเวลาสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา นำเสนอข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าช่วงระหว่างควอไทล์ และ/หรือร้อยละ ตามลักษณะข้อมูล

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา สกัดสาร (theme) สำคัญตามแนวทาง 5Ps' (Policy Procedure Provision of Fund Personnel Partnership) ที่องค์การอนามัยโลกใช้ในการทำ National Tobacco Control Capacity Assessment

Code: S-01-□□□□

แบบสำรวจ
โครงการ “สถานการณ์และความคิดเห็นของ
ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเขตปลอดบุหรี่:
กรณีจังหวัดสุโขทัย”
(แบบ S-01 สำหรับประชาชนทั่วไป)

วันที่เก็บข้อมูล ..... / ..... / .....

ชื่อผู้เก็บข้อมูล ..... รหัสประจำตัว .....

เวลาเริ่มสัมภาษณ์ ..... น.

เวลาเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ ..... น.

คำถามคัดกรอง: ผู้ตอบต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้
 จึงดำเนินการเก็บข้อมูลในหน้าถัดไป
 เป็นคนสุโขทัย (มีภูมิลำเนาในจังหวัดสุโขทัย)
หรือ
 อาศัยอยู่ในจังหวัดสุโขทัยมาไม่ต่ำกว่า 3 เดือน

ตรวจสอบโดย .....

(ลงนามผู้ควบคุมภาคสนาม)

แบบสำรวจสำหรับประชาชนทั่วไป

ส่วนที่ 1 สถานที่สัมภาษณ์

1.1 ชื่อสถานที่ที่ทำการสัมภาษณ์ .....

1.2 ที่ตั้ง

01 ตำบลเมืองเก่า

02 เทศบาลเมืองสุโขทัยธานี

1.3 ประเภทของสิ่งแวดล้อม

01 ห้างสรรพสินค้า

06 ร้านขายของที่ระลึก/ร้านค้า/ร้านสะดวกซื้อ

02 สถานีขนส่ง

07 ธนาคาร

03 ป้ายรถ/ท่ารถ

08 ร้านยา

04 ตลาดสด/ตลาดนัด

09 คลินิกแพทย์/คลินิกทันตกรรม

05 วัด/ศาสนสถาน

10 อื่นๆ (ระบุ) .....

1.4 ระบบปรับอากาศ (แอร์)

01 มีทุกส่วน

02 มีเฉพาะบางส่วน

03 ไม่มี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

2.1 เพศ

01 ชาย

02 หญิง

2.2 อายุ ..... (จำนวนเต็ม) ปี

2.3 ระดับการศึกษาสูงสุด

01 ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา

05 ปริญญาตรี

02 ประถมศึกษา

06 สูงกว่าปริญญาตรี

03 มัธยมศึกษา

07 อื่นๆ (ระบุ) .....

04 อาชีวศึกษา/อนุปริญญา

2.4 อาชีพ

01 ข้าราชการ/พนักงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ

06 อยู่ระหว่างเปลี่ยนงาน/ว่างงาน

02 พนักงาน/ลูกจ้างในองค์กรเอกชน

07 เกษียณอายุ

03 เกษตรกรรม

08 แม่บ้าน

04 ค่าขาย/อาชีพอิสระ/เจ้าของกิจการ

09 อื่นๆ (ระบุ) .....

05 กำลังศึกษา

2.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา (เฉพาะของผู้ให้สัมภาษณ์)

01 ต่ำกว่า 5,000 บาท

05 20,001-25,000 บาท

02 5,001-10,000 บาท

06 25,001-30,000 บาท

03 10,001-15,000 บาท

07 30,001-35,000 บาท

04 15,001-20,000 บาท

08 มากกว่า 35,000 บาท

2.6 วัตถุประสงค์ของการมายังสถานที่ทำการสัมภาษณ์

01 ทำงาน

03 เที่ยวชม/พักผ่อนหย่อนใจ

02 ติดต่อราชการ/ธุรกิจ/ซื้อสินค้า

04 อื่นๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 3 การรับรู้ทัศนคติ ความตระหนักเกี่ยวกับกฎหมาย และการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง

3.1 ต่อไปนี้ ผม/หนู จะอ่านรายชื่อสถานที่ให้ พี่/ลุง/ป้า ฟัง ขอให้ พี่/ลุง/ป้า บอกว่า มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ต่อไปนี้หรือไม่

ก. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ใน โรงเรียน/สถานศึกษา หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้
ข. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ใน โรงพยาบาล หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้
ค. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ ภายในอาคารสถานที่ราชการ เช่น โรงพัก ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้
ง. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ ภายในอาคารสถานที่ทำงานของภาคเอกชน เช่น บริษัทต่างๆ ที่ติดแอร์ หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้
จ. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ใน โรงแรมและเกสต์เฮ้าส์ หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้
ฉ. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ใน ร้านอาหารที่มีแอร์ หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้
ช. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ใน ร้านอาหารที่ไม่มีแอร์ หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้
ซ. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ใน สถานที่สาธารณะใดๆ ที่มีแอร์ เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้
ฅ. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ใน ยานพาหนะขนส่งมวลชน เช่น รถเมล์ รถไฟ หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้
ญ. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ใน ภายในอาคารศาสนสถาน เช่น อุโบสถ ศาลาการเปรียญ โบสถ์ หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้
ฎ. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ใน ภายนอกอาคารศาสนสถาน เช่น ลานวัด หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้
ฏ. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ใน สวนสาธารณะ หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้
ฐ. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ใน อุทยานประวัติศาสตร์ หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้
ฑ. มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ใน สถานีขนส่ง ป้ายรถ สนามบิน สถานีรถไฟ หรือไม่	① มี	② ไม่มี	③ ไม่รู้

3.2 ในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา พี่/ลุง/ป้า เคยไปสถานที่เหล่านี้หรือไม่ หากเคยไป พี่/ลุง/ป้า เคยเห็นคนอื่นสูบบุหรี่ หรือได้รับควันบุหรี่มือสองในสถานที่เหล่านี้บ้างหรือไม่

นิยามศัพท์: ควันบุหรี่มือสอง หมายถึง ควันบุหรี่ที่เกิดจากการสูบของผู้อื่น ลอยอยู่ในอากาศ

หมายเหตุ: ไม่รวมถึงพฤติกรรมของผู้ตอบ (หากเป็นผู้สูบบุหรี่)

ก. โรงเรียน/สถานศึกษา

① ไม่ได้ไป ② ได้ไป

☐ เห็นคนสูบ	☐ ได้รับควันบุหรี่มือสอง
☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ไม่ได้รับควันบุหรี่มือสอง

ข. โรงพยาบาล

① ไม่ได้ไป ② ได้ไป

☐ เห็นคนสูบ	☐ ได้รับควันบุหรี่มือสอง
☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ไม่ได้รับควันบุหรี่มือสอง

ค. ภายในอาคารสถานที่ราชการ เช่น โรงพัก ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ

① ไม่ได้ไป ② ได้ไป

☐ เห็นคนสูบ	☐ ได้รับควันบุหรี่มือสอง
☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ไม่ได้รับควันบุหรี่มือสอง

ง. ภายในอาคารสถานที่ทำงานของภาคเอกชน เช่น บริษัทต่างๆ ที่ติดแอร์

① ไม่ได้ไป ② ได้ไป

☐ เห็นคนสูบ	☐ ได้รับควันบุหรี่มือสอง
☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ไม่ได้รับควันบุหรี่มือสอง

จ. โรงแรมและเกสต์เฮ้าส์

① ไม่ได้ไป ② ได้ไป

☐ เห็นคนสูบ	☐ ได้รับควันบุหรี่มือสอง
☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ไม่ได้รับควันบุหรี่มือสอง

ฉ. ร้านอาหารที่มีแอร์

① ไม่ได้ไป ② ได้ไป

☐ เห็นคนสูบ	☐ ได้รับควันบุหรี่มือสอง
☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ไม่ได้รับควัน

		บุหรีมือสอง
ข. ร้านอาหารที่ไม่มีแอร์	① ไม่ได้ไป	② ได้ไป
	☐ เห็นคนสูบ ☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ได้รับความับุหรีมือสอง ☐ ไม่ได้ได้รับความับุหรีมือสอง
ข. สถานที่สาธารณะใดๆ ที่มีแอร์ เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์	① ไม่ได้ไป	② ได้ไป
	☐ เห็นคนสูบ ☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ได้รับความับุหรีมือสอง ☐ ไม่ได้ได้รับความับุหรีมือสอง
ฅ. ยานพาหนะขนส่งมวลชน เช่น รถเมล์ รถไฟ	① ไม่ได้ไป	② ได้ไป
	☐ เห็นคนสูบ ☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ได้รับความับุหรีมือสอง ☐ ไม่ได้ได้รับความับุหรีมือสอง
ญ. ภายในอาคารศาสนสถาน เช่น อุโบสถ ศาลาการเปรียญ โบสถ์	① ไม่ได้ไป	② ได้ไป
	☐ เห็นคนสูบ ☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ได้รับความับุหรีมือสอง ☐ ไม่ได้ได้รับความับุหรีมือสอง
ฎ. ภายนอกอาคารศาสนสถาน เช่น ลานวัด	① ไม่ได้ไป	② ได้ไป
	☐ เห็นคนสูบ ☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ได้รับความับุหรีมือสอง ☐ ไม่ได้ได้รับความับุหรีมือสอง
ฏ. สวนสาธารณะ	① ไม่ได้ไป	② ได้ไป
	☐ เห็นคนสูบ ☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ได้รับความับุหรีมือสอง ☐ ไม่ได้ได้รับความับุหรีมือสอง

ฉ. อุทยานประวัติศาสตร์

① ไม่ได้ไป   ② ได้ไป

☐ เห็นคนสูบ	☐ ได้รับความบันเทิงมือสอง
☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ไม่ได้ได้รับความบันเทิงมือสอง

ต. สถานีขนส่ง ป้ายรถ สนามบิน สถานีรถไฟ

① ไม่ได้ไป   ② ได้ไป

☐ เห็นคนสูบ	☐ ได้รับความบันเทิงมือสอง
☐ ไม่เห็นคนสูบ	☐ ไม่ได้ได้รับความบันเทิงมือสอง

3.3 ในช่วง **12** เดือนที่ผ่านมา พี่/ลุง/ป้า ได้รับความบันเทิงมือสองเฉพาะในที่สาธารณะบ่อยเพียงใด

01 ทุกวัน

03 น้อยกว่า 3 วันต่อสัปดาห์

02 มากกว่า 3 วันต่อสัปดาห์แต่ไม่ถึงกับทุกวัน

3.4 โดยเฉลี่ย ในช่วง **12** เดือนที่ผ่านมา ท่านได้รับความบันเทิงมือสองเฉพาะในที่สาธารณะต่อวันนานเท่าใด

01 มากกว่า 30 นาทีต่อวัน

03 น้อยกว่า 30 นาทีต่อวัน

3.5 เมื่อเทียบกับหนึ่งปีที่แล้ว ท่านได้รับความบันเทิงมือสองในที่สาธารณะเป็นอย่างไร

01 ลดลงกว่าเมื่อหนึ่งปีที่แล้ว
ประมาณ ... เปอร์เซ็นต์

03 เพิ่มขึ้นกว่าเมื่อหนึ่งปีที่แล้ว
ประมาณ ... เปอร์เซ็นต์

02 เท่ากับเมื่อ 1 ปีที่แล้ว

3.6 กรุณาแสดงความคิดเห็นต่อข้อความต่อไปนี้ ว่า เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่แน่ใจ

ก. พี่/ลุง/ป้า คิดว่า ควันบุหรี่จากการสูบบุหรี่ของคนอื่น ① เห็นด้วย   ② ไม่เห็นด้วย   ③ ไม่แน่ใจ
เป็นอันตรายต่อสุขภาพของ พี่/ลุง/ป้า

ข. พี่/ลุง/ป้า คิดว่า ร้านอาหารปลอดบุหรี่เท่านั้นที่ ① เห็นด้วย   ② ไม่เห็นด้วย   ③ ไม่แน่ใจ
เหมาะสำหรับการพาคนที่ พี่/ลุง/ป้า รักและ
ห่วงใยไปรับประทานอาหาร

ค. พี่/ลุง/ป้า คิดว่า ในปัจจุบัน ผู้สูบบุหรี่ปฏิบัติตาม ① เห็นด้วย   ② ไม่เห็นด้วย   ③ ไม่แน่ใจ
กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะอย่าง
เคร่งครัด

ง. พี่/ลุง/ป้า คิดว่า หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ ① เห็นด้วย   ② ไม่เห็นด้วย   ③ ไม่แน่ใจ
คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่จากควันบุหรี่มือ
สอง

จ. พี่/ลุง/ป้า คิดว่า ผู้ไม่สูบบุหรี่มีสิทธิในการได้รับ ① เห็นด้วย   ② ไม่เห็นด้วย   ③ ไม่แน่ใจ
อากาศบริสุทธิ์ในที่สาธารณะ

3.7 ต่อไปนี้ หนู/ผม จะอ่านข้อความให้ พี่/ลุง/ป้า ฟัง กรุณาแสดงความคิดเห็นว่า สนับสนุนหรือไม่สนับสนุนข้อความดังกล่าว

- ก. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ① สนับสนุน ② ไม่สนับสนุน
- ข. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในร้านอาหารและร้านกาแฟ ① สนับสนุน ② ไม่สนับสนุน
- ค. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในบาร์ ผับ และคาราโอเกะ ① สนับสนุน ② ไม่สนับสนุน
- ง. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ท่องเที่ยว ① สนับสนุน ② ไม่สนับสนุน
- จ. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในโรงแรม บ้านพัก และเกสต์เฮ้าส์ ① สนับสนุน ② ไม่สนับสนุน
- ฉ. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในบริเวณตลาดกลางคืน และตลาดโต้รุ่ง ① สนับสนุน ② ไม่สนับสนุน
- ช. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในโบราณสถาน ① สนับสนุน ② ไม่สนับสนุน

3.8 กรุณาตอบคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์งดสูบบุหรี่ต่อไปนี้ตามความเป็นจริง

- ก. พี่/ลุง/ป้า เคยได้ยินเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์งดสูบบุหรี่บ้างหรือไม่ ① เคย ② ไม่เคย
- ข. พี่/ลุง/ป้า เคยเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์งดสูบบุหรี่บ้างหรือไม่ ① เคย ② ไม่เคย

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้ให้สัมภาษณ์

4.1 ปัจจุบัน พี่/ลุง/ป้า สูบบุหรี่หรือไม่

01	ไม่เคยสูบ (จบการสัมภาษณ์)	03	เคยสูบแต่เลิกได้แล้วน้อยกว่าหรือเท่ากับ 6 เดือน (จบการสัมภาษณ์)
02	เคยสูบแต่เลิกได้แล้วมากกว่า 6 เดือน (จบการสัมภาษณ์)	04	สูบบุหรี่ (ทำข้อต่อไป)

4.2 ประเภทของบุหรี่ที่สูบ คือ ...

01	บุหรี่โรงงาน	03	อื่นๆ (ระบุ) .....
02	บุหรี่ยี่ห้อเอง/บุหรี่ใบจาก)		

4.3 จำนวนบุหรี่ที่สูบต่อวันประมาณ ..... มวน

4.4 เมื่อหนึ่งปีที่แล้ว พี่/ลุง/ป้า มีแผนจะเลิกสูบบุหรี่หรือไม่

01	ไม่มีความคิดที่จะเลิกสูบบุหรี่	04	ลงมือบางอย่างเพื่อเลิกสูบบุหรี่แล้ว 'ได้แก่ (ระบุ) .....
02	คิดจะเลิกสูบบุหรี่ แต่ยังไม่มีความตั้งใจ	05	เลิกสูบบุหรี่ได้แล้ว ..... เดือน แต่กลับมาสูบบุหรี่อีก เพราะ .....
03	ตัดสินใจเลิกสูบบุหรี่ และมีความตั้งใจที่จะเลิกสูบบุหรี่	06	จำไม่ได้

4.5 ณ เวลานี้ พี่/ลุง/ป้า มีแผนจะเลิกสูบบุหรี่หรือไม่

01	ไม่มีความคิดที่จะเลิกสูบบุหรี่	03	ตัดสินใจเลิกสูบบุหรี่ และมีแผนการเลิกแน่นอน
02	คิดจะเลิกสูบบุหรี่ แต่ยังไม่มีความมั่นใจ	04	ลงมือบางอย่างเพื่อเลิกสูบบุหรี่แล้ว ได้แก่ (ระบุ) .....

4.6 (หากคำตอบข้อ 4.4 ต่างจาก 4.5) พี่/ลุง/ป้า คิดว่าอะไรเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงนั้น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

01	โครงการ "สุขุขทัย: เมืองมรดกโลกปลอดบุหรี่"	04	เป็นความตั้งใจของ พี่/ลุง/ป้า เอง
02	ครอบครัวแนะนำ และ/หรือ ขอร้อง	05	บุคลากรทางการแพทย์แนะนำ และ/หรือ สั่ง
03	มีปัญหาสุขภาพ	06	อื่นๆ (ระบุ) .....

4.7 ก่อนสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ พี่/ลุง/ป้า สังเกตว่า มีป้ายห้ามสูบบุหรี่หรือไม่

01	สังเกตทุกครั้ง	03	ไม่ค่อยได้สังเกต
02	สังเกตเป็นส่วนใหญ่	04	ไม่เคยสังเกตเลย

4.8 เมื่อพบเห็นป้ายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ พี่/ลุง/ป้า...

01	ไม่สูบบุหรี่แน่นอน	03	สูบบุหรี่
02	ไม่สูบบุหรี่หากไม่จำเป็นจริงๆ		

4.9 ข้อใดอธิบายนโยบายเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในที่ทำงานของ พี่/ลุง/ป้า ได้ดีที่สุด

01	อนุญาตให้สูบบุหรี่ได้ทุกสถานที่	03	ไม่อนุญาตให้สูบบุหรี่ในอาคารทุกพื้นที่
02	อนุญาตให้สูบบุหรี่ในอาคารได้ เฉพาะบางพื้นที่	04	ไม่ทราบ

4.10 ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา พี่/ลุง/ป้า สูบบุหรี่ในอาคารที่ทำงานบ้างหรือไม่

01	สูบ	02	ไม่สูบ
----	-----	----	--------

4.11 ข้อใดอธิบายการสูบบุหรี่ในบ้านของ พี่/ลุง/ป้า ได้ดีที่สุด

01	ไม่สามารถสูบบุหรี่ในบ้านได้เลย	03	ไม่มีกฎข้อห้ามใดๆ
02	สามารถสูบบุหรี่ในบ้านได้เฉพาะบางพื้นที่		

4.12 ต่อไปนี้ ผม/หนู จะอ่านข้อความให้ พี่/ลุง/ป้า ฟัง กรุณาแสดงความคิดเห็นว่า พี่/ลุง/ป้า เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่แน่ใจ

ก. การสูบบุหรี่เป็นเรื่องปกติที่คนในสังคมยอมรับ	① เห็นด้วย	② ไม่เห็นด้วย	③ ไม่แน่ใจ
ข. สังคมมีความตื่นตัวเรื่องพิษภัยของการสูบบุหรี่มากขึ้น	① เห็นด้วย	② ไม่เห็นด้วย	③ ไม่แน่ใจ
ค. คนใกล้ชิดเห็นด้วยกับการที่ พี่/ลุง/ป้า สูบบุหรี่	① เห็นด้วย	② ไม่เห็นด้วย	③ ไม่แน่ใจ
ง. บุคลากรสุขภาพ (เช่น แพทย์ พยาบาล เภสัชกร) ที่ พี่/ลุง/ป้า ได้พบ เตือน พี่/ลุง/ป้า ให้เลิกสูบบุหรี่	① เห็นด้วย	② ไม่เห็นด้วย	③ ไม่แน่ใจ
จ. สื่อต่างๆ (ภาพยนตร์ ละคร ฯลฯ) สนับสนุนการสูบบุหรี่	① เห็นด้วย	② ไม่เห็นด้วย	③ ไม่แน่ใจ

- จ. คนใกล้ชิดของ พี่/ลุง/ป้า จะดีใจมากหาก พี่/ลุง/ป้า เลิกสูบบุหรี่ ① เห็นด้วย ② ไม่เห็นด้วย ③ ไม่แน่ใจ
- ข. การสูบบุหรี่ในที่สาธารณะเป็นที่รังเกียจของคนอื่น ① เห็นด้วย ② ไม่เห็นด้วย ③ ไม่แน่ใจ

ขอขอบคุณในความร่วมมือของพี่/ลุง/ป้า

Code: S-02T-□□□□

แบบสำรวจ

โครงการ "สถานการณ์และความคิดเห็นของ
ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเขตปลอดบุหรี่:
กรณีจังหวัดสุโขทัย"
(แบบ **S-02T** สำหรับนักท่องเที่ยวไทย)

วันที่เก็บข้อมูล ..... / ..... / .....

ชื่อผู้เก็บข้อมูล ..... รหัสประจำตัว .....

เวลาเริ่มสัมภาษณ์ ..... น.

เวลาเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ ..... น.

- คำถามคัดกรอง:** ผู้ตอบต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้
จึงดำเนินการเก็บข้อมูลในหน้าถัดไป
- เป็นคนไทย และ
  - ไม่ใช่คนสุโขทัย หรือ อาศัยอยู่ในจังหวัดสุโขทัย
น้อยกว่า 3 เดือน และ
  - มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว

ตรวจสอบโดย .....

(ลงนามผู้ควบคุมภาคสนาม)

แบบสำรวจสำหรับนักท่องเที่ยว (ไทย)

ส่วนที่ 1 สถานที่สัมภาษณ์

1.1 ชื่อสถานที่ที่ทำการสัมภาษณ์ .....

1.2 ที่ตั้ง

01 ตำบลเมืองเก่า

02 เทศบาลเมืองสุโขทัยธานี

1.3 ประเภทของสิ่งแวดล้อม

01 โรงแรม

03 อื่นๆ (ระบุ) .....

02 อุทยานประวัติศาสตร์

1.4 ระบบปรับอากาศ (แอร์)

01 มีทุกส่วน

02 มีเฉพาะบางส่วน

03 ไม่มี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

2.1 เพศ

01 ชาย

02 หญิง

2.2 อายุ ..... (จำนวนเต็ม) ปี

2.3 ระดับการศึกษาสูงสุด

01 ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา

05 ปริญญาตรี

02 ประถมศึกษา

06 สูงกว่าปริญญาตรี

03 มัธยมศึกษา

07 อื่นๆ (ระบุ) .....

04 อาชีวศึกษา/อนุปริญญา

2.4 อาชีพ

01 ข้าราชการ/พนักงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ

06 อยู่ระหว่างเปลี่ยนงาน/ว่างงาน

02 พนักงาน/ลูกจ้างในองค์กรเอกชน

07 เกษียณอายุ

03 เกษตรกรรม

08 แม่บ้าน

04 ค้าขาย/อาชีพอิสระ/เจ้าของกิจการ

09 อื่นๆ (ระบุ) .....

05 กำลังศึกษา

2.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา (เฉพาะของผู้ให้สัมภาษณ์)

01 ต่ำกว่า 5,000 บาท

05 20,001-25,000 บาท

02 5,001-10,000 บาท

06 25,001-30,000 บาท

03 10,001-15,000 บาท

07 30,001-35,000 บาท

04 15,001-20,000 บาท

08 มากกว่า 35,000 บาท

ส่วนที่ 3 การรับรู้ หัสนคดี ความตระหนักเกี่ยวกับกฎหมาย และการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง

นิยามศัพท์: ควันบุหรี่มือสอง หมายถึง ควันบุหรี่ที่เกิดจากการสูบของผู้อื่น ลอยอยู่ในอากาศ

3.1 เท่าที่ พี่/ลุง/ป้า ทราบ ประเทศไทยมีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่บางแห่งหรือไม่

01 มี

02 ไม่มี

3.2 ต่อไปนี้ หนู/ผม จะอ่านข้อความให้ พี่/ลุง/ป้า ฟัง กรุณาแสดงความคิดเห็นว่า สนับสนุนหรือไม่สนับสนุนข้อความดังกล่าว

ก. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ	① สนับสนุน	② ไม่สนับสนุน
ข. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในร้านอาหารและร้านกาแฟ	① สนับสนุน	② ไม่สนับสนุน
ค. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในบาร์ ผับ และคาราโอเกะ	① สนับสนุน	② ไม่สนับสนุน
ง. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ท่องเที่ยว	① สนับสนุน	② ไม่สนับสนุน
จ. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในโรงแรม บ้านพัก และเกสต์เฮ้าส์	① สนับสนุน	② ไม่สนับสนุน
ฉ. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในบริเวณตลาดกลางคืนและตลาดโต้รุ่ง	① สนับสนุน	② ไม่สนับสนุน
ช. พี่/ลุง/ป้า สนับสนุน การห้ามสูบบุหรี่ในโบราณสถาน	① สนับสนุน	② ไม่สนับสนุน

3.3 กรุณาแสดงความคิดเห็นต่อข้อความต่อไปนี้ ว่า เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่แน่ใจ

- ก. พี่/ลุง/ป้า คิดว่า ควรมีการสุบหรือจากการสุบของคนอื่น ① เห็นด้วย ② ไม่เห็นด้วย ③ ไม่แน่ใจ
เป็นอันตรายต่อสุขภาพของ พี่/ลุง/ป้า
- ข. พี่/ลุง/ป้า คิดว่า ร้านอาหารปลอดบุหรี่เท่านั้นที่ ① เห็นด้วย ② ไม่เห็นด้วย ③ ไม่แน่ใจ
เหมาะสำหรับการพาคนที่ พี่/ลุง/ป้า รักและ
หวังใยไปรับประทานอาหาร
- ค. พี่/ลุง/ป้า คิดว่า ในปัจจุบัน ผู้สูบบุหรี่ปฏิบัติตาม ① เห็นด้วย ② ไม่เห็นด้วย ③ ไม่แน่ใจ
กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะอย่าง
เคร่งครัด
- ง. พี่/ลุง/ป้า คิดว่า หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ ① เห็นด้วย ② ไม่เห็นด้วย ③ ไม่แน่ใจ
คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่จากควันบุหรี่มือ
สอง
- จ. พี่/ลุง/ป้า คิดว่า ผู้ไม่สูบบุหรี่มีสิทธิในการได้รับ ① เห็นด้วย ② ไม่เห็นด้วย ③ ไม่แน่ใจ
อากาศบริสุทธิ์ในที่สาธารณะ

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้ให้สัมภาษณ์

4.1 ปัจจุบัน พี่/ลุง/ป้า สูบบุหรี่หรือไม่

01	ไม่เคยสูบ (จบการสัมภาษณ์)	03	เคยสูบแต่เลิกได้แล้วน้อยกว่าหรือเท่ากับ 6
02	เคยสูบแต่เลิกได้แล้วมากกว่า 6	04	เดือน (จบการสัมภาษณ์)
	เดือน (จบการสัมภาษณ์)		สูบอยู่ (ทำข้อต่อไป)

4.2 ประเภทของบุหรี่ที่สูบ คือ ...

01	บุหรี่โรงงาน	03	อื่นๆ (ระบุ) .....
02	บุหรี่ยี่ห้อ/บุหรี่ใบจาก)		

4.3 จำนวนบุหรี่ที่สูบต่อวันประมาณ ..... มวน

4.4 พี่/ลุง/ป้า มีแผนที่จะเลิกสูบบุหรี่ ...

01	ภายในเดือนนี้	03	ในอนาคต แต่ไม่ใช่ในอีก 6 เดือนข้างหน้า
02	ภายใน 6 เดือนข้างหน้า	04	ไม่มีแผนที่จะเลิกสูบ

4.5 ก่อนสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ พี่/ลุง/ป้า สังเกตว่า มีป้ายห้ามสูบบุหรี่หรือไม่

01	สังเกตทุกครั้ง	03	ไม่ค่อยได้สังเกต
02	สังเกตเป็นส่วนใหญ่	04	ไม่เคยสังเกตเลย

4.6 เมื่อพบเห็นป้ายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ พี่/ลุง/ป้า...

01	ไม่สูบบุหรี่แน่นอน	03	สูบบุหรี่
02	ไม่สูบหากไม่จำเป็นจริงๆ		

4.7 ข้อใดอธิบายนโยบายเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในที่ทำงานของ พี่/ลุง/ป้า ได้ดีที่สุด

01	อนุญาตให้สูบบุหรี่ได้ทุกสถานที่	03	ไม่อนุญาตให้สูบบุหรี่ในอาคารทุกพื้นที่
02	อนุญาตให้สูบบุหรี่ในอาคารได้เฉพาะบางพื้นที่	04	ไม่ทราบ

4.8 ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา พี่/ลุง/ป้า สูบบุหรี่ในอาคารที่ทำงานบ้างหรือไม่

01	สูบ	02	ไม่สูบ
----	-----	----	--------

4.9 ข้อใดอธิบายการสูบบุหรี่ในบ้านของ พี่/ลุง/ป้า ได้ดีที่สุด

01	ไม่สามารถสูบบุหรี่ในบ้านได้เลย	03	ไม่มีกฎหมายห้ามใดๆ
02	สามารถสูบบุหรี่ในบ้านได้เฉพาะบางพื้นที่		

4.9 ต่อไปนี้ ผม/หนู จะอ่านข้อความให้ พี่/ลุง/ป้า ฟัง กรุณาแสดงความคิดเห็นว่า พี่/ลุง/ป้า เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่แน่ใจ

ก.	การสูบบุหรี่เป็นเรื่องปกติที่คนในสังคมยอมรับ	① เห็นด้วย	② ไม่เห็นด้วย	③ ไม่แน่ใจ
ข.	สังคมมีความตื่นตัวเรื่องพิษภัยของการสูบบุหรี่มากขึ้น	① เห็นด้วย	② ไม่เห็นด้วย	③ ไม่แน่ใจ
ค.	คนใกล้ชิดเห็นด้วยกับการที่ พี่/ลุง/ป้า สูบบุหรี่	① เห็นด้วย	② ไม่เห็นด้วย	③ ไม่แน่ใจ
ง.	บุคลากรสุขภาพ (เช่น แพทย์ พยาบาล เภสัชกร) ที่ พี่/ลุง/ป้า ได้พบ เห็นด้วยกับการที่ พี่/ลุง/ป้า สูบบุหรี่	① เห็นด้วย	② ไม่เห็นด้วย	③ ไม่แน่ใจ
จ.	สื่อต่างๆ (ภาพยนตร์ ละคร ฯลฯ) สนับสนุนการสูบบุหรี่	① เห็นด้วย	② ไม่เห็นด้วย	③ ไม่แน่ใจ
ฉ.	คนใกล้ชิดของ พี่/ลุง/ป้า จะดีใจมากหาก พี่/ลุง/ป้า เลิกสูบบุหรี่	① เห็นด้วย	② ไม่เห็นด้วย	③ ไม่แน่ใจ
ช.	การสูบบุหรี่ในที่สาธารณะเป็นที่รังเกียจของคนอื่น	① เห็นด้วย	② ไม่เห็นด้วย	③ ไม่แน่ใจ
ซ.	สื่อต่างๆ เอนเอียงไปในทิศทางที่ต่อต้านการสูบบุหรี่	① เห็นด้วย	② ไม่เห็นด้วย	③ ไม่แน่ใจ

ขอขอบคุณในความร่วมมือของพี่/ลุง/ป้า

Code: S-02E-□□□□

แบบสำรวจ

โครงการ “สถานการณ์และความคิดเห็นของ
ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเขตปลอดบุหรี่:
กรณีจังหวัดสุโขทัย”

Survey

“Smoking Situation and Stakeholders’ Opinions
on Smoke-Free Zones: the Case of Sukhothai
Province”

(แบบ **S-02E** สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ)

วันที่เก็บข้อมูล ..... / ..... / .....

ชื่อผู้เก็บข้อมูล ..... รหัสประจำตัว .....

เวลาเริ่มสัมภาษณ์ ..... น.

เวลาเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ ..... น.

คำถามคัดกรอง: ผู้ตอบต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้
จึงดำเนินการเก็บข้อมูลในหน้าถัดไป

- ไม่ใช่คนไทย และ
- อาศัยอยู่ในจังหวัดสุโขทัยน้อยกว่า 3 เดือน และ
- มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว

ตรวจสอบโดย .....

(ลงนามผู้ควบคุมภาคสนาม)

แบบสำรวจสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ส่วนที่ 1 สถานที่สัมภาษณ์ (Interview location)

1.1 ชื่อสถานที่ที่ทำการสัมภาษณ์ .....

1.2 ที่ตั้ง

01 ตำบลเมืองเก่า

02 เทศบาลเมืองสุโขทัยธานี

1.3 ประเภทของสิ่งแวดล้อม

01 โรงแรม

03 อื่นๆ (ระบุ) .....

02 อุทยานประวัติศาสตร์

1.4 ระบบปรับอากาศ (แอร์)

01 มีทุกส่วน

02 มีเฉพาะบางส่วน

03 ไม่มี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ (Demographic information of the respondent)

2.1 Gender

01 Male

02 Female

2.2 How old are you? ..... years old.

2.3 Highest educational level earned (please select one response only)

01 Less than grade 6 (Less than elementary school)

05 Bachelor degree

02 Grade 6 (Elementary school)

06 Higher than bachelor degree

03 High school (Secondary school)

07 Others (specify).....

04 Vocational school

2.4 Occupation (please select one response only)

01 Government employee

06 Unemployed

02 Employee in private sector

07 Retired

03 Agriculture

08 Housewife/househusband

04 Commerce/self-employed/freelance

09 อื่นๆ (ระบุ) .....

05 Student

2.5 Average monthly income considering the past 12 months ..... (specify currency)

ส่วนที่ 3 การรับรู้ ทัศนคติ ความตระหนักเกี่ยวกับกฎหมาย และการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง (Perception, attitudes and awareness about smoking law, and exposure to secondhand smoke)

Definition: Secondhand smoke (also called environmental tobacco smoke) is the combination of side-stream smoke (the smoke given off by the burning end of a tobacco product) and mainstream smoke (the smoke exhaled by the smoker).

3.1 In your country, is there any law or regulation regarding smoking in public places?

01 Yes

02 No

03 Not sure

3.2 According to your knowledge, is there any law or regulations prohibiting smoking in certain places in Thailand?

01 Yes

02 No

3.3 Do you approve or disapprove of the following statements regarding the Sukhothai Province you are visiting now? Please mark (✓) in appropriate boxes.

Statement	You ...		
	Approve	Neither approve nor disapprove	Disapprove
1. Sukhothai should prohibit smoking in all public places.			
2. Sukhothai should prohibit smoking in all restaurants and coffee shops.			
3. Sukhothai should prohibit smoking in all bars, pubs and karaoke.			
4. Sukhothai should prohibit smoking in all tourist attractions.			
5. Sukhothai should prohibit smoking in all hotels and guesthouses.			
6. Sukhothai should prohibit smoking in all night bazaars and markets.			
7. Sukhothai should prohibit smoking inside all buildings.			
8. Sukhothai should prohibit smoking in all ancient remains.			

Statement	You ...		
	Approve	Neither approve nor disapprove	Disapprove
9. Sukhothai should provide smoking cubicles in public places.			
10. Sukhothai should identify separate sections for smoking and non-smoking areas in restaurants, coffee shops, bars, pubs, karaokes, hotels and guest houses.			

3.4 What is your opinion about the following statements? Please mark (✓) in appropriate boxes.

Statement	Your opinion		
	Agree	Not sure	Disagree
1. Smoke from other people's smoking (second-hand or passive smoking) is harmful to my health.			
2. There should be some smoking zones in every place where smoking is prohibited.			
3. Only smoke-free restaurants are suitable for my family or the ones I love.			
4. Nowadays, smokers always strictly comply with smoking laws in public.			
5. It is the government's responsibility to protect non-smokers' health from second-hand smoking.			
6. It is non-smokers' right to clean air in public places.			

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้ให้สัมภาษณ์ (Respondent's smoking behavior)

4.1 Do you currently smoke? Please mark (✓) in the appropriate box.

01	I never smoke. (End the interview)	03	I used to smoke, but quit for less than or equal to six months. (End the interview)
02	I used to smoke, but quit for more than six months. (End the interview)	04	I currently smoke. (Continue to next question)

4.2 What is the type of smoke you prefer?

01	Commercial cigarettes	03	Other (specify) .....
02	Self-made cigarettes		

4.3 Number of cigarette smoked per day .....

4.3 Do you have any intention to quit smoking?

01	Yes (Go to question 4.3.1)
02	No (Proceed to question 4.4)

4.3.1 Which of the following best describes your plan to quit smoking?

01	I plan to quit within this month.	03	I plan to quit. But not within the next six months.
02	I plan to quit in the next six months.		

4.4 Before lighting up your smoke, do you look around for any non-smoking sign? Please mark (✓) in the appropriate box.

01	Every time	03	Sometimes
02	Most of the time	04	Never

4.5 When noticing a non-smoking sign in public, you... Please mark (✓) in the appropriate box.

01	definitely won't smoke.	03	smoke.
02	try not to smoke if not necessary.		

4.6 Please indicate your opinion on the following statements by marking (✓) in appropriate boxes.

Statement	Your opinion		
	Agree	Not sure	Disagree
1. Smoking is a normal behavior that is socially acceptable.			
2. Nowadays, people are more aware of dangers from smoking than before.			

Statement	Your opinion		
	Agree	Not sure	Disagree
3. Those who are close to me approve or accept my smoking.			
4. Health care professionals that I have met approve or accept my smoking.			
5. Media encourage smoking.			
6. Those who are close to me would be very glad if I quit smoking.			
7. Smoking in public is repugnant to people.			
8. Media tend to be anti-smoking.			

Thank you for your cooperation.

Code: S-03-□□□□

แบบสำรวจ

โครงการ "สถานการณ์และความคิดเห็นของ
ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเขตปลอดบุหรี่:
กรณีจังหวัดสุโขทัย"
(แบบ **S-03** สำหรับผู้ประกอบการร้านอาหาร)

วันที่เก็บข้อมูล ..... / ..... / .....

ชื่อผู้เก็บข้อมูล ..... รหัสประจำตัว .....

เวลาเริ่มสัมภาษณ์ ..... น.

เวลาเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ ..... น.

คำถามคัดกรอง: ผู้ตอบต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้
จึงดำเนินการเก็บข้อมูลในหน้าถัดไป

- เป็นเจ้าของกิจการ **หรือ**
- เป็นผู้จัดการ **หรือ**
- เป็นผู้ช่วยผู้จัดการ

ตรวจสอบโดย .....

(ลงนามผู้ควบคุมภาคสนาม)

แบบสำรวจสำหรับผู้ประกอบการร้านอาหาร บาร์ ผับ คาราโอเกะ

ส่วนที่ 1 สถานที่สัมภาษณ์

1.1 ชื่อร้านอาหาร บาร์ ผับ คาราโอเกะ .....

1.2 ที่ตั้ง

ตำบลเมืองเก่า

เทศบาลเมืองสุโขทัยธานี

1.3 ประเภทของสิ่งแวดล้อม

01	ร้านอาหาร ☐ จานด่วน (ก๋วยเตี๋ยว ข้าวมันไก่)/อาหารตามสั่ง (ลูกค้าเข้าออกในเวลาสั้น) ☐ กั๊กตาการ (ลูกค้าใช้เวลาในร้าน)
02	ร้านกาแฟ/ร้านขนม/อินเทอร์เน็ตคาเฟ่
03	ผับหรือบาร์
04	ดีสโก้เธค
05	ร้านคาราโอเกะ
06	อื่นๆ .....

1.4 ระบบปรับอากาศ (แอร์)

1	มีทุกส่วน
2	มีบางส่วน
3	ไม่มี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

2.1 เพศ

ชาย

หญิง

2.2 อายุ ..... (จำนวนเต็ม) ปี

2.3 ระดับการศึกษาสูงสุด

01	ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา
02	ประถมศึกษา
03	มัธยมศึกษา
04	อาชีวศึกษา/อนุปริญญา

05	ปริญญาตรี
06	สูงกว่าปริญญาตรี
07	อื่นๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายปลอดบุหรี่

3.1 ต่อไปนี้ ผม/ดิฉัน จะอ่านรายชื่อสถานที่ให้ท่านฟัง ขอให้ท่านบอกว่า สถานที่ดังกล่าวเป็นสถานที่ **ห้ามสูบบุหรี่** ตามกฎหมาย หรือไม่

ก. โรงเรียน/สถานศึกษา เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ
ข. โรงพยาบาล เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ

ค. ภายในอาคารสถานที่ราชการ เช่น โรงพัก ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ
ง. ภายในอาคารสถานที่ทำงานของภาคเอกชน เช่น บริษัทต่างๆ ที่ติดแอร์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ
จ. โรงแรมและเกสต์เฮ้าส์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ
ฉ. ร้านอาหารที่มีแอร์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ
ช. ร้านอาหารที่ไม่มีแอร์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ
ซ. สถานที่สาธารณะใดๆ ที่มีแอร์ เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ
ฅ. ยานพาหนะขนส่งมวลชน เช่น รถเมล์ รถไฟ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ
ญ. ภายในอาคารศาสนสถาน เช่น อุโบสถ ศาลาการเปรียญ โบสถ์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ
ฎ. ภายนอกอาคารศาสนสถาน เช่น ลานวัด เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ
ฏ. สวนสาธารณะ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ
ฐ. อุทยานประวัติศาสตร์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ
ฑ. สถานีขนส่ง ป้ายรถ สนามบิน สถานีรถไฟ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่	① ใช่ทั้งหมด	② ใช่เฉพาะบางพื้นที่	③ ไม่ใช่	④ ไม่แน่ใจ

ส่วนที่ 4 สถานการณ์การห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการ

4.1 สถานประกอบการของท่านมีส่วนรับประทานอาหาร และ/หรือ จัดกิจกรรมนอกร้านอาหารหรือไม่

01 มี 02 ไม่มี

4.2 จำนวนที่นั่ง/จำนวนคนที่รับได้ ในสถานประกอบการของท่าน ..... ที่/คน

4.3 สถานประกอบการของท่าน **ปลอดบุหรี่ 100%** หรือไม่

01 ไม่เป็น ยังอนุญาตให้มีการสูบบุหรี่ 02 เป็น (ข้ามไปทำข้อ 4.4)
(ทำข้อ 4.4)

4.4 ในสถานประกอบการของท่าน อนุญาตให้สูบบุหรี่ส่วนใดบ้าง

01 อนุญาตเฉพาะส่วนที่จัดเป็นเขตสูบบุหรี่ 02 อนุญาตทุกพื้นที่

4.5 ในช่วง **1 ปีที่ผ่านมา** ท่านสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้สูบบุหรี่ในสถานประกอบการของท่านหรือไม่

01 สังเกต
 เห็นความเปลี่ยนแปลง
 จำนวนผู้สูบบุหรี่ลดลง
 จำนวนผู้สูบบุหรี่เพิ่มขึ้น
 ไม่เห็นความเปลี่ยนแปลง
 02 ไม่ได้สังเกต

4.6 ในช่วง **1 เดือนที่ผ่านมา** มีลูกค้ายกเรื่องการสูบบุหรี่มือสองในสถานประกอบการของท่าน...

นิยามศัพท์: ครันบุหรี่มือสอง หมายถึง ครันบุหรี่ที่เกิดจากการสูบบุหรี่ของผู้อื่น ลอยอยู่ในอากาศ

01 ตลอดเวลา 02 มีบ้างเป็นบางครั้ง 03 ไม่มีเลย

4.7 ในช่วง **1 เดือนที่ผ่านมา** มีลูกค้ายกเรื่องการห้ามสูบบุหรี่/นโยบายห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการของท่าน...

01 ตลอดเวลา อธิบาย .....

02 มีบ้างเป็นบางครั้ง อธิบาย.....

03 ไม่มีเลย

4.8 ใน **12 เดือนข้างหน้า** โอกาสที่สถานประกอบการของท่านจะปลอดบุหรี่ 100% เป็นอย่างไร

01 เป็นอยู่แล้ว 04 ค่อนข้างไม่มีโอกาส
 02 มีโอกาสอย่างมาก 05 ไม่มีโอกาสอย่างมาก
 03 ค่อนข้างมีโอกาส

4.9 ท่านมีความคิดเห็นต่อนโยบายห้ามสูบบุหรี่ในร้านอาหาร บาร์ ผับ คาราโอเกะทั้งหมดในจังหวัดอย่างไร

01 เห็นด้วยอย่างยิ่ง (ตอบข้อ 4.10.1) 04 ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (ตอบข้อ 4.10.2)
 02 ค่อนข้างเห็นด้วย (ตอบข้อ 4.10.1) 05 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (ตอบข้อ 4.10.2)
 03 เฉยๆ (ข้ามไปทำส่วนที่ 5)

ส่วนที่ 5 การรับรู้และผลกระทบของโครงการ “สุขุขทัย: เมืองมรดกโลกปลอดภัย” ต่อธุรกิจ

5.1 ท่านทราบไหมว่า ช่วงนี้มีการดำเนินโครงการ “สุขุขทัย: เมืองมรดกโลกปลอดภัย”

01 ทราบ (ทำต่อ)

02 ไม่ทราบ (จบการสัมภาษณ์)

5.2 สถานประกอบการของท่านเคยร่วมกิจกรรมในโครงการ “สุขุขทัย: เมืองมรดกโลกปลอดภัย” บ้างหรือไม่

01 ไม่เคยร่วมกิจกรรมใดๆ

03 ไม่แน่ใจ

02 ร่วมกิจกรรม
ได้แก่ .....

5.3 ท่านรู้จัก หรือ เคยได้ยิน หรือ เคยเห็น ป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ “สุขุขทัย: เมืองมรดกโลกปลอดภัย” บ้างหรือไม่

01 ไม่เคยเลย

03 ไม่แน่ใจ

02 เคย จากที่ใด (ระบุ)
.....

5.4 ท่านคิดว่า โครงการ “สุขุขทัย: เมืองมรดกโลกปลอดภัย” มีผลต่อธุรกิจของท่านอย่างไร

01 ทำให้ลูกค้าเพิ่มขึ้น ..... เปอร์เซ็นต์

03 ไม่มีผลใดๆ

02 ทำให้ลูกค้าลดลง ..... เปอร์เซ็นต์

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

Code: S-04-□□□□

แบบสำรวจ

โครงการ "สถานการณ์และความคิดเห็นของ
ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเขตปลอดบุหรี่:
กรณีจังหวัดสุโขทัย"
(แบบ **S-04** สำหรับผู้ประกอบการโรงแรม)

วันที่เก็บข้อมูล ..... / ..... / .....

ชื่อผู้เก็บข้อมูล ..... รหัสประจำตัว .....

เวลาเริ่มสัมภาษณ์ ..... น.

เวลาเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ ..... น.

คำถามคัดกรอง: ผู้ตอบต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้
จึงดำเนินการเก็บข้อมูลในหน้าถัดไป

- เป็นเจ้าของกิจการ หรือ
- เป็นผู้จัดการ หรือ
- เป็นผู้ช่วยผู้จัดการ

ตรวจสอบโดย .....

(ลงนามผู้ควบคุมภาคสนาม)

แบบสำรวจสำหรับผู้ประกอบการโรงแรม บ้านพัก และเกสต์เฮ้าส์

ส่วนที่ 1 สถานที่สัมภาษณ์

1.1 ชื่อโรงแรม บ้านพัก เกสต์เฮ้าส์ .....

1.2 ที่ตั้ง

01 ตำบลเมืองเก่า

02 เทศบาลเมืองสุโขทัยธานี

1.3 ประเภทของสิ่งแวดล้อม

01	โรงแรม
02	บ้านพัก
03	เกสต์เฮ้าส์
04	อื่นๆ .....

1.4 ระบบปรับอากาศ (แอร์)

1	มีทุกส่วน
2	มีบางส่วน ได้แก่
	☐ โถงกลาง ☐ ล็อบบี้
	☐ ห้องอาหาร ☐ ทั้งหมด ☐ บางส่วน
3	☐ ห้องพักแขก ☐ ทุกห้อง ☐ บางห้อง
	ไม่มี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

2.1 เพศ

01 ชาย

02 หญิง

2.2 อายุ ..... (จำนวนเต็ม) ปี

2.3 ระดับการศึกษาสูงสุด

01 ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา

05 ปริญญาตรี

02 ประถมศึกษา

06 สูงกว่าปริญญาตรี

03 มัธยมศึกษา

07 อื่นๆ (ระบุ) .....

04 อาชีวศึกษา/อนุปริญญา

ส่วนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายปลอดบุหรี่

3.1 ท่านบอกได้หรือไม่ว่าสถานที่ต่อไปนี้เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมาย กรุณาทำเครื่องหมายถูก (✓) ในช่องที่เหมาะสม

สถานที่	เป็นที่ห้ามสูบบุหรี่			
	ใช้ทุกพื้นที่	ใช้เฉพาะบางพื้นที่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ/ไม่ทราบ
ก. โรงเรียน/สถานศึกษา เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				
ข. โรงพยาบาล เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				
ค. ภายในอาคารสถานที่ราชการ เช่น โรงพัก ศาลากลาง จังหวัด ที่ว่าการอำเภอ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				
ง. ภายในอาคารสถานที่ทำงานของภาคเอกชน เช่น บริษัทต่างๆ ที่ติดแอร์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				
จ. โรงแรมและเกสต์เฮ้าส์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				
ฉ. ร้านอาหารที่มีแอร์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				
ช. ร้านอาหารที่ไม่มีแอร์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				
ซ. สถานที่สาธารณะใดๆ ที่มีแอร์ เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				
ฌ. ยานพาหนะขนส่งมวลชน เช่น รถเมล์ รถไฟ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				
ญ. ภายในอาคารศาสนสถาน เช่น อุโบสถ ศาลาการเปรียญ โบสถ์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				
ฎ. ภายนอกอาคารศาสนสถาน เช่น ลานวัด เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				
ฏ. สวนสาธารณะ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				
ฐ. อุทยานประวัติศาสตร์ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				

สถานที่	เป็นที่ห้ามสูบบุหรี่			
	ใช้ทุกพื้นที่	ใช้เฉพาะบางพื้นที่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ/ไม่ทราบ
ท. สถานีขนส่ง ป้ายรถ สนามบิน สถานีรถไฟ เป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมายหรือไม่				

ส่วนที่ 4 สถานการณ์การห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการ

4.1 จำนวนห้องพักในสถานประกอบการของท่าน ..... (จำนวนเต็ม) ห้อง

4.2 สถานประกอบการของท่านปลอดบุหรี่ 100% (ไม่มีพื้นที่ให้สูบบุหรี่) หรือไม่

01 ไม่เป็น ยังอนุญาตให้มีการสูบบุหรี่ 02 เป็น (ข้ามไปทำข้อ 4.4)
(ทำข้อ 4.3)

4.3 จากสถานที่ภายในตัวอาคารของสถานประกอบการของท่าน ท่านอนุญาตให้มีการสูบบุหรี่ในลักษณะใดบ้าง กรุณาทำเครื่องหมายถูก (✓) ในช่องที่เหมาะสม

สถานที่	การอนุญาตให้สูบบุหรี่			
	อนุญาตให้สูบบุหรี่ทุกพื้นที่	อนุญาตให้สูบบุหรี่เฉพาะบางพื้นที่	ไม่อนุญาตให้สูบบุหรี่เลย	ไม่มีส่วนนี้ในสถานประกอบการ
1. โถงกลาง ล็อบบี้				
2. คาเฟ่ (ร้านกาแฟ)				
3. ร้านอาหาร/ภัตตาคาร				
4. ผับ บาร์ เล้าจน์				
5. ดิสโกเธค				
6. ห้องพัก				
7. ชั้นลอย				
8. ฟิตเนส				
9. สปา เซาว์นา				
10. ห้องประชุม สัมมนา และจัดเลี้ยง				

4.4 ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่านสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้สูบบุหรี่ในสถานประกอบการของท่านหรือไม่

01 สังเกต

	○ เห็นความเปลี่ยนแปลง
	☐ จำนวนผู้สูบบุหรี่ลดลง ☐ จำนวนผู้สูบบุหรี่เพิ่มขึ้น
	○ ไม่เห็นความเปลี่ยนแปลง
02	ไม่ได้สังเกต

4.5 ในช่วง **1 ปีที่ผ่านมา** มีลูกค้าบ่นเรื่องการสูดควันบุหรี่มือสองในสถานประกอบการของท่าน...

นิยามศัพท์: ควันบุหรี่มือสอง หมายถึง ควันบุหรี่ที่เกิดจากการสูบของผู้อื่น ลอยอยู่ในอากาศ

01	ตลอดเวลา	02	มีบ้างเป็นบางครั้ง	03	ไม่มีเลย
----	----------	----	--------------------	----	----------

4.6 ในช่วง **1 ปีที่ผ่านมา** มีลูกค้าบ่นเรื่องการห้ามสูบบุหรี่/นโยบายห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการของท่าน...

01	ตลอดเวลา อธิบาย .....
02	มีบ้างเป็นบางครั้ง อธิบาย.....
03	ไม่มีเลย

4.8 ใน **12 เดือนข้างหน้า** โอกาสที่สถานประกอบการของท่านจะปลอดบุหรี่ 100% เป็นอย่างไร

01	เป็นอยู่แล้ว	04	ค่อนข้างไม่มีโอกาส
02	มีโอกาสมาก	05	ไม่มีโอกาสมาก
03	ค่อนข้างมีโอกาส		

4.9 ท่านมีความคิดเห็นต่อนโยบายห้ามสูบบุหรี่ในโรงแรม บ้านพัก และเกสต์เฮ้าส์ ทั้งหมดในจังหวัดอย่างไร

01	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (ตอบข้อ 4.10.1)	04	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (ตอบข้อ 4.10.2)
02	ค่อนข้างเห็นด้วย (ตอบข้อ 4.10.1)	05	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (ตอบข้อ 4.10.2)
03	เฉยๆ (ข้ามไปทำส่วนที่ 5)		

ส่วนที่ 5 การรับรู้และผลกระทบของโครงการ "สุโขทัย: เมืองมรดกโลกปลอดบุหรี่" ต่อธุรกิจ

5.1 ท่านทราบไหมว่า ช่วงนี้มีการดำเนินโครงการ "สุโขทัย: เมืองมรดกโลกปลอดบุหรี่"

01	ทราบ (ทำต่อ)	02	ไม่ทราบ (จบการสัมภาษณ์)
----	--------------	----	-------------------------

5.2 สถานประกอบการของท่านเคยร่วมกิจกรรมในโครงการ "สุโขทัย: เมืองมรดกโลกปลอดบุหรี่" บ้างหรือไม่

01	ไม่เคยร่วมกิจกรรมใดๆ	03	ไม่แน่ใจ
02	ร่วมกิจกรรม ได้แก่		

5.3 ท่านรู้จัก หรือ เคยได้ยิน หรือ เคยเห็น ป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ "สุโขทัย: เมืองมรดกโลกปลอดบุหรี่" บ้างหรือไม่

01	ไม่เคยเลย	03	ไม่แน่ใจ
02	เคย จากที่ใด (ระบุ)		

5.4 ท่านคิดว่า โครงการ "สุโขทัย: เมืองมรดกโลกปลอดบุหรี่" มีผลต่อธุรกิจของท่านอย่างไร

01	ทำให้ลูกค้าเพิ่มขึ้น	เปอร์เซ็นต์	03	ไม่มีผลใดๆ
02	ทำให้ลูกค้าลดลง	เปอร์เซ็นต์		

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

Code: OB-01-□□□□

แบบตรวจสังเกต
โครงการ "สถานการณ์และความคิดเห็นของ
ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเขตปลอดบุหรี่:
กรณีจังหวัดสุโขทัย"
(แบบ OB-01 สำหรับสถานประกอบการ)

วันที่เก็บข้อมูล ..... / ..... / .....

ชื่อผู้เก็บข้อมูล ..... รหัสประจำตัว .....

เวลาเริ่มสังเกต..... น.

เวลาเสร็จสิ้นการสังเกต ..... น.

ตรวจสอบโดย .....

(ลงนามผู้ควบคุมภาคสนาม)

แบบตรวจสอบสังเกต ความร่วมมือปฏิบัติตามนโยบายเขตปลอดบุหรี่

1. ชื่อสถานที่: .....

2. ที่ตั้ง

01 ตำบลเมืองเก่า

02 เทศบาลเมืองสุโขทัยธานี

3. ลักษณะของสถานที่

01	ร้านอาหาร/ภัตตาคาร
02	ร้านกาแฟ/ร้านขนม/อินเทอร์เน็ตคาเฟ่
03	ผับหรือบาร์
04	ดิสโก้และร้านคาราโอเกะ
05	โรงแรม/เกสต์เฮ้าส์/บ้านพัก
06	สปา
07	สถานีขนส่ง/ป้ายรถ/ชุมทางรถไฟ/สนามบิน
08	ตลาดสด/ตลาดนัด
09	อื่นๆ .....

4. ระบบปรับอากาศ (แอร์)

1	มีทุกส่วน
2	มีบางส่วน
3	ไม่มี

5. ส่วนของสถานที่/สถานประกอบการที่ได้สังเกต เช่น โถงหน้า บริเวณรอรถ ฯลฯ (อธิบาย)

- ก. ....
- ข. ....
- ค. ....
- ง. ....

6) ป้ายห้ามสูบบุหรี่

- ก. มีป้ายห้ามสูบบุหรี่ที่เห็นได้จากภายนอก เช่น หน้าประตู หรือโดยรอบบริเวณ หรือไม่
- ข. มีป้ายห้ามสูบบุหรี่ ติดที่ประตูหรือทางเข้าหรือไม่
- ค. มีป้ายห้ามสูบบุหรี่ ติดภายในสถานที่หรือไม่
- ง. ป้ายห้ามสูบบุหรี่ มีข้อความบดบังโทษหรือไม่

- ① มี ② ไม่มี
- ภาษาไทย
 ภาษาอังกฤษ
 ภาษา .....
- ① มี ② ไม่มี
- ภาษาไทย
 ภาษาอังกฤษ
 ภาษา .....
- ① มี ② ไม่มี
- ภาษาไทย
 ภาษาอังกฤษ
 ภาษา .....
- ① มี ② ไม่มี
- ภาษาไทย
 ภาษาอังกฤษ
 ภาษา .....

7. ป้ายพื้นที่เขตสูบบุหรี่

- ก. มีป้ายพื้นที่เขตสูบบุหรี่ภายในสถานที่หรือไม่

- ① มี ② ไม่มี
- ภาษาไทย
 ภาษาอังกฤษ
 ภาษา .....

8. สิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

- ก. มีที่เขี่ยบุหรี่ ตั้งอยู่ในที่ห้ามสูบบุหรี่หรือไม่ ① มี ② ไม่มี
- ข. มีการขายบุหรี่หรือไม่ (สังเกตป้าย "ที่นี่จำหน่ายบุหรี่") ① มี ② ไม่มี

9. การให้ความร่วมมือปฏิบัติตามกฎหมาย ในที่ที่ห้ามสูบบุหรี่

- ก. มีการสูบบุหรี่ให้เห็นในที่ห้ามสูบบุหรี่หรือไม่ ① มี ② ไม่มี
- ข. มีกลิ่นบุหรี่ในที่ห้ามสูบบุหรี่หรือไม่ ① มี ② ไม่มี
- ค. มีก้นบุหรี่ตกหล่นในบริเวณห้ามสูบบุหรี่หรือไม่ ① มี ② ไม่มี
- ง. มีผู้สูบบุหรี่นอกสถานประกอบการหรือไม่ ① มี ② ไม่มี

10. ป้าย/สื่อโครงการรณรงค์ และการโฆษณาบุหรี่

- ก. มีป้ายรณรงค์/สื่อโครงการ "สู้อย่างปลอดภัย" หรือโครงการรณรงค์อื่นๆ เกี่ยวกับการงดสูบบุหรี่หรือไม่ ① มี ② ไม่มี
- ข. มีสิ่งของที่เป็นโลโก้หรือสิ่งที่ยิงบอกถึงยี่ห้อบุหรี่หรือไม่ (เช่น รม ปฏิทิน นาฬิกา หรือที่เขี่ยบุหรี่) ① มี ② ไม่มี
- ค. มีการโฆษณาบุหรี่หรือไม่ ① มี ② ไม่มี

ที่นี่จำหน่ายบุหรี่

ตัวอย่าง

ภาคผนวก ค. กำหนดการเก็บข้อมูล

กำหนดการเก็บข้อมูล วันที่ 15-16 มกราคม

กลุ่ม	สถานที่เก็บข้อมูล	จำนวนต้องเก็บ ต่อคน	อาจารย์และผู้ ประสานงานในพื้นที่	ยานพาหนะ
กลุ่ม A (4 คน) เป้าหมาย (แบบ S-04) จำนวน 64 ชุด (แบบOB-01) จำนวน 64 ชุด				
วันที่ 15 ม.ค	โรงแรม เกสต์เฮาส์ แบ่งตามรายชื่อ (4คน) เมืองเก่า รับผู้ประสานงานที่สอ. (ถ้าเสร็จเร็ว ต่อที่สุโขทัยธานี)	8 (แบบ S-04)+ 8 (แบบOB-01)	คุณ จรรยา คุณ เสน่ห์	รถ ก.
วันที่ 16 ม.ค	โรงแรม เกสต์เฮาส์ ร้านอาหาร ตามรายชื่อ (4 คน) สุโขทัยธานี รถ ก.	8 (แบบ S-04)+ 8 (แบบOB-01)	คุณ เสน่ห์	รถ ก.
กลุ่ม B (10 คน) เป้าหมาย (แบบ S-03) จำนวน 130 ชุด (แบบ S-01) จำนวน 150 ชุด				
วันที่ 15 ม.ค	(B1 โชนเทศบาล) ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ผับ บาร์ คาราโอเกะ (6 คน) สี่แยกกลาง ตลาด แยกสามสาย (B2 โชนเมืองเก่า) ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ผับ บาร์ คาราโอเกะ (4 คน) รับผู้ ประสานงานที่สอ.	13 (แบบ S-03)	คุณ ไพฑูรย์	รถ.ข
		13 (แบบ S-03)	คุณฐาปนิก	รถ ค.
วันที่ 16 ม.ค	(B1 โชนเทศบาล) ร้านค้า ร้านขายของ ร้าน ขายยา ธนาคาร (6 คน) โชนเดียวกับ ร้านอาหาร (B2 โชนเมืองเก่า) ร้านค้า ร้านขายของ ร้าน ขายยา ธนาคาร (4 คน) รับผู้ประสานงานที่ สอ.	15(แบบ S-01)	คุณ ไพฑูรย์	รถ.ข
		15(แบบ S-01)	คุณฐาปนิก	รถ.ค
กลุ่ม C (5 คน) (แบบOB-01) จำนวน 130 ชุด				
วันที่ 15 ม.ค	(C1 โชนเทศบาล) ร้านอาหาร ร้านกาแฟ	20 (แบบ OB-01)	คุณ ไพฑูรย์	รถ ข.

	ผับ บาร์ คาราโอเกะ (3 คน) สี่แยกกลาง ตลาด แยกสามสาย (C2) สถานที่ราชการ (2 คน) สุโขทัยธานี/ เมืองเก่า	20 (แบบ OB-01)	คุณอนุกุล	รถ คุณ อนุกุล
วันที่ 16 ม.ค	(C1 โชนเทศบาล) ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ผับ บาร์ คาราโอเกะ (3 คน) สี่แยกกลาง ตลาด แยกสามสาย (C2 โชนเมืองเก่า) ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ผับ บาร์ คาราโอเกะ (2 คน) รับผู้ ประสานงานที่สอ.	20 (แบบ OB-01) 20 (แบบ OB-01)	คุณไพฑูรย์ คุณฐาปนิก	รถ ข. รถ ค.
กลุ่ม D (10 คน) (แบบ S-01) จำนวน 300 ชุด				
วันที่ 15 ม.ค	D1 หน้าห้าง BIG C (6 คน) รับผู้ ประสานงานที่สอ. D 2 ตลาดเมืองเก่า (4 คน) รับผู้ ประสานงานที่สอ.	15(แบบ S-01) 15(แบบ S-01)	คุณจริยา และ คุณ จรรยา คุณ จริยา	รถ ง. รถ ง.
วันที่ 16 ม.ค	D1 สถานีขนส่ง (2 คน) ทำรถในตลาด (4คน) D2 หน้าห้าง BIG C (4 คน) รับผู้ ประสานงานที่สอ.	15(แบบ S-01) 15(แบบ S-01)	คุณอนุกุล คุณ จริยา	รถคุณ อนุกุล รถ ง.
กลุ่ม E (3-5 คน) (แบบ S-02E หรือ S-02T) จำนวน 150 ชุด				
วันที่ 15 ม.ค	อุทยานประวัติศาสตร์(3+ คน) เจ้าจักรยาน	18(แบบ S-02E S-02T)	ทีมพิโลก	รถ ก. (ส่ง ลงที่ อุทยาน)
วันที่ 16 ม.ค	อุทยานประวัติศาสตร์(3+ คน) เจ้าจักรยาน	18(แบบ S-02E S-02T)	ทีมพิโลก	รถ ง.(ส่งลง ที่อุทยาน)

ภาคผนวก ง. FACT SHEET

FACT SHEET (Part 1)

การประเมินผลลัพธ์โครงการสุขโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

ทีมผู้วิจัย

ผศ.ดร.ปิยะรัตน์ นิ่มพิทักษ์พงศ์*

รศ.ดร.ภิญญา เปลี่ยนบางช้าง*

อ.ดร.กุลธิดา ไชยจินดา

อ.หริรักษ์ โล่ห์พัฒนากุล**

*หน่วยวิจัยปฏิบัติการและวิชาการด้านการควบคุมยาสูบ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

**คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ทุนสนับสนุนโดย ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้ด้านการควบคุมยาสูบ (ศจย.)

ลักษณะโครงการสุขโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย โดยย่อ

ระยะเวลาดำเนินโครงการ เดือน พฤษภาคม 2552 ถึง เดือน ธันวาคม 2553

พันธกิจของโครงการ

1. ส่งเสริมให้สถานบริการสาธารณสุขของรัฐเป็นเขตปลอดบุหรี่ทั้งหมด
2. ส่งเสริม สนับสนุน หน่วยงานราชการ ศาสนสถาน ดำเนินการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่โดยการ จัดเขตปลอดบุหรี่ ตามกฎหมาย
3. พัฒนาองค์ความรู้ สร้างกระแสสังคมในการเลิกบุหรี่หรือการไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะ

วัตถุประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนจังหวัดสุโขทัย เกิดการรับรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย และจัดสถานที่เขตปลอดบุหรี่ของ จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อกระตุ้นให้ประชาชน สังคม รักษาสิทธิของตนเอง และตระหนักถึงอันตรายจากการได้รับ ควันบุหรี่มือสอง
3. เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดค่านิยมใหม่ ที่ไม่สูบบุหรี่
4. เพื่อให้ผู้สูบบุหรี่มีจิตสำนึกที่ดี ในการไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะที่กฎหมายห้ามสูบบุหรี่

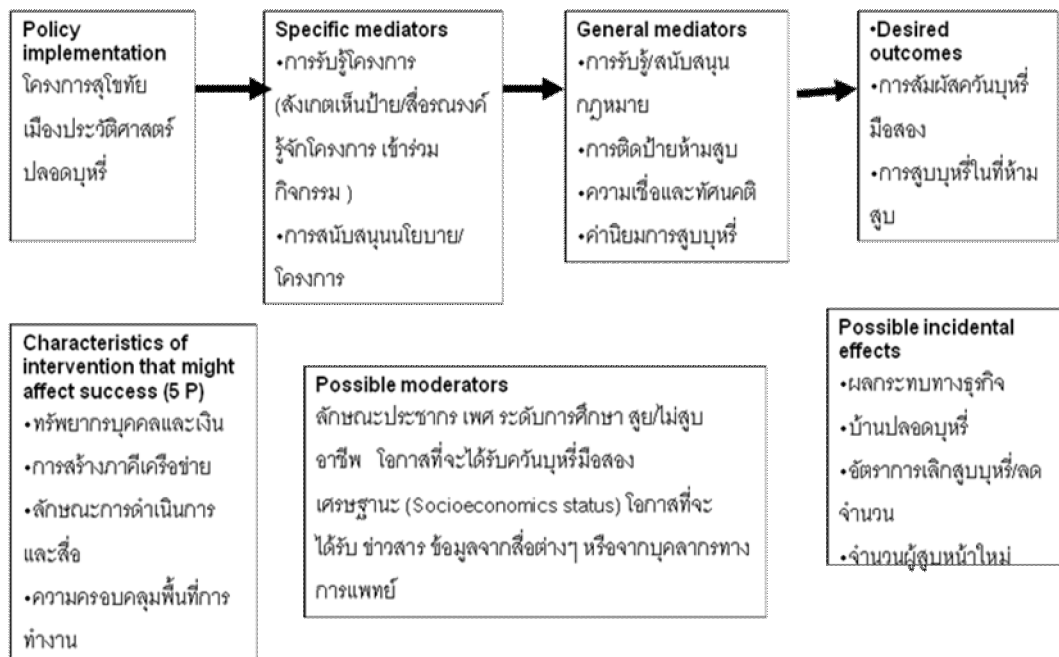
การประเมินผลลัพธ์โครงการสุขโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็น ทศนคติ ความตระหนัก ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องควันบุหรี่มือสองและนโยบาย สถานที่สาธารณะ ปลอดบุหรี่ หลังการดำเนินโครงการสุขโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

2. เพื่อสำรวจสถานการณ์และระดับของความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายเขตปลอดบุหรี่ของสถานที่สาธารณะต่างๆในจังหวัดสุโขทัยหลังการดำเนินโครงการสุโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ทศนคติ ความตระหนัก ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องควันบุหรี่มือสองและนโยบาย สถานที่สาธารณะปลอดบุหรี่ ก่อนและหลังการดำเนินโครงการสุโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดบุหรี่

กรอบแนวคิดการประเมินผลลัพธ์

ระเบียบวิธีวิจัย: one group pre-post design

กลุ่มตัวอย่าง ประชาชน ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว เก็บข้อมูลตามสะดวก (convenient sampling method)

เครื่องมือ : แบบสอบถาม 5 ชุด และ แบบสังเกต 1 ชุด

เดือนเก็บข้อมูล	Interviewing method ประชาชน* ผู้ประกอบการ* นักท่องเที่ยว*	Observational method สถานที่ราชการ ร้านอาหาร โรงแรม
ก่อนดำเนินโครงการ (มีนาคม 2552)	N=1009	N=98
หลังดำเนินโครงการ (มกราคม 2554)	N=844	N=148

FACT SHEET (Part 2)

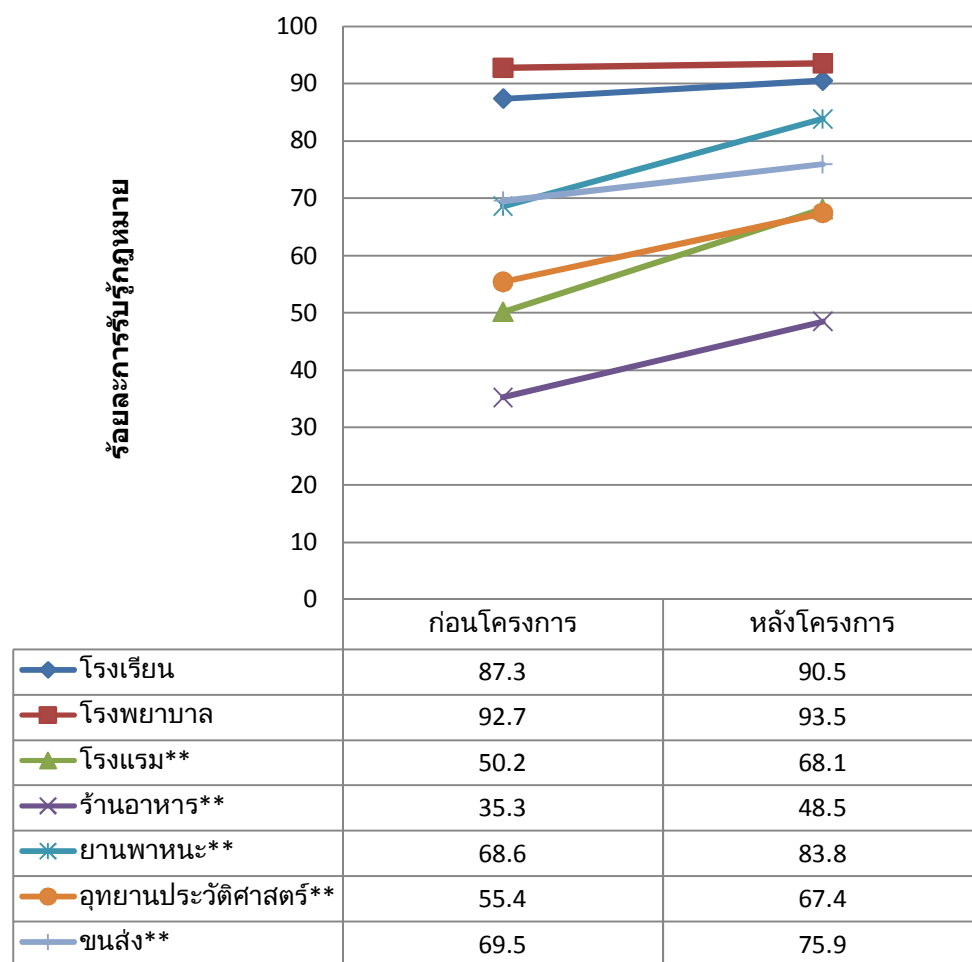
การประเมินผลลัพธ์โครงการสุขโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

ผลการประเมินผลลัพธ์ส่วนการสัมภาษณ์: ประชาชน นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการร้านอาหาร และ โรงแรมเกสต์เฮาส์
ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไปก่อนและหลังโครงการ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)	
	ก่อนโครงการ	หลังโครงการ
เพศ	N=572	N=462
ชาย/หญิง	256 (44.8)/316 (55.2)	185 (40.0) / 277 (60.0)
ระดับการศึกษาสูงสุด (n=462)	N=575	N=464
ต่ำกว่าประถมศึกษา	19 (3.3)	25 (5.4)
ประถมศึกษา	262 (45.6)	96 (20.7)
มัธยมศึกษา	133 (23.1)	163 (35.1)
อาชีวศึกษา	54 (9.4)	62 (13.4)
ปริญญาตรี	99 (17.2)	92 (19.8)
สูงกว่าปริญญาตรี	5 (0.9)	15 (3.2)
อื่นๆ	3 (0.5)	11 (2.4)
อาชีพ	N=568	N=464
ค้าขาย/อาชีพอิสระ/เจ้าของกิจการ	299 (52.6)	146 (31.5)
พนักงาน/ลูกจ้างในองค์กรเอกชน	81 (14.3)	66 (14.2)
เกษตรกรรวม	70 (12.3)	46 (9.9)
แม่บ้าน	26 (4.6)	17 (3.7)
อยู่ระหว่างเปลี่ยนงาน/ว่างงาน	20 (3.5)	1 (0.2)
เกษียณอายุ	1 (0.2)	1 (0.2)
นักเรียน/นักศึกษา	-	106 (22.8)
พนักงาน/ลูกจ้างรัฐบาล	-	52 (11.2)
อื่นๆ	71 (12.5)	29 (6.3)
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา (บาท)	N=551	N=452
น้อยกว่า 5,000	182 (33.0)	160 (35.4)
5,001-10,000	281 (51.0)	140 (31.0)
10,001-15,000	45 (8.2)	56 (12.4)
15,001-20,000	6 (1.1)	22 (4.9)
20,001-25,000	10 (1.8)	16 (3.5)
25,001-30,000	9 (1.6)	7 (1.5)
30,001-35,000	7 (1.3)	8 (1.8)
มากกว่า 35,000	11 (2.0)	43 (9.5)

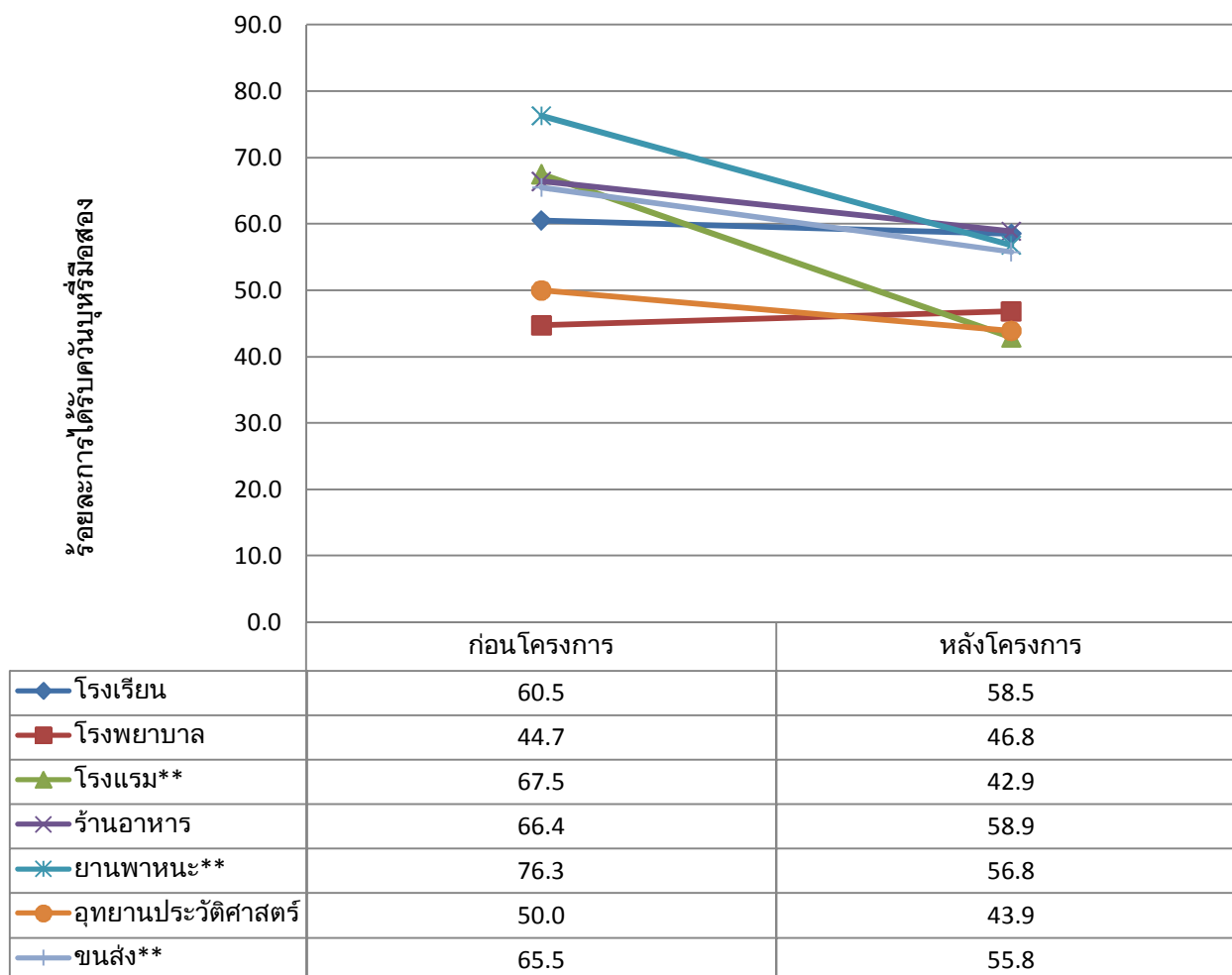
รูปที่ 1 การรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ของประชาชน
ก่อนและหลังโครงการ

** P<005

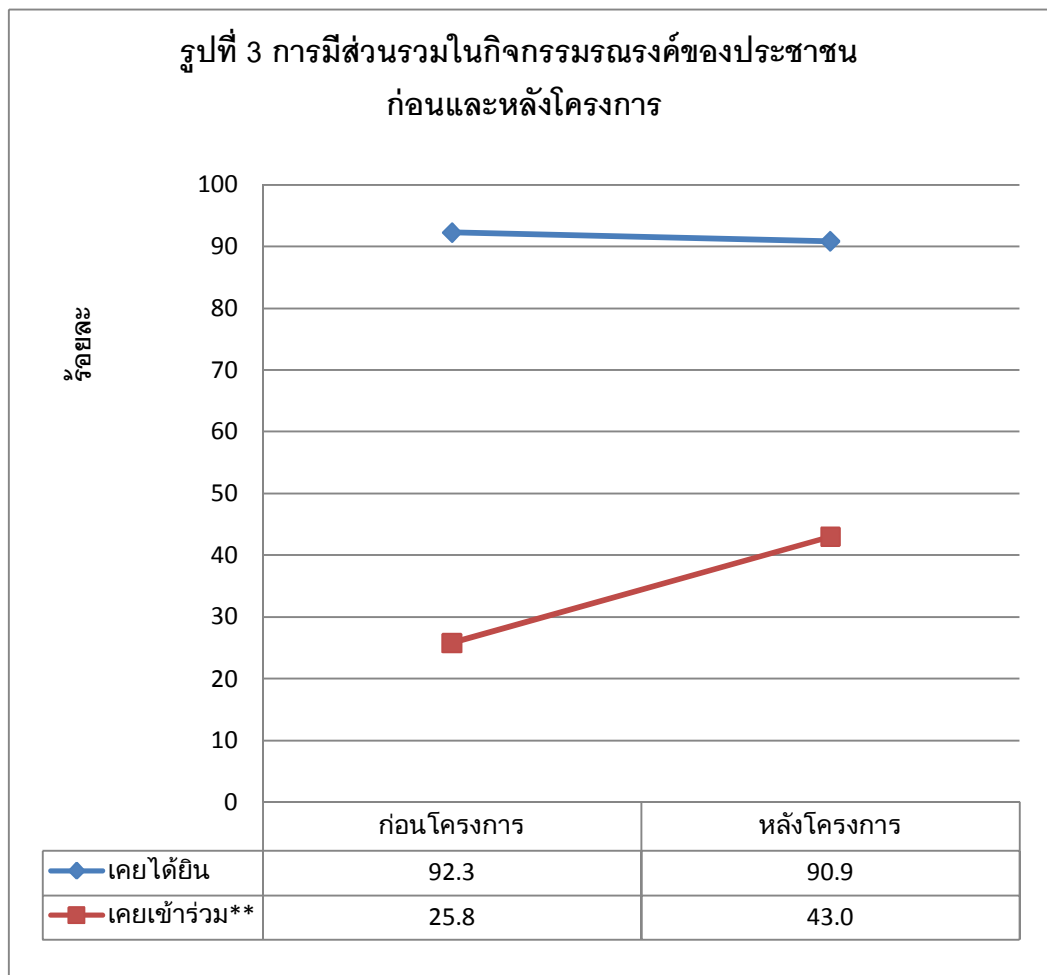
1. การรับรู้กฎหมายของประชาชนไม่เปลี่ยนแปลงในส่วนโรงพยาบาล และ โรงเรียน ซึ่งมีอัตราการรับรู้กฎหมาย มากอยู่แล้ว
2. การรับรู้กฎหมายของประชาชนเพิ่มขึ้นในส่วนอื่นๆที่มีการรับรู้น้อย เช่น โรงแรม ร้านอาหาร (ไม่มีแอร์) ยานพาหนะ อุทยานประวัติศาสตร์ และ สถานีขนส่ง

รูปที่ 2 การได้รับควันบุหรี่มือสองของประชาชน
ก่อนและหลังโครงการ

** P<005

1. การได้รับควันบุหรี่มือสองของประชาชนมีแนวโน้มลดลงในทุกกลุ่มสถานที่ และ ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในกลุ่มโรงแรม เกสต์เฮาส์ และ ยานพาหนะสาธารณะ

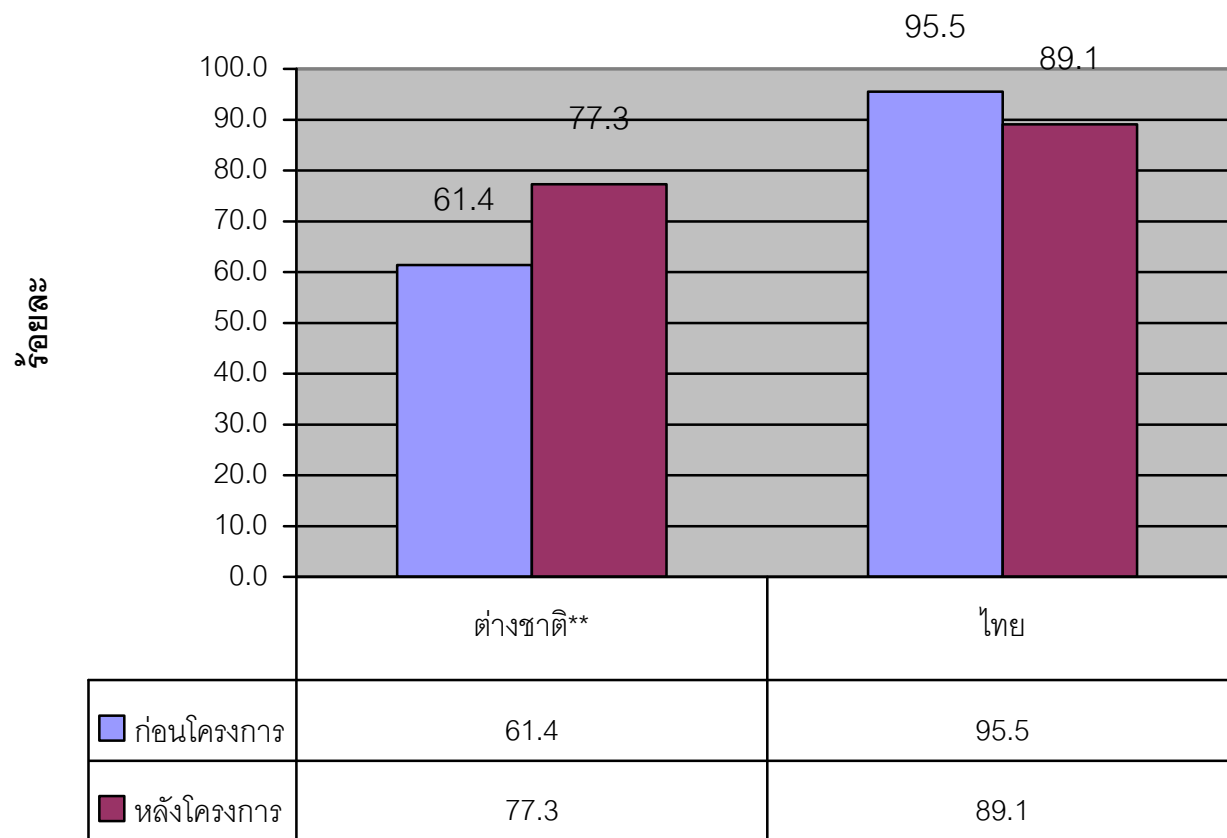
**P<005

1. ประชาชนกลุ่มตัวอย่างได้ยินเรื่องการรณรงค์ลดละเลิก บุหรี่สูงถึง ร้อยละ 90 ทั้งก่อนและหลังโครงการ และไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ
2. ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเคยเข้าร่วมโครงการรณรงค์มากขึ้นหลังการดำเนินการโครงการสุโขทัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวไทยก่อนและหลังโครงการ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)			
	ก่อนโครงการ		หลังโครงการ	
	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย
เพศ	n=58	n=139	n=76	n=121
ชาย/หญิง	33 (56.9)/ 25 (43.1)	63 (48.8)/ 66 (51.2)	36 (47.4) / 40 (52.6)	58 (47.9) / 63 (51.1)
อายุเฉลี่ย (ปี)	34.7 ± 12.4	38.5 ± 12.5	38.3 ± 15.5	26.5 ± 13.2
ระดับการศึกษาสูงสุด	n=58	n=132	n=76	n=120
ต่ำกว่าประถมศึกษา	0 (0.0)	1 (0.8)	0 (0.0)	0 (0.0)
ประถมศึกษา	2 (3.4)	24 (18.2)	3 (3.9)	1 (0.8)
มัธยมศึกษา	6 (10.3)	19 (14.4)	14 (18.4)	57 (47.4)
อาชีวศึกษา	3 (5.2)	14 (10.6)	7 (9.3)	11 (9.2)
ปริญญาตรี	20 (34.5)	66 (50.0)	22 (28.9)	40 (33.3)
สูงกว่าปริญญาตรี	22 (37.9)	5 (3.8)	23 (30.3)	10 (8.3)
อื่นๆ	5 (8.6)	3 (2.3)	7 (9.2)	1 (0.8)
อาชีพ	n=59	n=132	n=76	n=120
พนักงาน/ลูกจ้างในองค์กรเอกชน	19 (32.2)	24 (18.2)	31 (40.9)	14 (11.7)
กำลังศึกษา	12 (20.3)	19 (14.4)	7 (9.2)	68 (56.7)
ค้าขาย/อาชีพอิสระ/เจ้าของกิจการ	9 (15.3)	17 (12.9)	17 (22.4)	13 (10.8)
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐและ รัฐวิสาหกิจ	7 (11.9)	35 (26.5)	3 (3.9)	12 (10.0)
เกษียณอายุ	4 (6.8)	2 (1.5)	7 (9.2)	2 (1.7)
อยู่ระหว่างเปลี่ยนงาน/ว่างงาน	1 (1.7)	2 (1.5)	1 (1.3)	-
เกษตรกร	0 (0.0)	16 (12.1)	3 (3.9)	4 (3.3)
แม่บ้าน	0 (0.0)	5 (3.8)	-	1 (0.8)
อื่นๆ	7(11.9)	12 (9.1)	7 (9.2)	6 (5.0)

รูปที่ 4 การรับรู้กฎหมายของนักท่องเที่ยวก่อนและหลังโครงการ

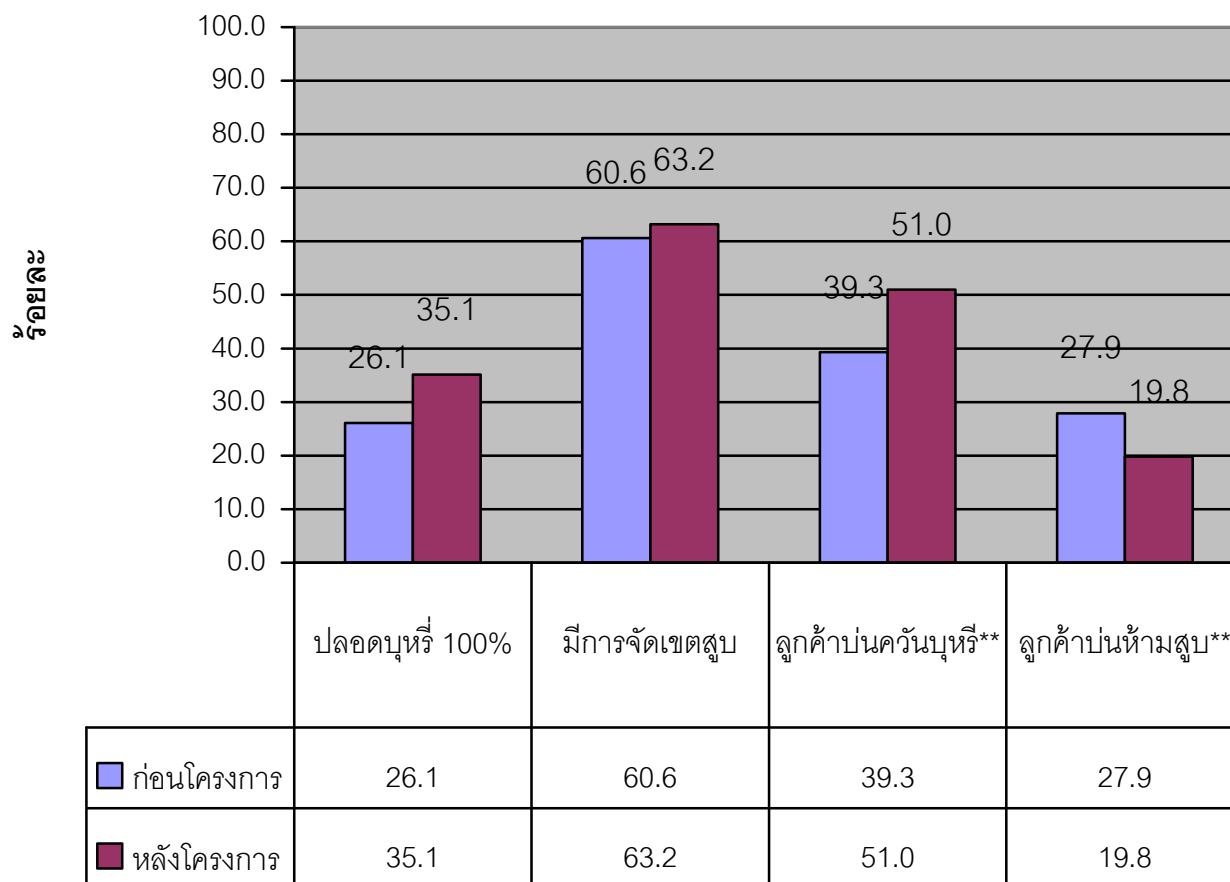
**P<005

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างทั้งชาวไทยและต่างประเทศมีการรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ของประเทศไทยเพิ่มขึ้นแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและสภาพแวดล้อมของร้านอาหาร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)	
	ก่อนโครงการ	หลังโครงการ
เพศ	N=134	N=144
ชาย/หญิง	35 (26.1)/99 (73.9)	38 (26.4)/106 (73.6)
ระดับการศึกษาสูงสุด	N=135	N=145
ต่ำกว่าประถมศึกษา	17 (12.6)	6 (4.1)
ประถมศึกษา	34 (25.2)	45 (31.0)
มัธยมศึกษา	41 (30.4)	37 (25.5)
อาชีวศึกษา	25 (18.5)	17 (11.7)
ปริญญาตรี	14 (10.4)	24 (16.6)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (2.2)	7 (4.8)
อื่นๆ	1 (0.7)	9 (6.2)
ประเภทของสถานประกอบการ	N=131	N=141
ร้านอาหารจานด่วน	113 (86.3)	85 (60.3)
ร้านกาแฟ ร้านขนม	13 (9.9)	31 (22.0)
ผับ บาร์	4 (3.1)	-
คาราโอเกะ	1 (0.8)	-
ภัตตาคาร	-	2 (1.4)
อื่นๆ	-	23 (16.3)
ระบบปรับอากาศ	N=132	N=143
มีทุกส่วน	4 (3.0)	7 (4.9)
มีบางส่วน	15 (11.4)	7 (4.9)
ไม่มี	113 (85.6)	129 (90.2)
ส่วนกิจกรรมนอกอาคาร	N=135	N=147
มี/ไม่มี	29 (21.5)/106 (78.5)	60 (40.8)/87 (59.2)

รูปที่ 5 สถานการณ์นโยบายปลอดบุหรี่ของร้านอาหาร
ก่อนและหลังโครงการ

**P<005

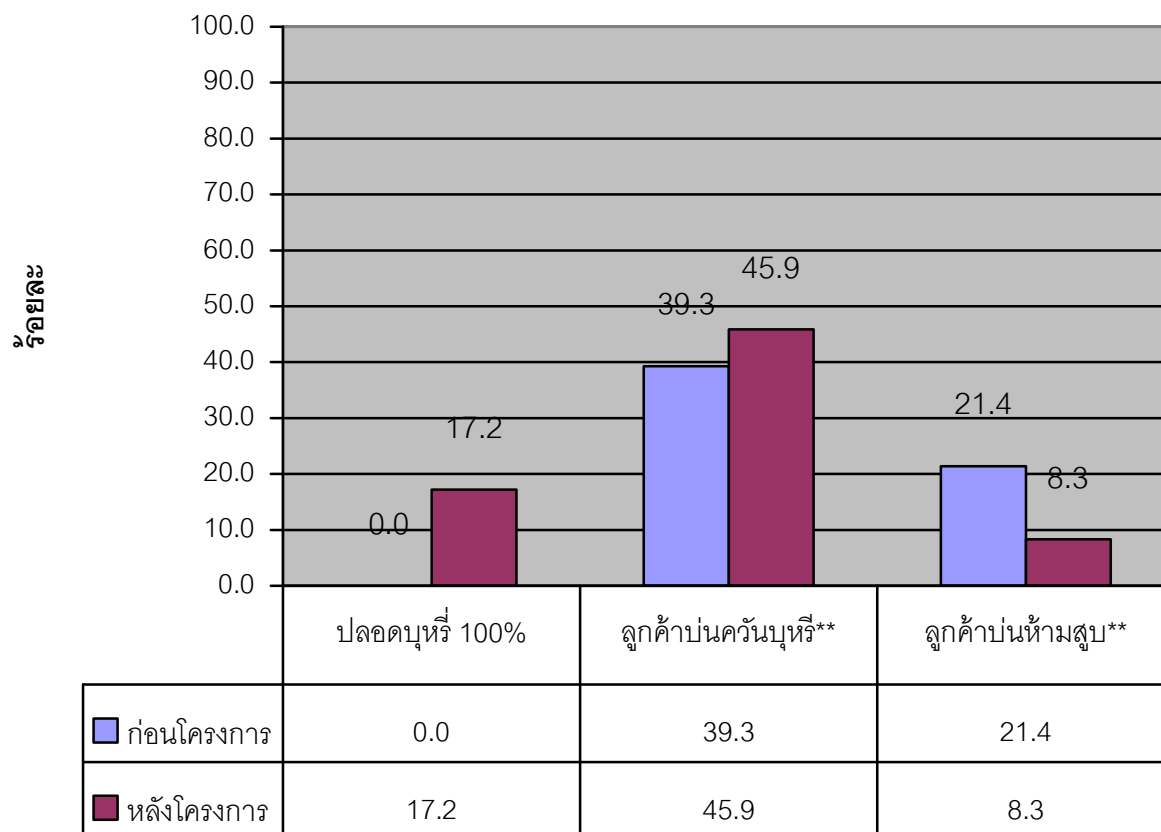
1. สถานประกอบการกลุ่มตัวอย่างร้านอาหารมีแนวโน้มเป็นสถานที่สาธารณะปลอดบุหรี่ 100% เพิ่มขึ้น รวมทั้งมีแนวโน้มในการจัดเขตสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น
2. สถานประกอบการบอกว่ามีลูกค้าบ่นเรื่องควันบุหรี่มือสองเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ (ซึ่งอาจจะหมายถึงมีผู้สูบบุหรี่มากขึ้น หรือ ลูกค้ามีความตระหนักเรื่องควันบุหรี่มือสองมากขึ้น)
3. สถานประกอบการบอกว่ามีลูกค้าบ่นเรื่องห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและสภาพแวดล้อมของโรงแรม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)	
	ก่อนโครงการ	หลังโครงการ
เพศ	N=26	N=30
ชาย/หญิง	9 (34.6)/17 (65.4)	12 (40.0)/ 18 (60.0)
ระดับการศึกษาสูงสุด	N=28	N=30
ต่ำกว่าประถมศึกษา	1 (3.6)	-
ประถมศึกษา	2 (7.1)	5 (16.7)
มัธยมศึกษา	6 (21.4)	5 (16.7)
อาชีวศึกษา	5 (17.9)	4 (13.3)
ปริญญาตรี	13 (46.4)	13 (43.3)
สูงกว่าปริญญาตรี	0 (0.0)	1 (3.3)
อื่นๆ	1 (3.6)	2 (6.7)
ประเภทของสถานประกอบการ	N=28	N=30
เกสต์เฮ้าส์	16 (57.1)	17 (56.7)
โรงแรม	9 (32.1)	10 (33.3)
บ้านพัก	1 (3.6)	1 (3.3)
อื่นๆ	2 (7.1)	2 (6.7)
ระบบปรับอากาศ	N=27	
มีทุกส่วน	8 (29.6)	-
มีบางส่วน	17 (63.0)	-
ไม่มี	2 (7.4)	-

รูปที่ 6 สถานการณ์นโยบายปลอดบุหรี่ของโรงแรมและเกสต์เฮาส์
ก่อนและหลังโครงการ

**P<005

1. สถานประกอบการกลุ่มตัวอย่างโรงแรม เกสต์เฮาส์มีแนวโน้มเป็นสถานที่สาธารณะปลอดบุหรี่ 100% เพิ่มขึ้น
2. สถานประกอบการกลุ่มตัวอย่างโรงแรม เกสต์เฮาส์บอกว่ามีลูกค้าบ่นเรื่องควันบุหรี่มือสองเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ (ซึ่งอาจจะหมายถึงมีผู้สูบบุหรี่มากขึ้น หรือ ลูกค้ามีความตระหนักเรื่องควันบุหรี่มือสองมากขึ้น)
3. สถานประกอบการกลุ่มโรงแรม เกสต์เฮาส์ บอกว่ามีลูกค้าบ่นเรื่องห้ามสูบบุหรี่ ในสถานประกอบการลดลงอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 6 เคยเห็น ป้ายประชาสัมพันธ์โครงการสุโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

รับรู้การประชาสัมพันธ์	จำนวน (ร้อยละ)	
	ผู้ประกอบการร้านอาหาร N=104	ผู้ประกอบการโรงแรม N=21
ไม่เคย	16 (15.4)	2 (9.5)
เคย	80 (76.9)	12 (57.2)
ไม่แน่ใจ	8 (7.7)	7 (33.3)

ตารางที่ 7 ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ทราบหรือไม่ว่ามีโครงการสุโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)	
	ผู้ประกอบการร้านอาหาร N=150	ผู้ประกอบการโรงแรม N=30
ทราบ	99 (66.0)	19 (63.3)
ไม่ทราบ	51 (34.0)	11 (36.7)

ตารางที่ 8 เคยร่วมกิจกรรมโครงการสุโขทัยเมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย

การร่วมกิจกรรม	จำนวน (ร้อยละ)	
	ผู้ประกอบการร้านอาหาร N=104	ผู้ประกอบการโรงแรม N=22
ไม่เคยร่วมกิจกรรมใดๆ	64 (61.5)	8 (36.4)
เคยร่วมกิจกรรม	27 (26.0)	8 (36.4)
ไม่แน่ใจ	13 (12.5)	6 (27.2)

1. กลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการกลุ่มร้านอาหาร กว่าร้อยละ 70 เคยเห็นป้าย และ กว่าครึ่งทราบว่า มีโครงการสุโขทัย เมืองประวัติศาสตร์ปลอดภัย (อาจจะเห็นป้ายแต่ไม่ทราบว่าโครงการอะไร) และ ร้อยละ 26 เคยเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง
2. กลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการกลุ่มโรงแรม กว่าครึ่งเคยเห็นป้าย และ กว่า ร้อยละ 60 ทราบว่ามีโครงการสุโขทัยฯ (กลุ่มนี้รับรู้ผ่านสื่ออื่นด้วย) ร้อยละ 36 เคยเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ

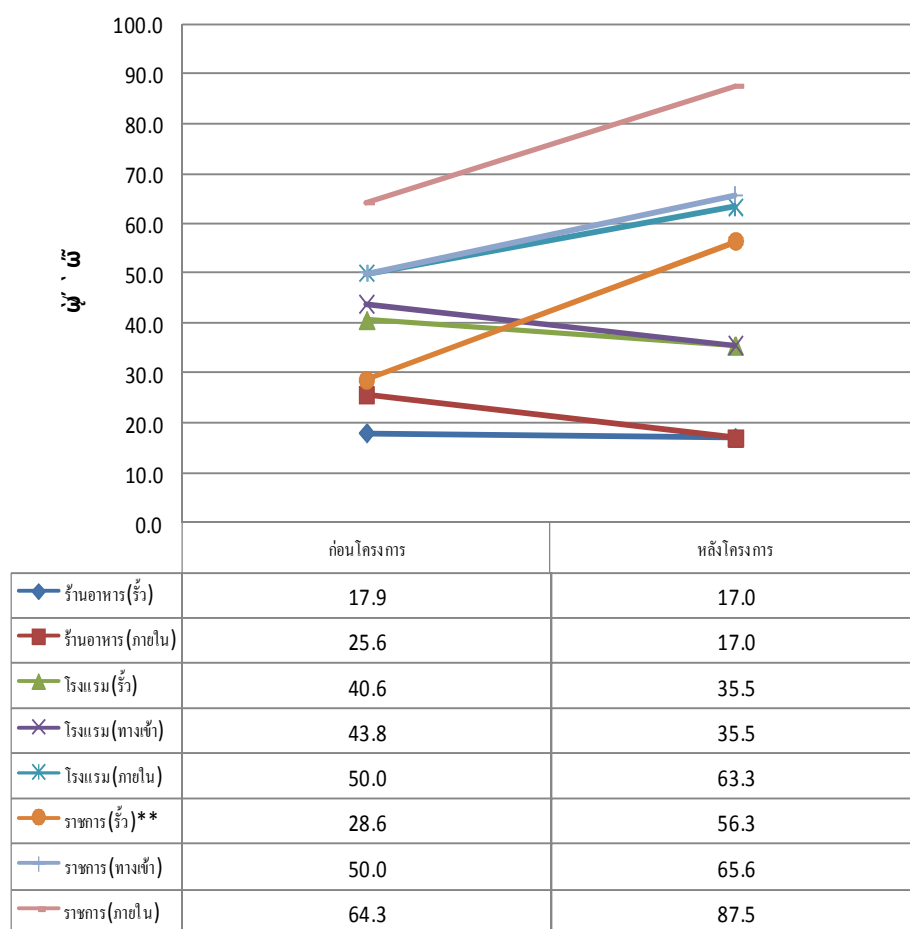
FACT SHEET (Part 3)

การประเมินผลลัพธ์โครงการสุขอนามัยเมืองประวัติศาสตร์ปอดบุหรี
 ส่วนการสังเกต: สถานที่ราชการ ร้านอาหาร ร้านกาแฟ และ โรงแรม เกสต์เฮาส์

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการและสถานที่ราชการที่ทำการสังเกต

ประเภทสถานประกอบการ	จำนวน	
	ก่อนโครงการ	หลังโครงการ
ร้านอาหาร คาเฟ่ เบเกอรี่	39	47
โรงแรม เกสต์เฮาส์	33	31
สถานที่ราชการ	14	32

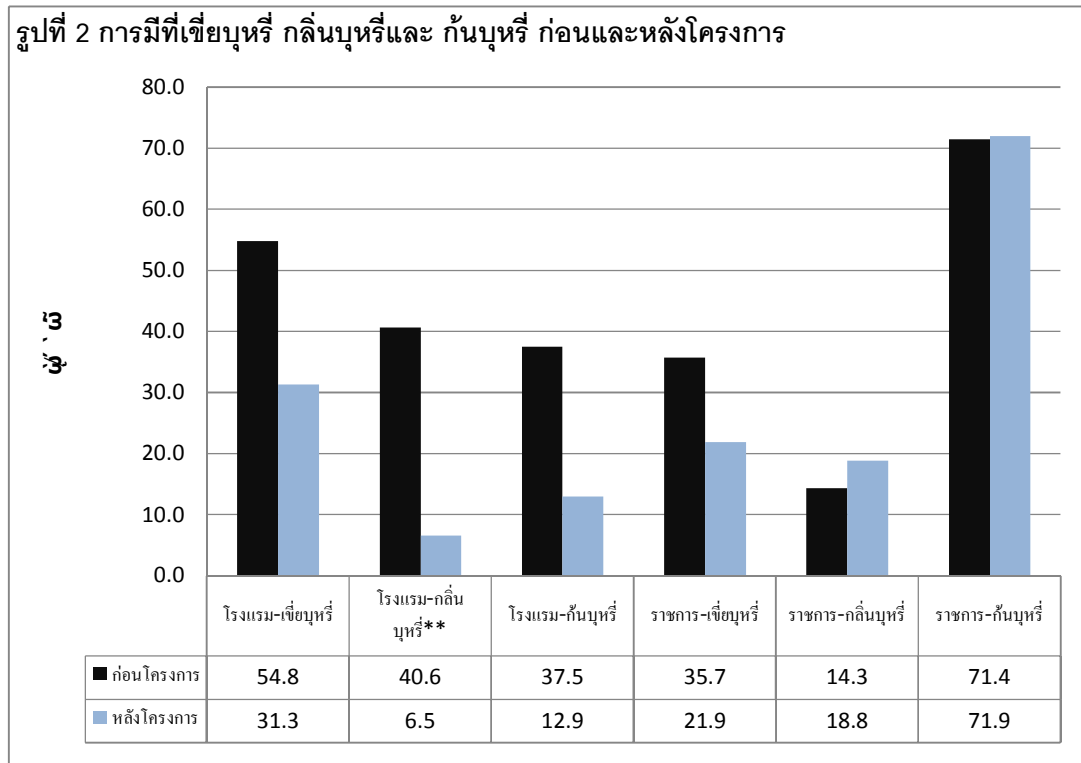
รูปที่ 1 การติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ก่อนและหลังโครงการ

**P<0.005

1. การติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ในสถานประกอบการกลุ่มร้านอาหาร และ โรงแรม ไม่เพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

2. การติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ตามสถานที่ราชการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งที่ ทางเข้า และ ภายในอาคาร และ มีการติดป้ายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่รัฐสถานที่ราชการ

**P<0.005

1. การจัดที่เขี่ยบุหรี่ และก้นบุหรี่ในสถานที่ห้ามสูบบุหรี่จากการสังเกตในกลุ่มสถานประกอบการโรงแรม และ สถานที่ราชการมีแนวโน้มลดลง แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ